34328

മാലതീസുകുമാരം.

ഭാഷാനാടകം.

H/76

16(4)
സംസ്കൃതം

...ജവർമ്മ തമ്പുരാൻ.

...എ., ബി. എൽ.

മാലതീസുകുമാരം

ഭാഷാനാടകം.

എം. രാജരാജവർമ്മ തമ്പുരാൻ,

എം. ഏ., ബി. എൽ.

ശ്രീരാമവിലാസം പ്രസ്സ്,

തിരുവനന്തപുരം.

൧൦൮൬.

(Copy Right)

[വില 12 ണ.

പാത്രങ്ങൾ

ശൂരസേനൻ..............ഇല്ലഴിക്കൽ ദേശത്തെ നാട്ടുവാഴി

സുകുമാരൻതമ്പി.........വിമലയുടെ സോദരൻ.

അന്തോണി... ...തണ്ടൽ (സുകുമാരൻതമ്പിയുടെ ഇഷ്ടൻ.)

മറെറാരു തണ്ടൽ... വിമലയുടെ തോഴൻ.

വേലായുധനായിനാർ
കോരപ്പപ്പണിക്കർ } ... നാട്ടുവാഴിയുടെ സഹചരർ.

ബാപ്പുപ്പണിക്കർ... ...മാലതിയുടെ അമ്മാമൻ.

വിറകോടനായ്ക്കർ... ...ബാപ്പുപ്പണിക്കരുടെ സഖാവു്

മണവാളയ്യൻ... ...മാലതിയുടെ കാര്യക്കാരൻ.

പപ്പുക്കയ്മൾ,
സ്വസ്തികൻ, വിദൂഷകൻ } ... ...മാലതിയുടെ ഭൃത്യന്മാർ.

മാലതി.

വിമല.

മോഹിനി... ...മാലതിയുടെ സഖി.

പ്രഭുക്കന്മാർ, പുരോഹിതൻ, താപസൻ, കലാശികൾ, ശിപായിമാർ, ഗായകർ, മുതലായി മററു പരിചാരകർ.

രംഗം—ഇല്ലഴിക്കൽ ദേശത്തുള്ള നഗരവും, അടുത്തുള്ള കടൽകരയും.

മാലതീസുകുമാരം

ശ്രീരസ്തു.

നാന്ദി.

വാണി ലക്ഷ്മീശ്ചഗൌരീതി സംജ്ഞാഭിസ്ത്രിസൃഭിഃ സ്തുതാ
ത്രിഗുണാത്മസ്വരൂപാ യാ മഹാമായാ പ്രസീദതു

(നാന്ദിയുടെ അവസാനത്തിൽ സൂത്രധാരൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

സൂത്ര:—വിജയദശമിദിവസം സന്നിഹിതരായിരിക്കുന്ന പണ്ഡിത സദസ്യരെ ഒരു നൂതനനാടകം ആടി ആനന്ദിപ്പിക്കണമെന്നു് ആജ്ഞപ്തനായി ഞാൻ ഇതാ വന്നിരിക്കുന്നു. കഥ എന്താണു വേണ്ടതെന്നു് എനിക്കു് ഒരു കുറയുമില്ല. സഖിയായ നടിയോടു ചോദിക്കാം. ആര്യേ!

(നടി പ്രവേശിക്കുന്നു)

നടി:—അവിടുന്നു് എന്തിനാണു വിളിച്ചതു്?.

സൂത്ര:—ഇതു ഓർമ്മയില്ലേ? ഇന്നു വിജയദശമി അല്ലേ?

നടി:—വിദ്യാരംഭം കഴിഞ്ഞല്ലൊ. പിന്നെ എന്താണു വേണ്ടതു്?.

സൂത്ര:—വഞ്ചിവംശമകുടാലങ്കാരമായി ശോഭിക്കുന്ന ശ്രീ ചിത്തിരതിരുനാൾ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ തേരിലെഴുന്നള്ളത്തിനു വന്നുകൂടിയിരിക്കുന്ന ഈ മ

ഹാന്മാരെ ഒരു നവീനനാടകമാടി രസിപ്പിക്കണമെന്നു കല്പന വന്നിട്ടുള്ള സംഗതി സഖി മറന്നുപോയോ? അതിനെന്തുവേണമെന്നു് ആലോചിച്ചോ?

നടി:—അത്രേ ഉള്ളോ? അതിന്നു രംഗമെല്ലാം സന്നദ്ധമായി കഴിഞ്ഞല്ലൊ.

സൂത്ര:—എന്നാൽ ഏതു നാടകമാണു് അഭിനയിക്കാൻ പോകുന്നതു?

നടി:—ഇന്നുള്ളവൎക്കു പുരാണകഥ ഒന്നും രസിക്കയില്ല. എല്ലാവൎക്കും പാശ്ചാത്യരീതിയിലാണു ഭ്രമം.

സൂത്ര:—അതു ശരിയാണു്; ആചാരത്തിലും വേഷത്തിലും വിനോദത്തിലുമെല്ലാം വെള്ളക്കാരാണു പ്രമാണം.

നടി:—അതുകൊണ്ടു് ആംഗലേയനാടകമൊന്നു് ആടിയേക്കാമെന്നാണു ഞാനുറച്ചതു്.

സൂത്ര:—കൊള്ളാം; പക്ഷേ, ഇംഗ്ലീഷു്ഭാഷ എല്ലാവൎക്കും അറിഞ്ഞുകൂടല്ലൊ. സംഭാഷണങ്ങളിൽ ചില അപശബ്ദങ്ങൾ തട്ടിമൂളിക്കാനല്ലാതെ, ഭാഷാജ്ഞാനമുള്ളവർ കുറവല്ലേ? അതും പോരാ, സ്വദേശി ആയില്ലെന്നു പരാതിയുമുണ്ടാകുമല്ലൊ.

നടി:—അതെല്ലാം ഞാൻ മുൻകൂട്ടി കണ്ടുകഴിഞ്ഞു. ഉള്ളെല്ലാം യൂറോപ്യനാണെങ്കിലും, പുറമേ സ്വദേശിവേഷം കെട്ടിച്ചാൽ മതിയല്ലൊ. അതല്ലേ ഇന്നത്തെ മട്ടു്?

സൂത്ര:—ഇത്ര സൂക്ഷ്മജ്ഞയാണു ഭവതി എന്നു ഞാൻ കരുതിയിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ഏതു നാടകത്തെയാണു സ്വദേശിവേഷം അണിയിച്ചിരിക്കുന്നതു്?

നടി:—ആംഗലകാളിദാസന്റേതു തന്നെ.

സൂത്ര:—അതിൽ ഒരു വലിയ പന്തികേടുണ്ടു്; പലരും ഈ വിദ്യ മുമ്പു പരീക്ഷിച്ചതാണു്; അതെല്ലാം നീരസങ്ങളായി.

നടി:—അതിനു കാരണം മറ്റൊന്നുമല്ല; പൂച്ചുവേല നല്ലപോലെ പററാഴികയാൽ ചെമ്പു തെളിഞ്ഞുപോയി. മേനിപ്പണി ചെയ്യണം.

സൂത്ര:—അതിനുള്ള പണി എന്താണു്?

നടി:—ആര്യൻ ഇത്ര അറിവില്ലാതെ ചോദിക്കുന്നല്ലൊ. അഛനും മക്കളും തമ്മിൽ ഛായ ഒന്നുപോലിരുന്നാലും മക്കളെ അഛനായി മാറിപ്പോകാറുണ്ടോ?

സൂത്ര:—അതില്ല.

നടി:—അതെന്തുകൊണ്ടാണു്? വ്യക്തിഭേദത്തിൽ ഛായ ലയിച്ചുചേൎന്നതുകൊണ്ടല്ലേ?

സൂത്ര:—എങ്കിലും ആളുകളെ ചിലപ്പോൾ ഭ്രമിച്ചു പോകാറുണ്ടു്.

നടി:—അങ്ങനെ ഒരു ഭ്രമം നമുക്കും വരുത്തി കാണിക്കാം.

സൂത്ര:—അതു നല്ല നേരമ്പോക്കായിരിക്കും.

(അണിയറയിൽ പാട്ടു തുടങ്ങുന്നു)

നടി:—അതു രാജാവിന്റെ പുറപ്പാടിനുള്ള ആരംഭമാണ്.

സൂത്ര:—എന്നാൽ നമുക്കു് അതു കാണാൻ പോകാം.

(രണ്ടുപേരും പോയി)

പ്രസ്താവന കഴിഞ്ഞു

ഒന്നാം അങ്കം.

ഒന്നാം രംഗം.

ഇല്ലഴിക്കൽ നാട്ടുവാഴിയുടെ അരമന.

(ശൂരസേനരാജാവും കോരപ്പപ്പണിക്കരും മററു പ്രഭുക്കന്മാരും പ്രവേശിക്കുന്നു. ഗായകർ പാടുന്നു.)

രാജാ:—പാട്ടുകൊണ്ടു രാഗം വായ്ക്കുമെങ്കിൽ കൊള്ളാം; ധാരാളം മധു പാനം ചെയ്തു മോഹത്തെ ചെടിപ്പിക്കാമായിരുന്നു. അന്നു കേട്ട പാട്ടുതന്നെയാണിതു്. മലയാചലമണമേററ കുളിരിളന്തെന്നലെന്നോണം, അന്നു് അതിന്റെ ലയം എന്റെ ശ്രവണങ്ങൾക്കു് ഇമ്പമേകി; ഇന്നാകട്ടെ, അതിനു മുന്നത്തെ ആനന്ദമില്ല. പാട്ടു മതി- അല്ലേ, രാഗമൂർത്തേ!

തെരുതെരെ വികസിക്കും പുത്തനാമന്നുമന്നും
പെരുത്തു ചെറുത്തുമെന്നായ് ഭേദമില്ലേതുമെല്ലും
പെരുവയറെഴുമാഴികൊത്തു നില്ക്കും നിലയ്ക്കും
വിരുതൊടു പല കോലം പൂണ്ട പണ്ടാരമാം നീ. ൧

കോര:—പ്രഭോ! വേട്ടയ്ക്കു് എഴുന്നള്ളത്തുണ്ടോ?

രാജാ:—എന്തു വേട്ട?

കോര:—മാൻവേട്ട.

രാജാ:—വേട്ടാടാനല്ലേ എന്റെ മഹാമോഹം?

പരിമളമൊഴുകുന്ന മാലതീമമ-
യ്യൊരുതരമെൻ മിഴിയാന്ന നാളുതൊട്ടേ
ഹരിണഹൃദയനായി ഞാനുമാശാ-
സരമകളെന്നെയണഞ്ഞു പാഞ്ഞിടുന്നു. ൨

(വേലായുധനായിനാർ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

എന്താണു്? തത്രഭവതിയുടെ വാർത്ത എന്തുണ്ടു്?

വേലാ:—ഗൃഹാന്തരത്തിൽ പ്രവേശം എനിക്കു ലഭിച്ചില്ല. സഖി മുഖാന്തരം ഇങ്ങനെ മറുവടി കിട്ടി:- മൃതസോദരനോടുള്ള സ്നേഹം പ്രമാണിച്ചു്, ഏഴു കൊല്ലത്തേക്കു ജീവജാലം കാണാതെ മുഖം മറച്ചു സഞ്ചരിച്ചു്, പ്രതിദിനം ഗൃഹാന്തർഭാഗത്തിൽ കണ്ണീർ വാർത്തു് ഭ്രാതൃസ്മരണയെ വളർത്തുകയാണു ചെയ്യുന്നതു്; എന്നു്.

രാജാ:—സൌഭ്രാത്രക്കടമശ്ശേഷം പോക്കിനിത്തപോല്പഗ്രവ്രതം കൊള്ളുമ്പോൾ
ശ്രുഭ്രാതമാവതിനില്ല തക്കം, മറ്റുമല്ലെത്രശ്ശേ, ചേലായ് വരും
പൊൽത്താരമ്പുകളേററു മാററലരകന്നോകാധിപത്യത്തിനായ്
ചിത്താംഭോരുഹഭദ്രപീഠമണിയാൻ നാഥൻ മതിന്നീടവേ? ൩

ഉപവനത്തിലേക്കു വഴികാണിക്കു.

ഞെട്ടുളുകുഞ്ജവിതാനം
ഭഞ്ജിതകദനം പ്രതാനിനീസദനം
പ്രസവപരിസ്തൃതശയനം
പ്രസവിക്കും പ്രേമചിന്താ വെള്ളവദനം. ൪

(എല്ലാവരും പോയി)

രണ്ടാം രംഗം

കടൽക്കര.

(വിമലയും ഒരു തണ്ടലും കലാശികളും പ്രവേശിക്കുന്നു.)

വിമല:—ഏതു നാടാണിതു തോഴരേ!

തണ്ടൽ:—ഇല്ലൃഴിക്കൽദേശം.

വിമല:—ഇല്ലൃഴിക്കൽ എനിക്കെന്തു കാൎയ്യം? വാനരസ്ഥലലാണ ല്ലൊ എന്റെ സോദരൻ. ഒരുവേള മുങ്ങിമരിച്ചില്ലെന്നു വരുമോ? കലാശികളേ! നിങ്ങൾക്കെന്തു തോന്നുന്നു?

തണ്ടൽ:—നല്ല കാലംകൊണ്ടാണു നിങ്ങൾതന്നെ രക്ഷ പ്പെട്ടതു്.

വിമല:—അയ്യോ, സാധുസോദരാ! ആ നല്ല കാലം അങ്ങേ ക്കുമുണ്ടാവരുതൊ?

തണ്ടൽ:—ആവാം ആൎയ്യേ! നിങ്ങളുടെ നല്ല കാലം കണ്ടാ നന്ദിക്കാൻ- ഇത്രയും തിട്ടമുണ്ടു്; നമ്മുടെ ഉരു ഉടഞ്ഞ ശേഷം, നിങ്ങളും നിങ്ങളോടൊരുമിച്ചു രക്ഷപ്പെട്ട വരും ഓടിവഞ്ചിയിൽ പററിക്കിടന്നപ്പോൾ, നിങ്ങ ളുടെ സോദരൻ—വിപദി ധീരൻ—പൊന്തിക്കിടന്ന മുട്ടൻ പായ്മരത്തിന്മേൽ ഉടൽ വരിഞ്ഞുകെട്ടി—ആ ത്മരക്ഷയ്ക്കു് ആരും വിരുതരാകുമല്ലൊ—ആദികമഠ ത്തിന്മേൽ ഉൎവ്വശിയെന്നോണം, ഓളം തള്ളുന്നതു ക ണ്ണെത്തുവോളം ഞാൻ കണ്ടു.

വിമല:—ഇച്ചൊല്ലിനിതാ നല്ല പൊലിവ്. എന്റെ രക്ഷപ്പാട് അദ്ദേഹത്തെപ്പററിയും മോഹമുദിപ്പിക്കുന്നു. നിങ്ങളുടെ മൊഴി അതിനെ ഉറപ്പിക്കയും ചെയ്യുന്നു. നിങ്ങൾക്ക് ഈ നാടു പരിചയമുണ്ടോ?

തണ്ടൽ:—നല്ലപോലുണ്ടു് ഇവിടെ നിന്നു മൂന്നു മണിക്കൂർ നടക്കേണ്ട, ഞാൻ ജനിച്ചു വളൎന്ന ഇടത്തേക്കു്.

വിമല:—ആരാണു് ഈ ദേശം വാഴുന്നതു്?

തണ്ടൽ:—പേരിനൊത്ത പ്രകൃതിയുള്ള യോഗ്യനായ ഒരു നാടുവാഴി.

വിമല:—അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരെന്തു്?

തണ്ടൽ:—ശൂരസേനൻ.

വിമല:—ശൂരസേനൻ! ഈ പേരു് അഛൻപറഞ്ഞു ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. അന്നു് അദ്ദേഹം അവിവാഹിതനായിരുന്നു.

തണ്ടൽ:—ഇന്നും അങ്ങനെതന്നെ; ഒരു മാസം മുമ്പു വരെ നിശ്ചയം. പിന്നെ ഞാൻ വെളിയിലായിരുന്നു. അന്നു രഹസ്യമായി സംസാരമുണ്ടായിരുന്നു—അരമന രഹസ്യം അങ്ങാടിപ്പരസ്യമെന്നു നിങ്ങൾക്കു് അറിയാമല്ലൊ-- സുന്ദരിയായ മാലതിയെ അദ്ദേഹം കാമിക്കുന്നുണ്ടെന്നു്

വിമല:—അവർ ആരു്?

തണ്ടൽ:—ഒരു ഇടപ്രഭുവിന്റെ ഗുണവതിയായ മകൾ; അഛൻ മരിച്ചിട്ടു് ഏതാണ്ടു് ഒരാണ്ടായി; മകനെ ഏല്പിച്ചാണു് അദ്ദേഹം പോയതു്; മകനും ഈയി

ടെ കഴിഞ്ഞുപോയി; സോദരസ്നേഹം പ്രമാണിച്ചു ള്ള ദുഃഖമാചരിച്ച്, ആ സതി പുരുഷന്മാരെ കാണാതെ കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നു എന്നാണു കിംവദന്തി.

വിമല:—എന്റെ ഗതി എന്തെന്നു കാലം ഫലിപ്പിക്കുന്നതുവരെ, വെളിപ്പെടാതെ അവരെ ആശ്രയിച്ചു കഴിച്ചുകൂട്ടിയാൽ കൊള്ളാമായിരുന്നു.

തണ്ടേൽ:—അതു കുറെ അസാദ്ധ്യമാണു്; അവർ ഒരുത്തരെയും അടുപ്പിക്കില്ല. രാജാവിന്റെ അൎത്ഥനപോലും ധിക്കരിച്ചിരിക്കുന്നു.

വിമല:—തണ്ടേലേ! അങ്ങു നല്ല മൎയ്യാദയുള്ള ആളായിരിക്കുന്നു.

പ്രകൃതിയുടെ സേവകരാകും
വികൃതിയെ ഉള്ളിൽ പൊതിഞ്ഞു മൂടുന്നു.
തകൃതിയിലിതാണു ലോക-
പ്രകൃതിയതെന്നതു സുപ്രസിദ്ധമല്ലൊ. ൭

എങ്കിലും, അങ്ങേടെ നല്ലവാക്കും സൌജന്യവും സന്മനസ്സിനെ ദ്യോതിപ്പിക്കുന്നതായി ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. ഞാൻ ആരെന്നു മറച്ച് എന്നെ സഹായിക്കണമെന്നാണു പ്രാൎത്ഥന. അതിനു് അങ്ങേയ്ക്കു നല്ല പ്രതിഫലം നല്കാം. എന്റെ ഉദ്ദേശ്യസിദ്ധിക്കു ചേരുന്ന മാറാട്ടമെടുത്തു ഞാൻ നാടുവാഴിയെ സേവിക്കാം. എന്നെ ഒരു ഷണ്ഡനായി തിരുമുമ്പിൽ കൊണ്ടുചെല്ലണം. എനിക്കു പാട്ടറിയാം; തിരുമനസ്സിൽ രസിക്കത്തക്ക പല രാഗമാലപിക്കാം; പിന്നെ, കാല

ത്തിനടുത്ത കോലം കെട്ടാം. അങ്ങേയ്ക്കു വേണ്ട ഗുണമുണ്ടാകും. ഒന്നു മാത്രം ചെയ്താൽ മതി; എൻെറ ചരടിനൊത്തു പാവക്കൂത്താടണം.

തണ്ടൽ:—ഭവതി ഷണ്ഡനായാൽ ഞാൻ നിങ്ങളുടെ മിണ്ടാപ്പാവയായി; അല്ലാതെ എൻെറ നാവു നഴഞ്ഞു പോകുന്നെങ്കിൽ, കണ്ണു പൊടിഞ്ഞു പോകട്ടെ.

വിമല:—സന്തോഷമായി; എന്നെ നയിച്ചാലും.

(എല്ലാവരും പോയി)

മൂന്നാം രംഗം

മാലതിയുടെ മന്ദിരം

(ബാപ്പുപ്പണിക്കരും മോഹിനിയും പ്രവേശിക്കുന്നു)

ബാപ്പു:—എന്തൊരു പൈത്യമാണ് എന്റെ മരുമകൾക്ക്; കൂടെപ്പിറന്നവന്റെ മരണം ഇത്ര കാര്യമാക്കിയിരിക്കുന്നതു്? ജീവിതവൈരിയാണു വിഷാദം, തക്കമില്ല.

മോഹിനി.—ബാപ്പുപ്പണിക്കരേ! നിങ്ങൾ രാവിൽ വരുന്നതു കുറേ നേരത്തേ വേണം; പാതിരായാകുന്നതു നിങ്ങടെ മരുമകൾ കുഞ്ഞമ്മയ്ക്കു് ഒട്ടും പിടിക്കുന്നില്ല.

ബാപ്പു:—മററുള്ളോരുടെ കുററം കാണുമ്മുമ്പേ അവൾ അവനോന്റെ കുററം തീക്കട്ടെ.

മോഹിനി:—ആകട്ടെ, എങ്കിലും മര്യാദയുടെ അതിരിനുള്ളിൽ വേണം നിങ്ങൾ പെരുമാറാൻ.

ബാപ്പു:—പെരുമാററമോ! എന്റെ പേരിനു മാററമൊന്നുമില്ല; വേഷത്തിനുമില്ല; കുടിക്കാൻ ഈ കുപ്പായം മതി; പോഗരെങ്കിൽ പുല്ലേ പോ.

മോഹിനി:—ഈ പെരുങ്കുടി നിങ്ങളെ മുടിക്കും. കുഞ്ഞമ്മ ഇന്നാലെ രാത്രി അതു പറയുന്നതു കേട്ടു. ഇന്നാളൊരു രാവിൽ അവരെ ബാന്ധവിക്കാൻ നിങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്ന നായ്ക്കരെക്കുറിച്ചും.

ബാപ്പു:—ആരു്, വിറകോട നായ്ക്കരെയൊ?

മോഹിനി:—അതെ അയാളെത്തന്നെ.

ബാപ്പു:—അയാളോടൊപ്പം വലിപ്പം ഇന്നി ഇല്ലഴിക്കലാക്കണ്ടു?

മോഹിനി:—എന്തു പ്രയോജനം?

ബാപ്പു:—നോക്കു, അയാൾക്ക മൂവ്വായിരപ്പറപ്പാട്ടം ആണ്ടിലുണ്ടു.

മോഹിനി:—അയാൾക്കു് ഒരൊണ്ടത്തേക്കു്ഇല്ലല്ലൊ അതു്; ആൾ ശുദ്ധമടയനും മുടിയനുമാണു്

ബാപ്പു:—ഛരി! നീ അങ്ങനെ പറയുന്നോ! അയാൾക്ക മുരളിവായനയുണ്ടു്; മൂന്നൊ നാലൊ ഭാഷയിൽ ഏടില്ലാതെ വാക്കിനുവാക്ക ശരിയായി സംസാരിക്കാം; എന്നല്ല, പ്രകൃത്യാ ഉള്ള സകല വൈശിഷ്ട്യങ്ങളുമുണ്ടു്.

മോഹിനി:—ഉണ്ടേ ഉണ്ടു്; എല്ലാം പ്രാകൃതം തന്നെ. ഏഭ്യനെന്നു മാത്രമല്ല, ബഹു ശുണ്ഠിക്കാരനും; ഭീരുവിന്റെ വൈശിഷ്ട്യം വേണ്ടതുണ്ട പിണങ്ങിയാൽ; എന്നാണാവോ കാലന്തുരിൽ പട്ടം കിട്ടാൻ പോകുന്നതെന്നു യോഗ്യർ പറയുന്നുണ്ടു്

ബാപ്പു:—അയാളെപ്പറ്റി ഈ കുറച്ചൽ പറയുന്നവർ തെമ്മാടികളാണു്. ആരാണവർ?

മോഹിനി:—നിങ്ങളോട്ട കൂട്ടുകൂടി രാത്രിതോറും കുടിക്കാറുണ്ടെന്നും അവർ പറയുന്നു.

ബാപ്പു:—എന്റെ മരുമകളുടെ ദീർഘായുസ്സിനെ പ്രാൎത്ഥിച്ചു് അവൾക്ക ക്ഷേമം ഉണ്ടാകാൻ, നാട്ടിൽ കള്ളും തൊള്ളയിൽ പൊള്ളയും ഉള്ളിടത്തോളം, ഞാൻ കുടിക്കുമല്ലൊ. അങ്ങനെ ചെയ്യു തലകീഴായി മറിയാത്ത

വൻ അല്പനും ശപ്പനമാണു്. ശാന്തം പാപം! ഇതാ, പിറങ്ങോട നായ്ക്കർ വരുന്നു.

[വിറകോട നായ്ക്കർ പ്രവേശിക്കുന്നു]

വിറ:—ഹേ, ബാപ്പുപ്പണിക്കരേ! സൌഖ്യം തന്നെയോ?

ബാപ്പു:—സുഖം, നായ്ക്കരേ!

വിറ:—സുന്ദരി! സ്വാഗതം.

മോഹിനി:—നിങ്ങൾക്കും.

ബാപ്പു:—മാന്യയാണു്, നായ്ക്കരേ! മാന്യ.

വിറ:—എന്താണതു്?

ബാപ്പു:—എന്റെ മരുമകളുടെ സഖി.

വിറ:—അല്ലേ മാന്യമ്മേ! നിങ്ങളുടെ പരിചയം വേണ്ടു വോളം ഉണ്ടാകാൻ ആശിക്കുന്നു.

മോഹിനി:—ഹേ! എന്റെ പേരു മോഹിനി എന്നാണു്.

വിറ:—അല്ലേ, മോഹിനി മാന്യമ്മേ!—

ബാപ്പു:—നായ്ക്കരേ! തനിക്കു തെററിപ്പോയി. മാന്യ എന്നാൽ, അഭിമാനിക്കേണ്ടവളാണു്, ആരാധിക്കേണ്ടവളാണു്, നേരേ ചെന്നിണങ്ങേണ്ടവളാണു്, ഫലിതം കൊണ്ടു പിണങ്ങേണ്ടവളാണു്, എന്നാണു്.

വിറ:—അയ്യയ്യോ! ഇക്കൂട്ടത്തിൽ അവരോടു പിണങ്ങാൻ ഞാനാളല്ല. ഇതാണോ 'മാന്യ'യ്ക്കു് അൎത്ഥം?

മോഹിനി:—മാന്യരേ! ഞാൻ പോകുന്നു.

ബാപ്പു:—നായ്ക്കരേ! ഇങ്ങനെ പിരിയാൻ സമ്മതിച്ചാലു ണ്ടല്ലോ, ഇനി തനിക്കു വാളെടുക്കാൻ അവസരം ഒരി ക്കലുമുണ്ടാവില്ല.

വിറ:—മാന്യേ! നിങ്ങഠം ഇങ്ങനെ ഉരിയാടാതെ പോയാൽ എൻെറ വാഠംനാക്കു് ഊരിയിൽ കിടന്നു പോകുമല്ലൊ. സുന്ദരി! നിങ്ങളുടെ കയ്യിലകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവർ വിഡ്ഢികളെന്നാണോ നിനച്ചിരിക്കുന്നതു്?

മോഹിനി:—നിങ്ങളെ ഞാൻ കയ്യു പിടിച്ചിട്ടില്ലല്ലൊ, ഹേ!

വിറ:—ശരി; എന്നാൽ നിങ്ങഠംക്കു കയ്യാലാക്കാം. ഇതാ, എൻെറ കൈ.

മോഹിനി:—ഹേ! ഊൎവായടക്കാവതല്ലല്ലൊ; കുടിക്കുടിലിലെ പെണ്ണിനു നിങ്ങഠം കൈ കൊടുക്കു; ധാരാളം അതു കുടിക്കട്ടെ.

വിറ:—എന്തുകൊണ്ടു്, ഓമലേ! നിങ്ങളുടെ ഉള്ളമെന്തു്?

മോഹിനി:—അതു ശുഷ്കമാണു്, ഹേ!

വിറ:—അതങ്ങനെയാവാം; പക്ഷേ, വെറും കയ്യനാകാൻ തക്ക കഴുതയല്ല ഞാൻ. നിങ്ങളുടെ ഫലിതമെന്താണാവോ?

മോഹിനി:—ഒരു മുരണ്ട ഫലിതം, ഹേ!

വിറ:—അതു വേണ്ടതുണ്ടോ നിങ്ങടെ കയ്യിൽ?

മോഹിനി:—ഓഹോ! എൻെറ വിരലററത്തു്-- ദൈവമേ! ഞാനിതാ നിങ്ങളെ കൈവിട്ടു; ഞാൻ പാപ്പരായി.

(പോയി)

ബാപ്പു:—നായ്ക്കരേ! നിങ്ങഠംക്കു് ഒന്നു മോന്താൻ വൈകി; ഫലിതോക്തിയിൽ ഇത്ര ക്ഷീണിച്ച നിങ്ങളെ കണ്ടിട്ടില്ല.

വിറ:—ശരിയാണു്; ഒരിക്കലുമില്ല, അധികം മോന്തിപ്പോട്ടു പോയില്ലെങ്കിൽ. ചിലപ്പോൾ എനിക്കു സാമാന്യക്കാരൻെറ പുത്തിയേയുള്ളു. ഞാൻ കുറെയേറെ പന്നിയിറച്ചി തിന്നും; അതു പുത്തി മന്തിപ്പിച്ചതായിരിക്കാം.

ബാപ്പു:—തക്കമില്ല.

വിറ:—അറിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ, ഞാനതു വെറുക്കുമായിരുന്നു. പണിക്കരെ! നാളെ ഞാൻ വീട്ടിലേക്കു യാത്രയായി.

ബാപ്പു:—കിമിതി? നായ്ക്കരേ!

വിറ:—'കിമിതി' എന്നാലെന്താണു്? ആട്ടേ എന്നൊ വേണ്ടന്നോ? പിടിക്കാനും ആടാനും പന്നിയെ നായാടാനും ഞാൻ കളഞ്ഞ നേരം പാഷകൾ പടിച്ചില്ലല്ലൊ; ഞാൻ താഹിത്യം പടിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ!

ബാപ്പു:—എന്നാൽ തൻെറ മുടിയുടെ ഭാഷ ഭേഷാകുമായിരുന്നു.

വിറ:—എൻെറ മുടിയെ മോടി പിടിപ്പിക്കുമായിരുന്നോ?

ബാപ്പു:—തക്കമെന്താ; താനേ ചുരുളുന്നതല്ലതു്.

വിറ:—എങ്കിലും എനിക്കു് അതു മേനിക്കൊത്തതല്ലേ?

ബാപ്പു:—ബഹുഭേഷ്! കൌപീനവുമം പോലെ തൂങ്ങിക്കിടക്കുന്നു.

വിറ:—നേരാണെ, ഞാൻ നാളെ വീട്ടിൽ പോകയാണു്. പണിക്കരേ! നിങ്ങടെ മരുമോൾ ആരെയും കാണു

കയില്ല; അടുത്തുള്ള നാട്ടുവാഴി പോലും അവരുടെ ഇഷ്ടം ഇരക്കുന്നു.

ബാപ്പു:—അവൾ നാട്ടുവാഴിയെ വരിക്കില്ല. തന്റെ അവസ്ഥയ്ക്കും, സ്വത്തിനും, വയസ്സിനും, പഠിപ്പിനും മേലായുള്ളവരോടുള്ള വേൾച്ച അവൾക്കിഷ്ടമല്ല. അവൾ അതു് ആണയിട്ടു പറയുന്നതു ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. ഭോഷ! തനിക്കു നല്ല തക്കമുണ്ടു്.

വിറ:—ഞാൻ എന്നാൽ ഒരു മാസം കൂടി താമസിക്കാം. എന്റെ പോക്കെല്ലാം ഒരു പ്രത്യേക മട്ടിലാണു്. ചിലപ്പോൾ കുടിയും ആട്ടവുമേ എനിക്കു വേണ്ടു.

ബാപ്പു:—ആട്ടത്തിൽ എന്താണു്, ഹേ! നിങ്ങടെ വിരുതു്?

വിറ:—അതോ, ഞാൻ നല്ല കലാശം ചവുട്ടാം

ബാപ്പു:—ഞാൻ അതിനൊരു പലാംശം കൂടി തരാം.

വിറ:—എന്നെപ്പോലെ പിൻകാൽ ചവുട്ടാൻ ഇന്നി ഇല്ലൃഗിക്കൽ ദേശത്തു് ആരുണ്ടു്?

ബാപ്പു:—ഇതെല്ലാം പിന്നെ ഒളിച്ചു വച്ചിരിക്കുന്നതെന്താ? തേവടിയാളുടെ മുഖം പോലെ വെളിയടകൊണ്ടു മറച്ചില്ലെങ്കിൽ ചായം വെളുത്തു പോകുമെന്നോ? അമ്പലത്തിലേക്കു പഞ്ചാരി മേളത്തിൽ, തിരിച്ചു വീട്ടിലേക്കു ചെമ്പടതാളത്തിൽ, ആടി നടക്കരുതോ? ഞാൻ ചുമ്മാ നടക്കുന്നതുതന്നെ തുള്ളിക്കുതിച്ചാണു്. എന്താണു ഹേ! വൈഭവങ്ങളെ ഉള്ളിൽ വച്ചു പൂട്ടാനുള്ള ലോകമാണോ, ഇതു? ജാതകവശാൽതന്നെ സ്ഥി

രനക്ഷത്രത്തിന്റെ നല്ല കാലിലുണ്ടായതായിരിക്ക ണം എന്റെ ഈ ബലത്ത കാല്പ്.

വിറ:—അതെ അതെ, നല്ല കെല്പുണ്ട്; ചുകന്ന കാലുറ അ തിന്ന നല്ല ചേല്പ്. നമുക്ക് ഒന്ന മോന്താം.

ബാപ്പു:—പിന്നെ എന്താ ചെയ്യാനുള്ളത്? നാം വൃഷഭക്കു റുകാരല്ലേ?

വിറ:—വിഷമോ! വിഷകണ്ടൻ നെഞ്ചും ലാപ്പുറവും കാക്ക ന്ന ദേവതയല്ലേ?

ബാപ്പു:—അല്ലെടോ, കാലും തുടയും. താൻ ഒന്ന തുള്ളിച്ചാ ടിക്കാണട്ടെ; ഹാ! ഒന്ന കൂടി പൊങ്ങി; ഹാ! ഹാ! ബലേ!

(എല്ലാവരും പോയി)

നാലാം രംഗം.

നാട്ടുവാഴിയുടെ അരമന.

(വേലായുധനായിനാരും പുരുഷവേഷം പൂണ്ട വിമലയും പ്രവേശിക്കുന്നു)

വേലാ:—ശ്രീധരൻനായരേ! തന്നോട്ട നാട്ടുവാഴിക്ക് ഇത്ര ഇഷ്ടം തോന്നീട്ടുള്ളതു മേലും തുടരുന്നെങ്കിൽ തനിക്കു് ഉയച്ച് സിദ്ധമാണു് മൂന്ന ദിവസമേ ആയുള്ളല്ലൊ തന്നെ കണ്ടിട്ടു്; അതിനിടെ ഇത്ര സേവനായല്ലൊ.

വിമല:— നിങ്ങൾ തിരുമേനിയുടെ ചാപല്യത്തെയൊ എന്റെ ഉപേക്ഷയെയോ ശങ്കിച്ചാണല്ലൊ, എന്നോട്ടുള്ള തിരുവുളം തുടരുമോ എന്ന സംശയിക്കുന്നതു്. എങ്ങനെയാണു്, അദ്ദേഹം സ്നേഹത്തിൽ അസ്ഥിരനാണൊ?

വേലാ:—ഹൈ! ഒട്ടുമല്ല.

വിമല:—സന്തോഷമായി—ഇതാ, എഴുന്നള്ളുന്നു.

(ശൂരസേനരാജാവും കോരപ്പണിക്കരും തവണക്കാരും പ്രവേശിക്കുന്നു)

രാജാ:—ആരെങ്കിലും ശ്രീധരനെ കണ്ടോ?

വിമല:—തിരുമനസ്സിലെ അടിയാൻ ഇവിടെ ഉണ്ടു്.

രാജാ:—നിങ്ങൾ എല്ലാവരും കുറെ നേരം അകലെ പോയിനില്ക്കുവിൻ. ശ്രീധര! നിനക്കു സകലവും അറിയാം. എന്റെ ഹൃദയഗ്രന്ഥിയിൽ കെട്ടിവച്ചിരുന്ന രഹസ്യം പോലും നിന്നെ അഴിച്ചു കാണിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടു സമർത്ഥനായ നീ അവളുടെ അടുക്കലേ

ക്ക പുറപ്പെടണം; കാണാൻ കഴിയുന്നതുവരെ പദാൽ പദം അനുജ്ഞയില്ലെന്നു പറഞ്ഞു പടിക്കൽ നില്ക്കണം.

വിമല:—കല്പനപോലെ ചെയ്യാം; അതിനു വികല്പം വേണ്ട. പക്ഷെ, കേട്ടതുപോലെ തത്രഭവതി ദുഃഖത്തിലാണ്ടു കിടക്കയാണെങ്കിൽ, അടിയനെ കാണാൻ അനുവദിക്കയില്ല, നിശ്ചയം.

രാജാ:—കാൎയ്യം കാണാതെ തിരിച്ചുവരുന്നതിനെക്കാൾ മൎയ്യാദ വിട്ടും മുട്ടി അലട്ടണം.

വിമല:—ആകട്ടെ, തിരുമേനി! അടിയന്ന് അവരോടു സംസാരിക്കാൻ തരം കിട്ടി എങ്കിൽ, എന്തു വേണം?

രാജാ:—ഹാ! എന്നാലോ! എന്റെ പ്രേമപാരവശ്യം മുഴുക്കെ വെളിവാക്കണം; എനിക്കുള്ള അനുരാഗത്തിന്റെ മൂൎച്ഛനയേയും ദാൎഢ്യത്തേയും ആലപിച്ച് അത്ഭുതം ജനിപ്പിക്കണം; എന്റെ വിരഹതാപങ്ങളെല്ലാം നീ നടിച്ചു കാണിച്ചാൽ നന്നായിരിക്കും; ഗൌരവമേറിയ ദൂതന്മാരെക്കാൾ യുവാവായ നിന്നിൽ അവൾ കുറെക്കൂടി ശ്രദ്ധിക്കും.

വിമല:—അടിയന്റെ പക്ഷം അങ്ങനെയല്ല, തിരുമേനി!

രാജാ:—ഓമനക്കുട്ടി! നീ അതിൽ ശങ്കിക്കേണ്ട; നിന്റെ യൌവനമോടി കണ്ടാൽ ആരും നിന്നെ പുരുഷനാണെന്നു പറകയില്ല.

> തൊണ്ടിക്കനിണ്ടലകം ചുണ്ടും കുഴലൊത്ത ചേലെഴും ഗളവും
> കളകണ്ഠമൃദുസ്വനവും കളവാണിക്കൊത്തു നിന്നിലണരുന്നു. ൩

ഈ പ്രേമസന്ദേശത്തിനു നിന്നോടൊത്ത പൊരുത്തം മററാരോടുമില്ലെന്ന് എനിക്കറിയാം. വേണമെ

ങ്കിൽ നാലഞ്ചു പരിചാരകർ കൂടി വരട്ടെ. എനിക്കു തനിച്ച് ഇരിക്കുന്നതാണു സുഖം. ഇക്കാര്യം നേടിവന്നാൽ, എനിക്കുള്ളതെല്ലാം നിന്റേതായി സുഖമായിരിക്കാം.

വിമല:— തിരുമനസ്സിലെ പ്രിയയെ വശീകരിക്കാൻ അടിയൻ പഠിച്ച പണി നോക്കാം. (ആത്മഗതം) ഫലിച്ചാൽ തടസ്ഥമാണ് ആരെയെല്ലാം ഇണക്കിയാലും ഞാൻ തന്നെ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യയാകും.

(പുഷ്പവാടം പോയി)

അഞ്ചാം രംഗം.

—

മാലതിയുടെ മന്ദിരം.

(മോഹിനിയും വിദൂഷകൻ സപാസ്ലികനും പ്രവേശിക്കുന്നു)

മോഹിനി:—എടോ! പറയു, എവിടെ ആയിരുന്നു താൻ? പറഞ്ഞില്ലയോ, തനിക്കു മാപ്പിനു വേണ്ടി ഒരക്ഷരം പോലും ഞാൻ മിണ്ടുകയില്ല. കുഞ്ഞമ്മ തന്നെ കൊന്നുകളയും.

വിദൂ:—കൊല്ലട്ടേ; പോരിൽ മരിച്ചാൽ വീരസ്വർഗ്ഗം; പിന്നെ ഇങ്ങാരെ പേടിക്കണം?

മോഹിനി:—അതിനു തെളിവു്?

വിദൂ:—കണ്ടിട്ടു വേണ്ടേ പേടിക്കാൻ?

മോഹിനി:—രത്നച്ചുരുക്കത്തിലുത്തരം. ആകട്ടെ, ഈ പഴമൊഴി എങ്ങു് ഉത്ഭവിച്ചു എന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞുതരാം.

വിദൂ:—എവിടെനിന്നു മോഹിനിയമ്മേ!

മോഹിനി:—മഹായുദ്ധങ്ങളിൽ; തന്റെ കോമാളിപ്പോരിലും അതു ഫലിതമായല്ലൊ.

വിദൂ:—കൊള്ളാം, ബുദ്ധിമാനു ദൈവം പിന്നെയും കൊടുക്കും; ഭോഷന്മാർ ഉള്ളതും വിററു തിന്നട്ടെ.

മോഹിനി:—എങ്കിലും താൻ ഇത്ര നേരം വരാഞ്ഞതിനു തന്നെ തൂക്കിലിടും; അഥവാ ആട്ടിയിറക്കും; തനിക്കതു കൊന്ന ഫലം തന്നെയാണല്ലൊ.

വിദൂ:—വേണ്ടാത്ത വേഴ്ച്ചകൾ എത്രയോ തൂങ്ങിച്ചത്തു മുടങ്ങുന്നു! ആട്ടിയിറക്കുന്നതു വേനലിലാകകൊണ്ടു് വിഷമമില്ല.

മോഹിനി:—താൻ അപ്പോൾ ഉറച്ചിരിക്കയാണു്, അല്ലേ?

വിദൂ:—അതു പോരാ; ഞാൻ രണ്ടററം ഉറച്ചിരിക്കുന്നു.

മോഹിനി:—ഒന്നററാൽ മറേറതു പിടിച്ചുകൊള്ളാം; രണ്ടും അററാൽ മാട്ട പട്ടുക്കും, എന്നല്ലേ?

വിദൂ:—അതു ശരി, ബഹു ശരി; നിങ്ങൾ നിങ്ങടെ പാട്ടിനു പോവിൻ. ബാപ്പുപ്പണിക്കരു കള്ളുകുടി വെടിഞ്ഞാൽ നിങ്ങളെപ്പോലൊരു മിടുക്കത്തി ഇന്നീ ഇല്ലുഴിക്കൽ ദേശത്തില്ല.

മോഹിനി:—മിണ്ടാതിരിക്കു, കള്ള! അതു് എനിക്കു കേൾക്കേണ്ട—ഇതാ, കുഞ്ഞമ്മ വരുന്നു; വേണ്ടപോലെല്ലാം സമാധാനം പറഞ്ഞുകൊള്ളു; തനിക്കു് അതിനു മിടുക്കുണ്ടു്

(പോയി)

വിദൂ:—മിടുക്കോ! നിനക്കു മിടുക്കുണ്ടെങ്കിൽ എന്നെ നല്ല വിഡ്ഢി ആക്കുക!

ഉത്തമബുദ്ധി നടിക്കുന്നോൻ
മൂഢബുദ്ധികളിലും മൂഢഃ
ബോധമില്ലാത്തതെനിക്കില്ല,
ഗാഢമെൻ ബുദ്ധിവൈഭവം.

വല്ലാബുദ്ധിയിലില്ലാബുദ്ധി ദാരം, എന്നല്ലേ പഴഞ്ചൊല്ലു്?

(മാലതിയും മണവാളയ്യനും പ്രവേശിക്കുന്നു)

കുഞ്ഞമ്മേ! നമസ്കാരം.

മാലതി:—ഈ കോമാളിയെ അകററുവിൻ.

വിദൂ:—കേട്ടില്ലേ? കൂട്ടരേ! കുഞ്ഞമ്മയെ അകററാൻ ഉത്തര

വായത്തു്?

മാലതി:— പോടോ! താനൊരു വെറും വിഡ്ഢിയാണു്; എനിക്കു തന്നെ കാണേണ്ട; പോരെങ്കിൽ, താൻ കള്ളനുമായിട്ടുണ്ടു്.

വിദൂ:—ഇരട്ട കുററം കുഞ്ഞമ്മേ!. രണ്ടും പാനീയവും സദുപദേശവും കൊണ്ടു തീരും. വെറും വിഡ്ഢിക്കു പാനീയം കൊടുത്താൽ വററിച്ചു വിടും; കള്ളനോടു കുററം തീക്കാൻ ഉത്തരവു കൊടുക്കണം; അവൻ നന്നായെങ്കിലോ, പിന്നെ കള്ളനല്ല; ഇല്ലെങ്കിൽ, അററ കുററപ്പെട്ട ഭാഗം പാണൻ തുന്നി മൂട്ടി ചേക്കട്ടെ; വേർവിട്ടു പോയതിനെല്ലാം അററകുററം തീക്കുന്നതു് എച്ചുചേർത്തിട്ടാണല്ലൊ; പുണ്യത്തിൽ ആസക്തി കടന്നുപോയാൽ പാപത്തോടു് ഇണ ചേരും; പാപത്തന്റെ കേടു തീക്കുന്നതു് പുണ്യമണച്ചാണല്ലൊ. ഈ സിദ്ധാന്തം ശരിയാണെങ്കിലോ, കൊള്ളാം; ഇല്ലെങ്കിൽ ഗതിയെന്തു്? കോമാളിയെ അകററാൻ കുഞ്ഞമ്മ ഉത്തരവായി; അതുകൊണ്ടു കുഞ്ഞമ്മയെ അകററാൻ ഞാൻ പറഞ്ഞതു ശരിയാണല്ലൊ.

മാലതി:—എടോ! തന്നെ അകലത്താക്കാനാണു ഞാൻ പറഞ്ഞതു്.

വിദൂ:—മഹാബദ്ധം, കുഞ്ഞമ്മേ! കാഷായവും കമണ്ഡലുവും കൊണ്ടു സന്യാസി ആകയില്ല. എന്റെ വേഷം കോമാളിയുടേതാണെങ്കിലും, തലച്ചോററിനു കോമാളിത്തമൊട്ടുമില്ല. ശ്രീമതി കുഞ്ഞമ്മേ! നിങ്ങൾ ഒരു ഭോഷിയാണെന്നു ഞാൻ തെളിയിക്കട്ടൊ?

മാലതി:—തനിക്കതു് ആകാമോ?

വിദൂ:—ഒന്നാന്തരമായിട്ടു്, സൌഭാഗ്യവതി കുഞ്ഞമ്മേ!

മാലതി:—എന്നാൽ കാണട്ടെ.

വിദൂ:—അതിനു നിങ്ങളോടു ചില മൊഴി ചോദിക്കാനുണ്ടു്. എന്റെ ധമ്മമൂത്തേ! അതിനു് ഉത്തരം നല്കാമോ?

മാലതി:—ആകട്ടെ, എടോ! നേരമ്പോക്കിനു വേറെ വക ഒന്നുമില്ലാത്തതുകൊണ്ടു തന്റെ വിഡ്ഢിത്വം കേൾക്കാം.

വിദൂ: ഓമലത്തങ്കമേ! നിങ്ങൾ എന്തിനു കേഴുന്നു?

മാലതി:—ആനമടയാ! എന്റെ സോദരൻ മരിച്ചതിനു്

വിദൂ:—എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മാവു നരകത്തിലായിരിക്കണമല്ലൊ, കുഞ്ഞമ്മേ!

മാലതി:—സ്വൎഗ്ഗത്തിലാണെന്നു് എനിക്കു നിശ്ചയമുണ്ടു്, മൂഢ!

വിദൂ:—സ്വൎഗ്ഗത്തിലിരിക്കുന്ന സോദരനെപ്പററി സങ്കടപ്പെടുന്നവളല്ലേ ഏറെ വിഡ്ഢി? കുഞ്ഞമ്മേ!; തവണക്കാരെ! കോമാളിയെ അകററുവിൻ.

മാലതി:—മണവാളരേ! ഈ കോമാളി കൊള്ളാമോ? ഫലിതം തെളിഞ്ഞു വരുന്നുണ്ടു്, ഇല്ലേ?

മണ:—ഉവ്വു്, ഊദ്ധ്വൻ പോകും വരെ ഫലിതം പറയും. ബുദ്ധിമാന്മാരെ വാദ്ധ്യക്യം ക്ഷയിപ്പിക്കും, വിദൂഷകരെ പുലത്തും.

വിദൂ:—ഹേ! ദൈവം നിങ്ങൾക്കു് എളുപ്പം വാദ്ധ്യക്യം വരുത്തി ഭോഷത്തം പുലത്തട്ടെ! ഞാൻ ഒരു കള്ളനല്ലെന്നു ബാപ്പച്ചൻ പോലും ശപഥം ചെയ്യും; നിങ്ങൾ ഒരു ഭോഷനല്ലെന്നു് ഒരു ചില്ലിക്കാശിനു പോ

ലും അദ്ദേഹം പറകയുമില്ല.

മാലതി:—മണവാളരേ! നിങ്ങൾ ഇതിന്ന് എന്തു പറയുന്നു?

മണ:—ഇത്ര പൊട്ട പോക്കിരിയോടു കുഞ്ഞമ്മയ്ക്കു രസം തോന്നുന്നതിൽ ഞാൻ അത്ഭുതപ്പെടുന്നു. ഇന്നാൾ ഞാൻ കണ്ടു, ഒരു മരമണ്ടൻ വെറും കോമാളി ഇയാളെ മുട്ടുകുത്തിക്കുന്നതു് നോക്കണം, അയാൾക്കു് അന്നം വിട്ടുകഴിഞ്ഞല്ലൊ. അവിടുന്നു ചിരിച്ചു വളം വച്ചു കൊടുത്തില്ലെങ്കിൽ അയാൾക്കു വായടഞ്ഞു. വിദൂഷകന്മാരെന്നു നടിച്ചു നടക്കുന്ന ഇക്കൂട്ടരെ വാഴ്ത്തുന്ന വിഡ്ഢന്മാർ അവരുടെ വാലിൽ തൂങ്ങുന്ന കോമരങ്ങളാണെന്നാണു് എന്റെ അഭിപ്രായം. അതു് ഉറപ്പായി പറയാം.

മാലതി:—മണവാളരേ! നിങ്ങൾ ദുരഭിമാനത്താൽ അഭിഭൂതരായിരിക്കുന്നു. "കാമിലാകലുഷാക്ഷസ്യ സർവം പീതമിദം ജഗൽ." പിത്തമേറിയാൽ എല്ലാം കയ്ക്കും. ഉദാരബുദ്ധിയോടും നിഷ്കളങ്കമായ നേർമനസ്സോടും ഇരിക്കുന്നവൎക്കു പീരങ്കിഉണ്ട പോലും കൊഴുക്കട്ടപോലെ തോന്നും. വിദൂഷകപ്പട്ടമേററവൻ പുലമ്പുന്നതിൽ അപകീൎത്തിക്കുററം ആരും ചുമത്താറില്ല; യോഗ്യർ എന്നു ഗണിക്കപ്പെട്ടവർ എന്തു മാററിത്തം ജല്പിച്ചാലും പുലമ്പിയതായി ഗണിക്കാറുമില്ല.

വിദൂ:— വിദൂഷകന്മാരെ ഇത്ര പുകഴ്ത്തിയതിന്നു ശ്രീനാരദമഹാമുനി നിങ്ങൾക്കു് അനുഗ്രഹം നല്കട്ടെ!

(മോഹിനി തിരിച്ചു വരുന്നു)

മോഹിനി:— കുഞ്ഞമ്മേ! യോഗ്യനായ ഒരു യുവാവു് അ

വിടത്തെ കണ്ടു സംസാരിക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചു പടിക്കൽ കാത്തു നില്ക്കുന്നു.

മാലതി:— ശൂരസേനരാജാവിന്റെ അടുക്കൽ നിന്നല്ലേ?

മോഹിനി:— എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ,കുഞ്ഞമ്മേ! ആൾ നല്ല സുന്ദരയുവാവാണു്; ആൾക്കാരും കൂടിയുണ്ടു്

മാലതി:— ആരാണു് അയാളെ തടഞ്ഞിരിക്കുന്നതു്?

മോഹിനി:—അവിടത്തെ അമ്മാവൻ ബാപ്പുപ്പണിക്കരദ്ദേഹം.

മാലതി:— അദ്ദേഹത്തെ അവിടെ നിന്നു മാററി കൊണ്ടുപോകണം. ഛേ! കഥയില്ലാതെ ജല്പിക്കുന്നതാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രകൃതി.

(മോഹിനി പോയി)

മണവാളരെ! നിങ്ങൾ അവിടെ ചെല്ലു. രാജാവിന്റെ സന്ദേശവും കൊണ്ടു വന്നിരിക്കയാണെങ്കിൽ, എനിക്കു സുഖമില്ല, കാണാൻ സമയമില്ല, എന്നോ മററൊ നിങ്ങൾക്കു ഇഷ്ടം പോലെ എന്തെങ്കിലും പറഞ്ഞു തിരിച്ചയക്കണം.

(മണവാളയ്യൻ പോയ)

കണ്ടോടോ! തന്റെ നേരമ്പോക്കെല്ലാം കിഴട്ടുകൂത്തായി ആക്കും രസിക്കാത്തതു്?

വിദൂ:— മാന്യേ കുഞ്ഞമ്മേ! നിങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടക്കു വക്കാലത്തു പറഞ്ഞതു കേട്ടാൽ നിങ്ങളുടെ സീമന്തപുത്രൻ ബൃഹസ്പതിദത്തമായ നല്ല തലച്ചോറുള്ള വിദൂഷകനാകുമെന്നു തോന്നും. ഇതാ വരുന്നു തലച്ചോറതിരെ ഇല്ലാത്ത നിങ്ങളുടെ ദായാദി.

(ബാപ്പുപ്പണിക്കർ പ്രവേശിക്കുന്നു)

മാലതി:— തക്കമില്ല, കുടിച്ചാണു വരവ്. ആരാണു പടിക്കൽ? മാമാ!

ബാപ്പു:— ഒരു പുരുഷൻ.

മാലതി:— ഒരു പുരുഷനോ! എന്തു പുരുഷൻ?

ബാപ്പു:— ഒരു പുരുഷനാണു ഇവിടെ—മീൻ തൊണ്ടക്കു കുത്തുന്നല്ലോ!-എന്താ, വെറിയാ!

വിദൂ:— സുഖം, ബാപ്പച്ചു!

മാലതി:—മാമാ! മാമാ! കാലേ തന്നെ ഇത്ര വൈവശ്യം വന്നതെങ്ങനെ?

ബാപ്പു:—വശ്യമോ! വശ്യമൊന്നുമെനിക്കില്ല- പടിക്കൽ ഒരുവൻ നില്പുണ്ടു്.

മാലതി:—ആകട്ടെ, ആരാണു് അയാൾ?

ബാപ്പു:—ആരാകട്ടെ,പിശാചാകട്ടെ, എനിക്കൊരു ചുക്കുമില്ല, ഞാൻ പറഞ്ഞാൽ വിശ്വസിക്കണം. അല്ലെങ്കിലെന്താ! എനിക്കെല്ലാം ഒന്നുതന്നെ.

(പോയി)

മാലതി:—കുടിച്ചവൻ ആരെപ്പോലെയാണു്? വിദൂഷക!

വദൂ: —മുങ്ങിച്ചത്തവനെയും, വിദൂഷകനെയും, ഭ്രാന്തനെയും പോലെ. വേണ്ടതിലൊന്നു കൂടിയാൽ വിദൂഷകനാകും; രണ്ടായാൽ ഭ്രാന്തനാകും; മൂന്നായാൽ കുടിച്ചുചാകും.

മാലതി:—വേഗം ചെന്നു് അധികാരിയെ വിളിക്കു; അയാൾ അമ്മാവന്റെ മഹസ്സറെഴുതട്ടെ; അദ്ദേഹം കുടിയുടെ മൂന്നാം കടവു കടന്നു ചത്തിരിക്കും; പോയി അന്വേഷിക്കു.

വിദൂ:—അദ്ദേഹം ഭ്രാന്തിന്റെ പടിയിൽ പററിയതേയുള്ളു; കുഞ്ഞമ്മേ! വിദൂഷകൻ പോയി ഭ്രാന്തനെ പോററാം

(പോയി)

[മണവാളയ്യൻ തിരിച്ചുവരുന്നു)

മണവാ:—അവിടെ നില്ക്കുന്ന യുവാവു് അവിടത്തെ കണ്ടു സംസാരിച്ചിട്ടേ പോവു എന്നു് ആണയിട്ടുപറയുന്നു. സുഖമില്ലന്നു ഞാൻ ധരിപ്പിച്ചു; അതു് അയാൾക്കു് അറിയാമത്രെ, എന്നിട്ടാണു കാണാൻ വന്നിരിക്കുന്നതു്; ഉറക്കമാണെന്നു പറഞ്ഞു; അതും അറിഞ്ഞു കൊണ്ടാണു്, അയാൾ കണ്ടുസംസാരിക്കാൻ വന്നിട്ടുള്ളതുപോൽ; എന്തു് ഒഴിവു പറഞ്ഞിട്ടും അയാൾ കേൾക്കുന്നില്ല. പിന്നെ എന്തു വേണ്ടു?

മാലതി:—എനിക്കു കാണാൻ മനസ്സില്ലെന്നു പറയു.

മണവാ:—അതും പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു; എന്നിട്ടും അവിടത്തെ കണ്ടു സംസാരിക്കുന്നതുവരെ തൂൺപോലെ മാറാതെ വാതുക്കൽ പീഠം താങ്ങിനില്ക്കുമെന്നു് അയാൾ പറയുന്നു.

മാലതി:—എന്തു മാതിരി മനുഷ്യനാണു് അയാൾ?

മണവാ:—മനുഷ്യരുടെ വൎഗ്ഗത്തിലുള്ളവൻതന്നെ.

മാലതി:—എന്തു സ്വഭാവക്കാരനാണു്?

മണവാ:—മഹാദുസ്സ്വഭാവി; അവിടന്നു സമ്മതിച്ചാലും ഇല്ലെങ്കിലും കണ്ടേ പോവു അയാൾ.

മാലതി:—എന്തു രൂപവും പ്രായവുമുണ്ടു് അയാൾക്കു്?

മണവാ:—പുരുഷപ്രാപ്തി വന്നിട്ടില്ല, എന്നാൽ പയ്യനുമല്ല,

പച്ചയുമല്ല, പഴവുമല്ല കുമ്പഴം: പയ്യന്റെയും പുരുഷന്റെയും ഇടക്കുള്ള നിലയാണു്; കണ്ടാൽ നല്ല സുന്ദരൻ; ബഹുചൊടിയായി സംസാരിക്കുന്നു; മുലകുടിമാറീട്ടു് അധികമായിട്ടില്ലാത്ത പയ്യനനാകും തോന്നും.

മാലതി:—വരാൻ പറയൂ; എന്റെ സഖിയെയും വിളിക്കൂ.

മണവാ:—ഹേ! മോഹിനി! കുഞ്ഞമ്മ വിളിക്കുന്നു.

(പോയി)

(മോഹിനി തിരിച്ചുവരുന്നു)

മാലതി:—എന്റെ മുഖപടം തരൂ; അതു മുഖത്തു് ഇട്ടുതരിക, ശൂരസേനന്റെ ദൂതു് ഒരു തവണകൂടി കേൾക്കാം.

(വിമലയും ആൾക്കാരും പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിമല:—ഇവിടത്തെ മാന്യനായിക നിങ്ങളിലാരാണു്?

മാലതി:—എന്നോടു പറഞ്ഞുകൊള്ളു; ഞാൻ അവൾക്കുവേണ്ടി ഉത്തരം പറയാം. എന്താണു നിങ്ങൾക്കു വേണ്ടതു്?

വിമല:—അല്ലേ! ലാവണ്യസാമ്രാജ്യശിരോമണികളെ!

ഈ ഗൃഹത്തിലെ നായികയാണോ ഇവരെന്നു പറഞ്ഞാലും; എന്തെന്നാൽ ഞാൻ അവരെ മുമ്പു കണ്ടിട്ടില്ല; എന്റെ പ്രസംഗം പാഴിക്കളയാൻ എനിക്കു മനസ്സുമില്ല. അതു രസികനായി രചിച്ചു് ഉരുവിട്ടു് ഉറപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്. സുന്ദരികളെ! എനിക്കു പരിഹാ

സം വരുത്തരുതെ; ഇമ്മിക്ക ഭാവം മാറിയാൽ ചൊടിക്കുന്ന അല്പരസമുള്ളയാളാണു ഞാൻ.

മാലതി:—ഹേ! നിങ്ങൾ എവിടെ നിന്നു വരുന്നു?

വിമല:—എനിക്കു പഠിച്ചതേ പാടാൻ കഴിയൂ; ഈ ചോദ്യം എന്റെ ഏടിലില്ല. ഗുണവതിയായുള്ളോവേ! നിങ്ങൾ തന്നെയാണു ഗൃഹനായിക എന്നുറപ്പു തന്നാൽ എന്റെ പ്രസംഗം തുടങ്ങാമായിരുന്നു.

മാലതി:—അങ്ങു് ഒരു നടനാണോ?

വിമല:—അല്ല, എന്റെ ധീമതി! എന്നാൽ ഈ ആടുന്ന വേഷമല്ല എന്റേതെന്നു് ഏതു് ഉഗ്രമൂർത്തിയുടെ നടയ്ക്കലും സത്യം ചെയ്യാം. നിങ്ങളാണോ ഗൃഹനായിക?

മാലതി:—എന്റെ സ്ഥാനം ഞാൻ തന്നെ അപഹരിക്കുന്നതല്ലെങ്കിൽ, ഞാൻ തന്നെ.

വിമല:—നിങ്ങളാണു് അവരെങ്കിൽ, നിങ്ങൾ അവനവനെത്തന്നെ അപഹരിക്കയാണു്, തക്കമില്ല; എന്തെന്നാൽ, കൊടുക്കാൻ നിങ്ങളുടെ പക്കൽ ഏല്പിച്ചിരിക്കുന്നതു സ്വന്തമാക്കാൻ പാടുള്ളതല്ല. അതിരിക്കട്ടെ, അതെന്റെ സന്ദേശത്തിലുൾപ്പെട്ടതാണു്. എന്റെ പ്രസംഗത്തിൽ നിങ്ങളെ സ്തുതിക്കുന്ന ഭാഗം ഉപന്യസിച്ചതിനു മേൽ എന്റെ ദൌത്യഹൃദയം വെളിവാക്കാം.

മാലതി:—സ്തുതി വേണ്ടെന്നു വയ്ക്കാം; സാരഭാഗത്തിൽ കടക്കു

വിമല:—അയ്യോ, ഞാനതു വളരെ പണിപ്പെട്ടു പഠിച്ചതാണു്, നല്ല കവിതയുമാണു്.

മാലതി:—അതു കേവലം കല്പനയാകാനേ തരമുള്ളു; അ

ത്തു നിങ്ങളുടെ പക്കൽതന്നെ ഇരിക്കട്ടെ. നിങ്ങൾ എന്റെ പടിക്കൽ ധിക്കാരിയായി നിന്നു എന്നു കേട്ടു. അതാരെന്നു് അറിയാനുള്ള കൗതുകംകൊണ്ടാണു്, നിങ്ങളുടെ വർത്തമാനം കേൾക്കാനല്ല, വരാൻ അനുവദിച്ചതു്. നിങ്ങൾക്കു ഭ്രാന്തുണ്ടെങ്കിൽ പൊയ്ക്കോളു; കാര്യം പറയാനാണെങ്കിൽ ചുരുക്കി പറക. നിസ്സാരസംഭാഷണത്തിൽ കാലം കളയാൻ എനിക്കു് അവസരമില്ല.

മോഹിനി:—നിങ്ങൾ ഇനി പായ് നിവിർത്തി തിരിച്ചു കൊൾക; ഓടിപ്പോകാനുള്ള വഴി ഇതിലെയാണു്.

വിമല:—ഇല്ല, മസാൽജി! ഈ ഓടം ഇവിടെ കുറേനേരം കൂടി കെട്ടിക്കിടക്കാനുള്ളതാണു് പൊന്നുകുഞ്ഞമ്മേ! ഈ ഭൂതത്തിനു് എന്തെങ്കിലും ഒരു ബലി നല്കിയാലും.

മാലതി.—നിങ്ങളുടെ ഇംഗിതമെന്തെന്നു പറക.

വിമല—ഞാനൊരു ദൂതനാണു്

മാലതി—പൂർവ്വപീഠികതന്നെ ഇത്ര ഭയങ്കരമായിരിക്കുമ്പോൾ പറയാൻ പോകുന്ന സംഗതിയുടെ വൈലക്ഷണ്യം പറയണോ! ആകട്ടെ, കേൾക്കട്ടെ നിങ്ങളുടെ സന്ദേശം.

വിമല.—അതു നിങ്ങളുടെ കാതിൽ മാത്രം ഓതേണ്ടതാണു്. അങ്കം വെട്ടാനോ, ചുങ്കം ചുമത്താനൊ, സന്ദേശവും കൊണ്ടല്ല, ഞാൻ വന്നിട്ടുള്ളതു്. വെള്ളക്കൊടിയാണു് എന്റെ കയ്യിലുള്ളതു്. എന്റെ വാചികം സമാധാനപരവും സാരതരവുമാണു്.

മാലതി:—എങ്കിലും മുട്ടാളത്തവും കൊണ്ടാണല്ലൊ നിങ്ങളുടെ പുറപ്പാടു്. നിങ്ങളാരു്? എന്തു വേണം?

വിമല:—എന്നിൽ കണ്ട മുട്ടാളത്തം നിങ്ങളുടെ ഭൃത്യരുടെ സ്വാഗതത്തിൽനിന്നു പഠിച്ചതാണു്. ഞാനാരു്, എന്തു വേണം, എന്നുള്ളതു കന്യാത്വത്തിനൊപ്പം നിഗൂഢമാണു്. ഹേ ദേവി! ആ മന്ത്രം നിങ്ങളുടെ കാതിലല്ലാതെ മററുള്ളവർ കേൾക്കുന്നതു പാപമാണു്.

മാലതി:—നിങ്ങൾ എല്ലാവരും അകന്നു പോകുവിൻ; ഞാൻ ഈ ദിവ്യദൂതു കേൾക്കട്ടെ.

(ദാസിനിയും ആളുകാരും പോയി)

കേൾക്കട്ടെ, നിങ്ങളുടെ മൂലമന്ത്രം.

വിമല:—രമണീമണിമാണിക്യമേ'—

മാലതി:—ഹൃദ്യമായ ആമ്നായം; ധാരാളം ഭാഷ്യമെഴുതാം; മൂലം എവിടെയാണു്?

വിമല:—ശൂരസേനഹൃദയത്തിൽ.

മാലതി:—ഹൃദയത്തിലോ! ഹൃദയത്തിന്റെ ഏതു് അധ്യായത്തിൽ?

വിമല:—നിങ്ങളുടെ അനുക്രമണിക്കു് അനുസരണമായി പറഞ്ഞാൽ, ഹൃദയത്തിന്റെ പ്രഥമഗ്രന്ഥിയിൽ.

മാലതി:—ഓഹോ! ഞാനതു വായിച്ചിട്ടുണ്ടു്; അതു മായാവാദമാണു്. നിങ്ങൾക്കു മററൊന്നുമില്ലല്ലൊ പറയാൻ?

വിമല:—മാന്യമഹിളാമണി! ഞാൻ നിങ്ങളുടെ മുഖമൊന്നു കാണട്ടെ.

മാലതി:—എന്റെ മുഖവുമായി സന്ധി പറയാൻ നിങ്ങളുടെ എജമാനൻ അധികാരപത്രം തന്നയച്ചിട്ടുണ്ടോ? നിങ്ങൾ ദൂതമന്ത്രത്തിന്റെ അതിരു കടന്നിരിക്കുന്നു; എങ്കിലും, മൂടാവി നീക്കി പടം കാണിക്കാം. ഹേ! നോക്കു, ഇപ്പോഴത്തെ എന്റെ പടം ഇതാണു് കൊള്ളാമോ?

(മുഖ പടം മാറ്റുന്നു)

വിമല:—ഒന്നാംതരം വേല, എല്ലാം പ്രകൃതിസിദ്ധമാണെങ്കിൽ.

മാലതി:—അഴിയാച്ചായത്തിലുള്ളതാണു്, ഹേ! കാററും മഴയും താങ്ങും.

വിമല:—ആശ്ചര്യ്യ! നിങ്ങളുടെ സൌന്ദര്യമാറ്റും അന്യാദൃശം തന്നെ:—

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

മാലതി.—ഹേ! ഞാൻ അത്ര കഠിനഹൃദയാകയില്ല; എന്റെ സൌന്ദര്യത്തിന്റെ വകകൾ ഓരോന്നായി എണ്ണി തിട്ടപ്പെടുത്തി, എല്ലാ പൊട്ടും പൊടിയും ചേർത്തു പട്ടികയാക്കി, എന്റെ മരണപത്രികയിൽ ചേർക്കാം. എ

ങ്ങനെ എന്നാൽ, ഒന്നാമത്തു, രദനഛദങ്ങൾ രണ്ടു്, ഏതാണ്ട ചുകന്നവ; രണ്ടാമത്തു്, രണ്ട കൃഷ്ണമിഴികൾ, അവയ്ക്കു അടപ്പുണ്ടു്; മൂന്നാമത്തു്, ഒരു കഴുത്തു്, ഒരു താടി, എന്നിങ്ങനെ. എന്നെ വിലമതിക്കാനാണോ നിങ്ങളെ ഇങ്ങോട്ടയച്ചിരിക്കുന്നത്തു്?

വിമല:—നിങ്ങളെ ഞാൻ വിലവയ്ച്ചുകഴിഞ്ഞു. നിങ്ങളേറെ ഗർവ്വിഷ്ഠയാണു്. ദുർദ്ദേവതയാണെങ്കിലും സുന്ദരി തന്നെ. എന്റെ എജമാനൻ പ്രഭു നിങ്ങളെ കാമിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ സൌന്ദര്യ്യസാമ്രാജ്യലക്ഷ്മിയായി അഭിഷിക്തയാണെങ്കിലും, ഏതാദൃശമായ അനുരാഗത്തിന്നു നിഷ്കൃതി നല്കാത്തതു കഷ്ടമാണു്

മാലതി:—അദ്ദേഹം എങ്ങനെ എന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നു?

വിമല:—

പ്രലാപങ്ങളോടും, ശോകബാഷ്പാശ്രുവർഷധാരയോടു
കാമവിലാപാസ്തനിതവൃത്തിതം തീർന്നാലാണ് കിതയോടുതാ.

മാലതി:—നിങ്ങളുടെ യജമാനന്നു് എന്റെ മനസ്സറിയാം. എനിക്കു് അദ്ദേഹത്തിനോടു പ്രേമമില്ല. യോഗ്യനാണു് അദ്ദേഹമെന്നു ഞാൻ ഗണിക്കുന്നു; പ്രഭുവാണെന്നു് എനിക്കറിയാം; ധാരാളം സ്വത്തുണ്ടു്; ചരിത്രശുദ്ധിയുള്ള നല്ല യുവാവാണു്: സ്വതന്ത്രൻ, വിദ്വാൻ, ധീരൻ; ആകൃതിയിലും പ്രകൃതിയിലും ഒന്നുപോലെ സുന്ദരൻ; എന്നെല്ലാം എല്ലാവരും പുകഴ്ത്തി കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. എന്നാലും എനിക്കു് അദ്ദേഹത്തെ കാമിക്കാൻ നിവ്വാഹമില്ല. ഈ മറുപടി അ

ഹം എത്രയോ മുമ്പുതന്നെ ധരിച്ചിരിക്കാവുന്നതാണു്

വിമല:—ഇത്ര വിരഹതാപവും പ്രാണവേദനയും സഹിച്ചു്, എന്റെ എജമാനനെ പോലെ തീവ്രമായി നിങ്ങളെ ഞാൻ കാമിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ, നിങ്ങളുടെ ഈ ധിക്കാരം നിരത്ഥകമെന്നു ഗണിച്ചു്, ഞാൻ സ്വീകരിക്കയില്ലായിരുന്നു.

മാലതി:—പിന്നെ നിങ്ങൾ എന്തു ചെയ്യും?

വിമല:—ഞാൻ നിങ്ങളുടെ പടിക്കൽ ഒരു കുടിൽ കെട്ടിക്കിടന്നു് ഗൃഹാന്തൎഭാഗത്തുള്ള എന്റെ പ്രാണനാഥയെ വിളിച്ചുകേഴും. വിരഹാൎത്തിപൂണ്ടു്,

പാട്ടോരോന്നുരചിച്ചു പാതിയിരവിൽ ചൊല്ലുച്ചമായ് പാടിഞാൻ
കേട്ടീട്ടുംപടി ചുറ്റുമുള്ള മലയിൽത്തട്ടിച്ചെഴും മാറ്റൊലി,
കാമം ഭൂമിയിലും വിയത്തിലുമൊരേ മട്ടിൽ പ്രിയം മാലതീ-
നാമം ചൊല്ലിയുറങ്ങുവാൻ പണിയൊരേടത്തും വരുത്തും തവ.

അപ്പോൾ നിങ്ങൾക്കു് എന്നിൽ കരുണയുണ്ടാവും.

മാലതി:—നിങ്ങൾ ഇതിലധികവും ചെയ്യാനാളാണു്. നിങ്ങളുടെ കുലമേതു്?

വിമല:—എന്റെ സ്ഥിതിക്കു മേലാണു്; എങ്കിലും എനിക്കു സുഖം തന്നെ; ഞാനൊരു കുലീനനാണു്

മാലതി:—നിങ്ങളുടെ എജമാനന്റെ അടുക്കൽ തിരിച്ചുപോയി, അദ്ദേഹത്തെ എനിക്കു സ്നേഹിക്കാൻ വഹിയ, എന്നു പറയണം; ഇനിമേൽ ആൾ അയക്കേണ്ട. ഈ മറുപടി എങ്ങനെ അദ്ദേഹം കൈക്കൊണ്ടു എ

ന്ന ധരിപ്പിക്കാൻ നിങ്ങൾ തിരിച്ചു വരുന്നതു സന്തോഷം തന്നെ- നിങ്ങളുടെ പരിശ്രമത്തെ ഞാൻ അഭിനന്ദിക്കുന്നു; അതിന് ഇതാ ഇതിരിക്കട്ടെ.

വിമല:—ആര്യേ! ഞാൻ പ്രതിഫലത്തിനു വേലചെയ്യുന്ന ആളല്ല; അതു് അവിടെത്തന്നെ വച്ചുകൊൾക; എനിക്കല്ല, എൻ്റെ എജമാനനാണു്, പ്രതിഫലം വേണ്ടതു്. നിങ്ങൾ കാമിക്കുന്നവൻ്റെ ഹൃദയം ഇതു പോലെ ദൈവം ശിലാകഠിനമാക്കട്ടെ! അപ്പോൾ നിങ്ങളുടെ പ്രേമം, എൻ്റെ എജമാനൻ്റേതുപോലെ, ഹാസാസ്പദമാകും. ഞാൻ പോകുന്നു, ഭംഗിക്കാരികളല്ലേ!

(പോയി)

മാലതി:—'കുലമേതു്?' എന്ന ചോദ്യത്തിനു്, 'എൻ്റെ സ്ഥിതികൾ മേലാണു്; എങ്കിലും എനിക്കു സ്വയം തന്നെ; ഞാനൊരു കുലീനനാണു്' എന്നാണു മറുപടി. താൻ കുലീനനാണു്, തക്കമില്ല; വാക്കും, മുഖവും, അംഗങ്ങളും, പ്രവൃത്തിയും മിടുക്കും ആയു്മടങ്ങു ലക്ഷണങ്ങളാണു്. അരുതരുതു് മനസ്സേ! ഇതു എളുപ്പം ഇളകിക്കൂടാ: ശിഷ്യൻ എജമാനനായിരുന്നെങ്കിലോ! എന്താണിതു്! ഇതു വേഗം കാമജ്വരം പിടിപെടുകയോ? ആ യുവാവിൻ്റെ സൌന്ദര്യസാമർത്ഥ്യങ്ങൾ ഞാനറിയാതെ മിഴികളിൽ കൂടി പതുങ്ങി കയറി എന്നെ വഞ്ചിച്ചിരിക്കുന്നല്ലൊ. ആകട്ടെ; ഹേ! മണവാളരേ!

(മണവാളൻ തിരിയെ വരുന്നു)

മണ:—സ്വാമിനി! എന്താണു കല്പന?

മാലതി:—ആ നിർബന്ധിയായ ദൂതന്റെ പിറകെ ഓടി ച്ചെല്ലു; ഈ മോതിരം അയാൾ ഇവിടെ ഇട്ടേച്ചുപോയി; ഏതായാലും എനിക്കതു വേണ്ട; അയാളുടെ എജമാനന്റെ മോഹം വളൎത്തേണ്ടെന്നും പറഞ്ഞേക്കു. ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിനുള്ളവളല്ല. ഈ യുവാവു നാളെ ഇതിലേ വരുമെങ്കിൽ കാരണം പറഞ്ഞു കൊടുക്കാം. എളുപ്പം ഓടു, മണവാളരേ!

മണ:—കല്പന പോലെ

(പോയി)

മാലതി:—

നിശ്ചയമില്ലെന്തു ഞാനാചരിക്കുന്നു
കഴിയുന്നു, ശിവ! ചിന്തിക്കേണ്ടതെന്താ?
കഴിവില്ല വിധിക്കു മാറ്റുവാൻ
വഴിയാകും; വരുന്നതുപോലെ വരട്ടെ.

(പോയി)

ഒന്നാം അങ്കം കഴിഞ്ഞു.

രണ്ടാം അങ്കം

ഒന്നാം രംഗം.

കടൽക്കര.

(അന്തോണിയും സുകുമാരനും പ്രവേശിക്കുന്നു)

അന്തോ:—ഇത്തിരികൂടി നിൽക്കുമല്ലേ? ഞാൻ കൂടെ വരണ്ടയൊ?

സുകു:—വേണ്ട, ക്ഷമിക്കണം, തോഴ! ജാതകവശാൽ എനിക്കു പോരാത്ത കാലമാണു് അതു പക്ഷേ തനിക്കും പകർന്നെങ്കിലോ, അതിനാൽ ദോഷങ്ങളും ഞാൻ മാത്രം അനുഭവിക്കാൻ അനുവദിക്കണം. എനിക്കു ചെയ്ത ഉപകാരത്തിനു തോഴനു ദോഷം വരുത്തുന്നതു മഹാപാപമാണു്.

അന്തോ:—നിങ്ങളും എങ്ങോട്ടാ പോണതെന്നു പറയു.

സുകു:—എങ്ങുമല്ല, ഹേ! എങ്ങോട്ടു പോകണമെന്നു് എനിക്കു തിട്ടമില്ല; കേവലം തെണ്ടിയിറങ്ങതന്നേ. എന്നാൽ താൻ നല്ലൊരു അടക്കക്കാരനാണു്; എന്തെന്നാൽ, ആരെയും അറിയിക്കാതെ ഗോപ്യമായി ഞാൻ വച്ചുകൊള്ളുന്ന സംഗതിയെ മനസ്സിലാക്കാൻ താൻ തുനിഞ്ഞില്ലല്ലൊ. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ തന്നെ പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കേണ്ടതാണു് എന്റെ മര്യാദ. അന്തോണി! ഇന്നു് എന്റെ പേർ സുകുമാരനെന്നാണു്; മുമ്പു രുദ്രനെന്നായിരുന്നു. മേലാന്തറ സുകുമാരൻ തമ്പിചെമ്പകരാമനെപ്പറ്റി തോഴൻ കേട്ടിട്ടുണ്ടല്ലൊ. അദ്ദേഹമാണു് എന്റെ അച്ഛൻ.

അദ്ദേഹത്തിന് ഇരട്ടപെററ രണ്ടു മക്കൾ ശേഷിച്ചു, ഞാനും എന്റെ സോദരിയും; ദൈവാധീനമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ ഞങ്ങൾ പിറന്നതുപോലെ ഒരുമിച്ചു മരിക്കയും ചെയ്യുമായിരുന്നു! താനാണ് അതു തെററിച്ചതു്. തോഴൻ എന്നെ കടൽക്കരയിൽ നിന്ന് എടുത്തു കൊണ്ടുപോയതിന് അല്പം മുമ്പായിരിക്കണം, എന്റെ സോദരി കുടിച്ചു ചത്തതു്.

അന്തോ:—അയ്യോ, കഷ്ടമേ!

സുക:—എന്നെപ്പോലെയാണ് അവളെന്നു പറയാറുണ്ടു്. ഏതായാലും, ബഹുസുന്ദരിയാണെന്നു മിക്കപേരും ഗ ണിച്ചിരുന്നു. ഞാൻ അവളെ അത്രയേറെ സ്തുതിക്കുന്നതു നന്നല്ലായിരിക്കാം; എങ്കിലും, ശത്രുക്കൾപോലും മനസ്വിനിയാണെന്നു പറഞ്ഞുവന്നതു പറയാൻ മടി വേണ്ട. കഷ്ടമേ! അവൾ ഉപ്പുവെള്ളം കുടിച്ചു മുങ്ങി മരിച്ചു; ഞാനിതാ! ഉപ്പുവെള്ളം വാർത്തു് അവളുടെ സ്മരണയെ പിന്നെയും മുക്കുന്നു.

അന്തോ:—ക്ഷമിക്കണേ, ഹേ! ഞാൻ ഈ സങ്കടത്തെയാണല്ലൊ പുലർത്തിയതു്.

സുക:—എന്റെ തോഴരേ! അന്തോണി! എനിക്കുവേണ്ടിയുള്ള തന്റെ സങ്കടത്തിനു ഞാൻ മാപ്പു ചോദിക്കുന്നു.

അന്തോ:—ഇഷ്ടംകൊണ്ടു നിങ്ങൾ എന്നെ കൊല്ലാൻ ഭാവമില്ലെങ്കിൽ, ഞാൻ നിങ്ങടെ ദാസനാകാൻ അനുവദിക്കണം.

സുക:—ഇതുവരെ ചെയ്ത ഉപകാരമെല്ലാം പാഴാക്കാൻ നിനയ്ക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ, തോഴൻ അതു മോഹിക്കരുതു്.

ഞാൻ ഇപ്പോൾതന്നെ യാത്ര പറയുന്നു. എന്റെ ഹൃദയം ആർദ്രത പൂണ്ടു തിങ്ങിയിരിക്കുന്നു; മിക്കവാറും അമ്മയുടെ പ്രകൃതിയാണു് എനിക്കു്; ഈ പ്രകാരണം മരി, എന്റെ കണ്ണുകൾക്കു ചാപല്യം വെളിപ്പെട്ടുതാൻ. ഞാൻ ശൂരസേനന്റെ രാജധാനിക്കു പോകുന്നു. എന്നാൽ പിന്നെയാകട്ടെ!

(പോയി)

അന്തോ:—ദൈവത്തിന്റെ കാരുണ്യം നിങ്ങൾക്കു് ഉണ്ടാകട്ടെ! എനിക്കു ശൂരസേനരാജധാനിയിൽ അനവധി വിരോധികളുണ്ടു് അല്ലെങ്കിൽ താമസിയാതെ നിങ്ങളെ അവിടെ വന്നു ഞാൻ കാണുമായിരുന്നു. ഓ! വന്നതു വരട്ടെ; നിങ്ങളോടു് എനിക്കു വളരെ ബഹുമാനവും വാത്സല്യവുമുണ്ടു് അതു മതി ഏതാപത്തും വിനോദമാക്കാൻ. ഞാൻ പോകണമെന്നുതന്നെ ഉറച്ചു.

(പോയി)

രണ്ടാം രംഗം.

ഒരു നിരത്തു്.

(വിമലയും പിന്നാലെ മണവാളയുംതും പ്രവേശിക്കുന്നു.)

മണ-—നിങ്ങളല്ലേ അല്പം മുമ്പു മാലതികുഞ്ഞമ്മയുടെ അടുക്കലുണ്ടായിരുന്നതു്?

വിമല:—അല്പം മുമ്പെ, അതെ; സാമാന്യം വേഗം നടന്നിട്ടും ഇത്രത്തോളം പാററിയതേ ഉള്ളു.

മണ:—ഈ മോതിരം അവർ തിരിച്ചയച്ചിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾതന്നെ കൊണ്ടുപോന്നിരുന്നെങ്കിൽ, എനിക്കു് ഈ ശ്രമം കൂടാതെ കഴിയുമായിരുന്നു. ഇതുംകൂടി കല്പിച്ചയച്ചിട്ടുണ്ടു്; നിങ്ങളുടെ എജമാനനെ അവർക്കു തീരെ വേണ്ടെന്നുള്ള ഭാഗം അതേദ്രാഢത്തെ നല്ലപോലെ ഉറപ്പിച്ചു ധരിപ്പിക്കണമെന്നു്; ഒരു സംഗതി കൂടി; നിങ്ങളുടെ എജമാനൻ ഈ തീരുമാനം സ്വീകരിച്ചു വാൎത്ത ഉണൎത്തിക്കാനല്ലാതെ, നിങ്ങൾ ഇനി ഇക്കാൎയ്യത്തിനു വേണ്ടി ഇവിടെ വരാൻ തുനിയേണ്ടെന്നും; മനസ്സിലായല്ലൊ.

വിമല:—അവർ ഈ മോതിരം എന്റെ പക്കൽ നിന്നു വാങ്ങി; ഞാനതു തിരിച്ചെടുക്കുകയില്ല.

മണ:—നിങ്ങൾ ശുണ്ഠിപിടിച്ചു് അവരുടെ പക്കൽ എറിഞ്ഞതാണു് അതു തിരികെ കൊണ്ടുതള്ളണമെന്നാണു കല്പന. നിങ്ങളുടെ കൺമുമ്പിൽ ഇതാ ഇട്ടിരിക്കുന്നു. വേണമെങ്കിൽ എടുത്തുകൊള്ളു; അല്ലെങ്കിൽ കണ്ടവൻ കൊണ്ടുപോകട്ടെ.

(പോയി)

വിമല:—ഞാൻ മോതിരമൊന്നും കൊടുത്തിട്ടു വന്നില്ല. ഇ പ്പെണ്ണിന്റെ ഇംഗിതമെന്താണു്? ഈശ്വരോ രക്ഷതു! എന്റെ മേനി അവളെ ഭ്രമിപ്പിച്ചിരിക്കുമോ?

സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി അവളെന്നുടെ രൂപമാകെ;
വീക്ഷിച്ചു ഞാൻ മിഴികളിൽ ചാപലതയേററം;
വിക്ഷോഭമാർന്നിടറിയാണവളുച്ചരങ്ങൾ
സൂക്ഷിക്കിലോർത്തിയത്രെ; കോട്ടവയില്ലതിനു ൫൮

തക്കമില്ല, അവൾ എന്നെ കാമിക്കുന്നുണ്ടു്. അവളുടെ അനുരാഗത്തിന്റെ സൂത്രമാണു്, ഈ ഏഭ്യൻ ആൾക്കാരനെക്കൊണ്ടു് എന്നെ ക്ഷണിപ്പിച്ചതു് എന്റെ പ്രഭുവിന്റെ തിരുവാഴിയല്ലിതു്; പിന്നെ അവൾക്കു് ഒന്നും കൊടുത്തയച്ചിട്ടുമില്ല. ഞാനാണു് അവൾക്കു പ്രിയൻ; അതങ്ങനെയാണെങ്കിൽ—സംശയമുണ്ടെന്നു തോന്നില്ല—സാധുപ്പെണ്ണേ! നീ സ്വപ്നത്തിൽ ഭ്രമിക്കയാണു ഭേദം.

വേഷമ്മാററാട്ടമേ! നിൻ കഠിനത കഠിനം, ദുഷ്ടമുള്ളം മറച്ചു്-
വേഷംകൊണ്ടു് ചതിക്കാൻ വിരുതു പെരുകിട്ടുള്ളോരു വൈരാകരൻ നീ;
യോഷാചിത്തം മനോജ്ഞം മെഴുകിനു സമമാം പോലവം ഭിത്തിയിന്മേൽ
ഭേഷായ് കള്ളപ്പുടത്തെപ്പടുതയൊടു പതിച്ചീടുവാനെന്തെളുപ്പം. ൫൯

ഇതിനു നാമല്ല, നമ്മുടെ ചാപല്യമാണു് ഉത്തരവാദി. മണ്ണിനൊത്തല്ലോ വരും കലത്തിന്റെ ഗുണം. ഇതെങ്ങനെ പരിണമിക്കുമോ? എന്റെ യജമാനൻ അവളെ അതിയായി കാമിക്കുന്നു; ഞാനോ, ഈ വേഷക്കാരി, അതുപോലെ അദ്ദേഹത്തെ കാംക്ഷിക്കുന്നു; അവൾ, മാറിധരിച്ചു് എന്നെ മോഹിക്കുന്നു! ഇ

തേതുവിധമെല്ലാം ഫലിക്കുമോ? പുരുഷനായിട്ടു് എനിക്കു് എജമാനന്റെ പ്രേമം നേടാൻ സാദ്ധ്യമല്ല; ഞാൻ പെണ്ണായിട്ടു്—അഹോ, കഷ്ടം!—ആ പാവം, മാലതി നിഷ്പ്രയോജനമായി എത്ര കേഴുന്നു!

ക്രൂനാങ്കുരക്കഴിച്ചീടാ—
നീ നമുക്കില്ല കൌശലം;
കാലമേ! മാറാമായിട്ടു
കലാശിപ്പിച്ചിടേണമേ. ൧൭

(പോയി.)

മൂന്നാം രംഗം.

മാലതിയുടെ മന്ദിരം.

[ബാപ്പുപ്പണിക്കരും വിറകോടനാശ്ശാരും പ്രവേശിക്കുന്നു]

ബാപ്പു:—വരൂ, വിറകോടരേ! പാതിരാവു കഴിഞ്ഞിട്ടും ഉറങ്ങാത്തതു് പുലരിയിൽ ഉണൎന്നതാകുമല്ലൊ. 'പുലർകാലത്തുണൎന്നിടിലാരോഗ്യം വൎദ്ധമാനമാം' എന്നു തനിക്കും അറിയാവുന്ന—

വിറ:—ങേ, ഹേ! എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. പുലൎന്നു് എഴീക്കുന്നതു പുലൎന്നെഴീക്കുന്നതാണെന്നു് എനിക്കറിയാം.

ബാപ്പു:—ഒരു നിഗമനാഭാസം; ഒഴിഞ്ഞ ചഷകം പോലെ ഞാൻ വെറുക്കുന്നു. അൎദ്ധരാത്രിക്കു മേൽ ഉണൎന്നിരുന്നിട്ടു് പിന്നെ കിടക്കുന്നതു നേരത്തേയാണു്; അപ്പോൾ അൎദ്ധരാത്രിക്കു മേൽ കിടക്കുന്നതു നേരത്തെ കിടക്കുന്നതാണു് നമ്മുടെ ദേഹം പാഞ്ചഭൌതികമല്ലേ?

വിറ:—എന്നാണു പറയാറുള്ളതു്; പക്ഷെ, എന്റെ പക്ഷം തിന്നും കുടിച്ചുമെന്നാണു്.

ബാപ്പു:—താൻ വിദ്വാനാണല്ലൊ, ഹേ!; എന്നാൽ നമുക്കു തിന്നാം, കുടിക്കാം. എടി! മോഹിനീ! ഒരു കുപ്പി മദ്യം—

(വിദൂഷകൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിറ:—ഇതാ വരുന്നു സാക്ഷാൽ വിദൂഷകൻ.

വിദൂ:—എന്താ, തോഴന്മാരെ! 'മുക്കണ്ണനുടെ മത്തവിലാസം' നിങ്ങളും കണ്ടിട്ടില്ലേ?

ബാപ്പു:—സ്വാഗതം, കഴുതേ! എന്നാൽ നമുക്കൊന്നു് ഏറ്റുപാടാമോ?

വിറ.—അയ്യോ! ഈ കോമാളിയ്ക്കു നല്ല നെഞ്ഞുണ്ടു്. ഇത്ര ഉച്ചത്തിലും മണിമണിയായിട്ടും എനിക്കു പാടാമായിരുന്നെങ്കിൽ നാല്പതു് ഉറുപ്പിക കിട്ടിയേനെ. ഇന്നലെ രാത്രിയിൽ തന്റെ നേരമ്പോക്കുകൾ, 'മാപ്രാണത്തു കണിപ്പനായരുടെ ചാപ്രാണത്തുള്ളയാത്രയും' എല്ലാം, ഹാ! അതികേമമായി. അതിനു തന്റെ പെണ്ണിന്റെ പക്കൽ ആറു കാശു കൊടുത്തയച്ചു, കിട്ടിയില്ലേ?

വിദൂ:—നിങ്ങടെ താമ്രം ഞാൻ പോക്കറെറടിച്ചു: എന്തെന്നല്ലേ, മണവാളയ്യരുടെ മൂക്കാമ്മലുണ്ട കാളഞ്ചിപ്പിണ്ടമല്ല, കുന്തമ്മയുടെ കൈത്താര വെളവെളവെള്ളി. പരിചാരകരോ പിന്നൊപ്പുന്നമദ്യകുംഭങ്ങളല്ല.

വിറ:—ബലേ,ഭേഷ്! എല്ലാം എത്ര നല്ല തമാശായി. ഇനിയൊരു പാട്ടു കേൾക്കട്ടെ.

ബാപ്പു:—തുടങ്ങു, ഇതാ ആറു കാശു തരാം, ഒരു പാട്ടു്.

വിറ:—ഞാനും തരാം അതൊപ്പം. ഒരാൾ ഒന്നു തന്നാൽ—

വിദൂ:--അമ്മാവിപ്പാട്ടു വേണോ, സന്മാർഗ്ഗവിരുത്തം വേണോ?

ബാപ്പു:—അമ്മാവിപ്പാട്ടു്, അമ്മാവിപ്പാട്ടു്.

വിറ:—അതേ, അതേ; സന്മാർഗ്ഗമാക്കവേണം?"

വിദൂ:— (പാടുന്നു.)

[നീലാംബരി—രൂപകതാളം]

എന്താണെൻ പ്രാണനായികേ!
തേടി നടപ്പതിപ്പോൾ—

മണ്ടാതേ നിന്നു കേൾ നീ
തിങ്ങുന്ന മോദത്തോടെ
ഇങ്ങല്ലീ വന്നിട്ടുന്നു
മംഗലൻ വല്ലഭൻതേ— (എന്താ)

പാടീപ്പല പിന്നും ആടീപ്പലതരം
മോടീനടവാറിൻകോടിക്കല്ലേ!
പേടീ പിടിച്ചോടീ കൂട്ടിൽ കടന്നൊലാ
തേടി നടക്കൊല്ലേ കൊഞ്ചലാളേ!— (എന്താ)

കാമുകനെക്കണ്ടാൽ കാമിനിമാർക്കുണ്ടാ
കാര്യം നടന്നീടാൻ തേടിയെന്തും?
ഇമ്മന്നിലുള്ളോരു മാനുഷരേവരും
സമ്മതമല്ലയോ ഇന്നീന്യായം— (എന്താ)

വിറ:—ഭേഷ്; ഒന്നാന്തരമായി.

ബാപ്പു:—ബലെ, ബലെ!

വിദ്യു:—(പാടുന്നു)

(ആനന്ദഭൈരവി—ആദിതാളം)

കാര്യമെന്തു? ഇങ്ങുതന്നെ, മേലിലില്ല നിർണ്ണയം:
വന്നിടുന്നു തോഷമിന്നു, തൂകിടുന്നു പുഞ്ചിരി;
നാളെയുള്ളതാരറിഞ്ഞു തിട്ടമായൊരുത്തനും?
താമസം വരുന്നവാറിലേറുകില്ല സുരസം;
ഉമ്മവച്ചു നൂറുവട്ടമതിലിന്നു തീർക്കണേ;
നാളത്തേറെ നിന്നിടുന്ന വസ്തുവല്ല യൌവനം.

വിറ:—നല്ല തേനൊലുന്ന ശാരീരം.

ബാപ്പു:—ലഹരികൊള്ളുന്ന മണം.

വിറ:—തക്കമില്ല, കട്ടത്താ മണം കേട്ടാൽ ലഹരി വരും.

ബാപ്പു:—മൂക്കുകൊണ്ടു കേട്ടാൽ അതു മറ്റു വരുത്തും. അതു പോട്ടെ; നമുക്കു ആകാശത്തെ പിടിച്ചാടിക്കാമോ? മൂങ്ങയെ ഏററം പിടിച്ചു മൂളിച്ചു് കാപാലികൻെറ മൂന്നയിരം പുറത്തിറക്കാമോ? എന്താടോ!

വിറ:—എന്നെ പക്ഷമുണ്ടെങ്കിൽ അതുതന്നെയാണു വേണ്ടതു്. ഞാനൊരു പിടി പിടിക്കാൻ മിടുക്കനാണു്.

വിദൂ:—ചില നായികൾ നല്ലപോലെ പിടിക്കും, ഹേ!

വിറ:—തക്കമെന്താ! ഞങ്ങടെ പിടിത്തം, 'എടാ കള്ളാ' എന്നാവും.

വിദൂ;—മിണ്ടാതിരിക്കു, എടാ, പൊട്ടനായേ?; തന്നെ നായികനെന്നു, കള്ളാ! വിളിക്കാതെ തരമില്ല.

വിറ:—നാടാടെയല്ല എന്നെ നായ്ക്കനെന്നു വിളിപ്പിക്കുന്നതു്. തുടങ്ങു, വിഡ്ഢി! 'മിണ്ടാതിരിക്കു' എന്നു് ഏററമുള്ള ഒരു പാട്ടു്

വിദൂ:—ഞാൻ മിണ്ടാതിരുന്നാൽ ഒന്നും തുടങ്ങുകയില്ല.

വിറ:—ഭേഷ്, കൊള്ളാം; തുടങ്ങു.

(ഏററം പാട്ടുന്നു)

[മോഹിനി പ്രവേശിക്കുന്നു]

മോഹിനി:—എന്തൊരു ഊളൻവിളിയാണിവിടെ? എൻെറ കുഞ്ഞമ്മ, ഇപ്പോൾ കാര്യസ്ഥൻ മണവാളയ്യരെ വരുത്തി, നിങ്ങളെ പടിക്കു പുറത്തു് ആട്ടിയിറക്കിയില്ലെങ്കിൽ, ചോദിച്ചുകൊള്ളുവിൻ.

ബാപ്പു:—നിങ്ങടെ കുഞ്ഞമ്മ ഒരു മറത്തിയാണു്; ഞങ്ങൾ തഞ്ചക്കാർ; മണവാളൻ ഒരു ആണ്ടിപാണ്ടി. 'മൂവരിഞങ്ങളല്ലാസമാന്നവർ'—ഞാൻ അവളുടെ ദായാദി

അല്ലേ; അവളുടെ രക്തബന്ധം എനിക്കില്ലേ? പോടീ പോ! പെണ്ണേ!

[പാടുന്നു]

‘പെണ്ണുങ്ങ നാട്ടിലൊരു
പുരുഷൻ പെണ്ണു, പെണ്ണു!

വിദൂ:—ഇന്നു പണിക്കർ നല്ലൊരു വിദൂഷകനായിരിക്കുന്നല്ലൊ; ബലേ!

വിറ:—മനസ്സു തോന്നിയാൽ ഒന്നാന്തരമായിട്ടാകാം. എനിക്കും ആകാമതു്. ആദ്ദേഹത്തിനു് ആനന്ദസ്സ ശുദ്ധം; എന്റേതു പ്രാകൃതമാണു്

ബാപ്പു:—[പാടുന്നു]

‘ധനുമാസം പതിനാറാം തീയതി’—

മോഹിനി:—ദൈവത്തെ ഓർത്തെങ്കിലും നിങ്ങൾ മിണ്ടാതിരിക്കുവിൻ.

[മണവാളന്മാർ പ്രവേശിക്കുന്നു]

മണ:—എന്റെ എജമാനന്മാരെ! നിങ്ങൾക്ക ഭ്രാന്തു പിടിച്ചോ? എന്തു കഥയാണിതു? നിങ്ങൾക്ക ബുദ്ധിയൊ, മര്യാദയൊ, നേരൊ, ഉളെളാ, ഈ പെരുവഴിയുടെമേൽ തുറപ്പരിഷകളെപ്പോലെ കിടന്നു തൊണ്ണ വയ്ക്കാൻ? എന്റെ കുഞ്ഞമ്മയുടെ ഗൃഹം ചാരായക്കടയാണോ, മടികൂടാതെ അവിടെ പൂരപ്പാട്ടു പാടാൻ? സ്ഥലത്തിന്റെയൊ ആളുകളുടെയൊ, കാലത്തിന്റെയൊ, വകതിരിവില്ലയോ, നിങ്ങൾക്കു്?

ബാപ്പു:—ഞങ്ങളുടെ പാട്ടുകൾക്ക കാലമുണ്ടല്ലോ, ഹേ! തുലഞ്ഞു പോ.

മണ:—ഹേ! പണിക്കരേ! നിങ്ങളോടു് ഒന്നു തുറന്നു പറയാം;

ഏന്റെ കുലത്തെ കല്പിച്ചതെന്തെന്നാൽ, നിങ്ങൾ അവരുടെ ബന്ധുവാണെങ്കിലും, നിങ്ങളുടെ ദുരാചാരങ്ങളോട് അവൎക്കൊട്ടും ബന്ധുത്വമില്ല; നിങ്ങൾ ദുസ്സ്വഭാവങ്ങളെ പിരിഞ്ഞിരിക്കാമെങ്കിൽ, ഇവിടെ പാൎക്കുന്നതു സന്തോഷം തന്നെ; അല്ലെങ്കിൽ, നിങ്ങളെ യാത്ര പറഞ്ഞു പിരിച്ചയക്കാൻ അവർ തയ്യാറാണ്; എന്നാണ്.

ബാപ്പു:—[illegible]

മോഹിനി:—അത്ഭുതമാത്തു് പണിക്കരുടെ ചോദ്യം!

വിദൂ:—'[illegible]'

മണാ:—അത്ര വാസ്തവമോ?

ബാപ്പു:—'[illegible]'

വിദൂ:—ഇതാ നിങ്ങൾ കുടുങ്ങുന്നല്ലോ, പണിക്കരേ!

മണാ:—അത്ര തനിക്കു നല്ല മെച്ചമായി.

ബാപ്പു:—'പോക്കിരിത്തരം പറയട്ടേ?',

വിദൂ:—'[illegible]?'

വീര:—'തല്ലി [illegible]?'

വിദൂ:—'വേണ്ട, വേണ്ട, വേണ്ട; സന്തോഷം'

ബാപ്പു:—കാലം മാറി. താൻ കളവാണു പറഞ്ഞതു്. കാൎയ്യസ്ഥനിൽ കവിഞ്ഞു് എന്തുള്ളൂ, ഹേ! തനിക്കു്? താൻ ഒരു ബ്രാഹ്മണനാണെന്നു വച്ചു് മദ്യവും മാംസവും നാട്ടിലൊക്കെ പാടില്ലെന്നോ?

വിദൂ:—ബലേ! എൻെറ ഭദ്രകാളിയമ്മേ! ഇഞ്ചി കടിച്ചാൽ നാറ്റ പൊള്ളം.

ബാപ്പു:—ബഹുശരി; പോടോ! പഴങ്കഞ്ഞി വീഴ്ത്തി മുഖം കഴുക. മോഹിനി! ഒരു കുപ്പി വീഞ്ഞു്!

മണവാ:—അയ്യേ! മോഹിനി! കുഞ്ഞമ്മയുടെ തിരുവുളം നിങ്ങൾ നിസ്സാരമായി കരുതുന്നില്ലെങ്കിൽ, ഈ മര്യാദകെട്ട തൊഴിലിന്ന വളം വച്ചു കൊടുക്കരുതു്. കണ്ണാണെ! ഞാൻ ഇതെല്ലാം കുഞ്ഞമ്മയെ ബോധിപ്പിക്കുമേ.

(പോയി.)

മോഹിനി:—പോക, കഴുതയ്ക്കൊപ്പം കാതിളക്ക.

വിദ:—ദാഹിക്കുമ്പോൾ കടിച്ചാലുള്ള രസമുണ്ടു് ഇയാളെ പോർ വിളിച്ചു് ഉശിരിയാക്കിയാൽ.

ബാപ്പു:—അതു കൊള്ളാം നായ്ക്കരേ! ഞാനൊരു വെല്ലുവിളി എഴുതിത്തരാം; അല്ലെങ്കിൽ, തനിക്കുള്ള കോപം ഞാൻ പറഞ്ഞു കേൾപ്പിക്കാം.

മോഹിനി:—പ്രിയപണിക്കരേ! ഇന്ന രാത്രിക്ക ക്ഷമിക്കണം. ആ രാജപുത്രൻ യുവാവു് കുഞ്ഞമ്മയെ കണ്ടതിൽ പിന്നെ അവൾക്ക തീരെ സ്വാസ്ഥ്യമില്ല. മണവാളയുടെ അല്ലേ, ഞാൻ പററിച്ചു വിടാം. അയാളെ വിഡ്ഢിയാക്കി നാട്ടാക്കെല്ലാം പരിഹാസപാത്രമാക്കാൻ മിടുക്കില്ലാത്തപക്ഷം ഞാനൊരു പെണ്ണല്ല. എനിക്കതിന്ന വശമുണ്ടു്, നിശ്ചയം.

ബാപ്പു:—ആകട്ടെ, അയാളെപ്പററി ഞങ്ങളെയും ഒന്ന പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കിത്തരു.

മോഹിനി:—അതേ, അയാൾ ചിലപ്പോൾ ഒരു മാതിരി ആഢ്യനാണ്.

വിറ:—അതറിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ ഞാൻ നായയെ പോലെ താഴ്മയായിരുന്നല്ലൊ.

ബാപ്പു:—എന്തിന്? ആഢ്യത്വത്തിനൊ? തക്ക കാരണമെന്തൊന്നു പറയു.

വിറ:—തക്ക കാരണമൊന്നുമില്ലെങ്കിലും, സംഗതി വേണ്ടുവോളമുണ്ട്.

മോഹിനി:—വലിയ ആഢ്യനായി നടിച്ചിട്ട്, കള്ളൻ, കാര്യം വരുമ്പോൾ തക്കം പോലെല്ലാം ചെയ്യും; ഒരു പൊങ്ങച്ചൻ കഴുത; തെളിഞ്ഞു നടന്ന് ഉരുവിട്ടു പഠിച്ച സദാചാരവാക്യങ്ങൾ കേമത്തിൽ പറയും; തന്നെപ്പോലെ സുന്ദരനും വിദ്വാനും ആരുമില്ലെന്നൊരു ഊറ്റം ധാരാളമുള്ളതു കൂടാതെ, കാണുന്നവരെല്ലാം അയാളെ ഭ്രമിക്കുമെന്നും വിചാരമുണ്ട്. അവഗുണം ഒന്നു കുത്തിയിളക്കി വിഡ്ഢിയാക്കി അയാളോടു ഞാൻ പക വീട്ടാം.

ബാപ്പു:—അതിനു നീ എന്തു ചെയ്യും?

മോഹിനി:—ഗൂഢാർത്ഥങ്ങളായ കാമലേഖനങ്ങൾ അയാൾക്കു കിട്ടത്തക്കപോലെ കൊണ്ടിടും; അതിൽ അയാളുടെ മീശയുടെ നിറവും കാലിന്റെ ചേലും, നടപ്പിന്റെ മോടിയും, കണ്ണു, നെറ്റി, നിറം എന്നുള്ളവയുടെ സൌന്ദര്യവും എല്ലാം ഹൃദയംഗമമായി വർണ്ണി

ച്ചിരിക്കും; നിങ്ങളുടെ മരുമകളുടെ വടിവിൽ എനിക്കെഴുതാം. നാലു കഴിഞ്ഞു് ഓൎമ്മ വിട്ടാൽ കയ്യക്ഷരവ്യത്യാസം അത്ര അറിയുകയില്ല.

ബാപ്പു:—ബലേഭേഷ്! പെട്ടി തുറന്നപ്പോൾ കായം മണക്കുന്നു.

വിറ:—എന്റെ മൂക്കിലും കയറി മണം.

ബാപ്പു:—നീ ഇട്ടു കിട്ടുന്ന കത്തുകൾ മരുമകളുടെ പക്കൽ നിന്നു വന്നവയാണെന്നും, അയാളോടു പ്രേമമുണ്ടെന്നും, അയാൾ ധരിക്കും, എന്നല്ലേ?

മോഹിനി:—അത്തരത്തിലാണു് എന്റെ കുതിരകയററം.

വിറ:—നിന്റെ കുതിര അയാളെ കഴുതയാക്കുമല്ലൊ.

മോഹിനി:—അതെ, കഴുതതന്നെ.

വിറ:—ഹാ! എന്തു നേരമ്പോക്കായിരിക്കും!

മോഹിനി:—ഒന്നാം തരം തമാശു് എന്റെ പൊടിക്കൈ അയാൾക്കു നല്ല വയററിളക്കം വരുത്തും. അയാൾക്കു് എഴുത്തു കിട്ടുന്ന സ്ഥലത്തു നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരെയും പ്രതിഷ്ഠിച്ചേക്കാം; മൂന്നാം പുള്ളിയായി വിദൂഷകനും. അയാൾ എഴുത്തു കണ്ടെടുക്കും. അതിനു് അയാൾ എന്തു് അൎത്ഥം കല്പിക്കുന്നു എന്നു സൂക്ഷിച്ചു മനസ്സിലാക്കണം. ഈ കൃത്യം നാളെ കാണാൻ വേണ്ടി ഇന്നു രാത്രി നിങ്ങൾ കിടന്നുറങ്ങുവിൻ- നിങ്ങൾക്കു നല്ല ഉറക്കം വരട്ടെ!

(പോയി)

ബാപ്പു:—സുനിദ്രാ ഭവ,ധീരകന്യേ!

വിറ:—എന്താണൊ! നല്ല മിടുക്കത്തിയാണു പെണ്ണു്

ബാപ്പു:—നല്ല ജാതിസ്വരമയാണു് എന്നോടു വലിയ പക്ഷമാണു് അതുകൊണ്ടെന്താ?

വിറ:—ഞാനും ഒരു കാലത്തു് ഇഷ്ടനായിട്ടുണ്ടു്.

ബാപ്പു:—നായ്ക്കരേ! നമുക്കു കിടക്കാം. താൻ കുറെക്കൂടി പണം വരുത്തണം, കേട്ടോ, ഹേ!

വിറ:—നിങ്ങടെ മരുമോളേ കിട്ടില്ലെങ്കിൽ, എന്റെ ഈ ചിറവെല്ലാം പാഴായി.

ബാപ്പു:—പണം വരുത്തു, ഹേ!: കടാശത്തിൽ അവളെ തനിക്കു കിട്ടിയില്ലെങ്കിൽ, എന്നെ നായെന്നു വിളിച്ചുകൊള്ളൂ.

വിറ:—കിട്ടില്ലെങ്കിൽ, നിങ്ങൾക്കു് എന്തു തോന്നിയാലും ശരി, ഞാൻ അങ്ങനെ ചെയ്യും.

ബാപ്പു:—വരു, വരു, നമുക്കു് ഒന്നുകൂടി കാച്ചി അനന്തതാം. ഇനി ഉറങ്ങാൻ അമാന്തായി. വരു, നായ്ക്കരെ,! വരു.

(രണ്ടുപേരും പോയി.)

———

നാലാം രംഗം.

നാട്ടുവാഴിയുടെ അരമന.

(രാജാവും വിമലയും കോരപ്പപ്പണിക്കരും ഗായകർ മുതലായി ഗാവുള്ളവരും പ്രവേശിക്കുന്നു.)

രാജാ:—പാട്ടൊന്നു കേൾക്കട്ടെ; കൊള്ളാം. സുദിനം സ്നേഹിതരെ! എന്റെ ശ്രീധര! ഇന്നലെ രാത്രിയിൽ നാം കേട്ട ആ പഴയ ഗീതം, പ്രേമതാപംകൊണ്ടു ഭ്രാന്തുപിടിച്ചു വിരളുന്ന ഈ ചപലഹൃദയത്തിനു്, പതിഞ്ഞ സോപാനഗാനങ്ങളെക്കാൾ ഏററവും ആശ്വാസപ്രദമായിരുന്നു. അതിന്റെ ഒരു ചരണം കൂടി പാടി കേൾക്കട്ടെ.

കോരപ്പ:—പ്രഭോ! പാടാനുള്ള ആൾ ഇവിടെ ഇല്ല.

രാജാ:—ആരായിരുന്നു അതു്?

കോരപ്പ:—വിദൂഷകൻ സ്വസ്തികൻ, പ്രഭോ!; ആര്യമാലതിയുടെ അച്ഛൻ രസിച്ചു കൂടെ നിറുത്തിയിരുന്ന ഒരു വിദൂഷകൻ. അയാൾ എങ്ങാണ്ടു് ഇവിടെതന്നെ ഉണ്ടാവും.

രാജാ:—അന്വേഷിച്ചു വിളിച്ചു കൊണ്ടുവരു. അതിനിടെ രാഗമൊന്നു് ആലപിച്ചു കേൾക്കട്ടെ.

(കോരപ്പൻ പോയി. ഗായകർ പാടുന്നു)

അടുത്തുവാ, പൈതലേ!

കാമംകൊണ്ടു നിനക്കു താപമതൊരം നിനയ്ക്കില്ലയൊ നീ;
പ്രേമം വായ്ച്ചിട്ടു വൊക്കവാഥയിതുതന്നെല്ലാക്കുമൊന്നൊപ്പമായ്;
ഭേദം താവില്ലാത്ത സംഗതിക്കുമൊ താരെററം ചിടച്ചിട്ടമെ;
കാമം പ്രേയസിതന്റെ രൂപമൊഴിയെകാണില്ല മററൊന്നുമേ:

ഈ പാട്ടു നിനക്കു രസിക്കുന്നൊ?

വിമല:—കാമസിംഹാസനത്തിൽ അതു മാറെറാലി കൊള്ളുന്നു.

രാജാ:—ശൃംഗാരപാണ്ഡിത്യത്തോടെ നീ സംസാരിക്കുന്നല്ലൊ. തക്കം വേണ്ട, പയ്യനാണെങ്കിലും പ്രണയമസൃണദൃഷ്ട്യാ ആരെയൊ നീ വീക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ടു്; ഇല്ലേ, കുട്ടീ!

വിമല:—തിരുമനസ്സിലെ പ്രിയാ നിമിത്തം, ഏതാണ്ടു്.

രാജാ:—ഏതു തരത്തിലുള്ള വനിതയാണവൾ?

വിമല:—തിരുമേനിയെപ്പോലെയുള്ള ഛായ.

രാജാ:—എന്നാൽ അവൾ നിനക്കു് അനുരൂപയല്ല. എന്തു പ്രായമുണ്ടു്?

വിമല:—തിരുമനസ്സിലെ വയസ്സുതന്നെ.

രാജാ:—പ്രായം കൂടിപ്പോയി, തക്കമില്ല. ഒരു വിധം ആലോചിച്ചാൽ, അല്പം പ്രായം കൂടിയ കമനിയെ കാമിക്കുന്നതായിരിക്കും നല്ലതു; എന്തെന്നാൽ, അവൾ കാന്തന്റെ ഹൃദയത്തെ നിരന്തരം നിറുത്തി പാകത്തിൽ അയാളെ പുണർന്നിരിക്കും. നോക്കു്,

എന്നാലെന്നിവൾക്കു വരുമെന്നൊരിരിക്കലെവ്വണം
ആനായവക്ക പ്രവിശ്യ പൊരാപലമല,
പ്രീണിച്ചീടും. ലക്ഷണമൊട്ടുമറിയും മുമ്പിലേ,
കേണിട്ടുമാണ്ണയിട്ടു എന്തതിലുററമൊല്ലാ!

വിമല:—അതെനിക്കു നല്ലപോലെ അറിയാം, പ്രഭോ!

രാജാ:—എന്നാൽ നിന്റെ പ്രണയം പ്രായം കുറഞ്ഞവളിൽ വേണം. എങ്കിലല്ലാതെ നിന്റെ അനുരാഗം അവളിലേക്കു പാറുകയില്ലല്ലൊ.

[illegible] വനിതകൾ
വിളയുന്ന കാലേഴും തൊട്ടായ്
[illegible] വിട്ടാൽ
[illegible] വീഴുന്നു. ൫൨

വിമല:—ഇതാണു് ഇവരുടെ അവസ്ഥ; കഷ്ടമേ! നല്ലപോലെ വിരിഞ്ഞു വിലസുന്ന പൂക്കൾ ഇവർ നശിച്ചുപോകുന്നു!

(ഞ്ഞിട്ട് [illegible])

രാജാ:—എടോ! സഖേ. ഇന്നലെ രാത്രിയിലെ പാട്ടൊന്നു കേൾക്കട്ടെ. ശ്രീധര! ശ്രദ്ധിച്ചു കേൾക്കണം; പഴയ നാടൻപാട്ടാണ്. പണ്ടു പാണപ്പുണിക്കത്തികൾ എല്ലാപുരികൾക്കൊണ്ടു തുണി നെയ്യുമ്പോൾ പാടിവന്നതാണു് ബാലസാമ്രാജ്യത്തിൽ. പണ്ടു ഈ നാട്ടുപുറത്തെ സാധുക്കളുടെ ഇടയിൽ നിഷ്കളങ്കമായ പ്രേമം ധിക്കൃതമായതിൽ ഒരുവനുണ്ടായ സങ്കടമാണതു്.

വിദൂ:—പ്രഭോ! പാടട്ടേ?

രാജാ.—ഓഹോ! കേൾക്കട്ടെ.

വിദൂ.— [പാടുന്നു]

[ഭൈരവി—ചാപ്പുതാളം]
ഹാ! ഹാ! ഹന്ത! സമീപേ വരികെ
നിഷ്ഠുരമായി കാക്കിടുന്നു.

ദേഹം ചിതയിൽ ചാമ്പല്യമാക്കി
മാനംകൊണ്ടു പുലർത്തീടുക നീ;
സുന്ദരിയായൊരു പെൺമണിയെന്നോ
കന്ദാരശങ്ങളയച്ചു മയക്കി
നിർദ്ദയമായിക്കൊന്നു; മദീയം
ഉൾത്താരോ മണ്ണടി മൂടുക ചെയ്മെ.
ഉണ്ണമേറീട്ടും പൂമണിമാലക-
ളണിയാതെന്നുടെ ആധികളെല്ലാം
കണ്ണി കാണാത്തൊരു കണ്ടിൽത്തന്നോ
തുണി കൂടാതെ മരണ പ്രീക്ഷണം:
ഗുണമേറുന്നൊരു മിത്രജനങ്ങളു-
മണിമേടാറങ്ങു നിരന്ന സഖികളും
മണിദീപങ്ങൾ കൊളുത്തി-വെത
പണിമയമാം മമ രോദനികേതം.

രാജാ:—ഇതാ, തന്റെ ശ്രമത്തിന്നു പാരിതോഷികം.

വിദൂ:—എനിക്കു ശ്രമമൊട്ടുമില്ല, തിരുമേനി! പാട്ടുന്നതു് എനിക്കു് ഉത്സാഹമാണു്

രാജാ:—എന്നാൽ ഇതു തന്റെ ഉത്സാഹത്തിനിരിക്കട്ടെ.

വിദൂ:—തർക്കംവേണ്ട, തിരുമേനി! 'അഹങ്കരിച്ചാൽ മുഖം കരിയും.'

രാജാ:—താൻ ഇപ്പോൾ പോയിവരു.

വിദൂ:—ഇനി മൌനസ്വാമി തിരുമേനിയെ കാത്തുകൊള്ളട്ടെ; അവിടത്തെ ചിത്തം പല രങ്കുള്ള വിമലാരതനകം ബലത്താൽ ആവൃതമായിരിക്കുന്നു. ഒന്നിലുമുറയ്ക്കാതെ ഭ്രമിക്കുന്നവരാണു നല്ല സവാരിക്കാർ; എന്തെന്നാൽ, എവിടെ ചെന്നാലും കാണുന്നതിലെല്ലാം അ

പ്പോഴപ്പോൾ രസിക്കാമല്ലൊ. യാത്രാഗുണം അതു കൊണ്ടല്ലേ കിട്ടു. സ്വസ്തി ഭവിക്കട്ടേ!

[പോയി

രാജാ:—മററുള്ളവരും പിൻവാങ്ങുവിൻ.

(കൊരപ്പുപ്പുണിക്കരും തമ്പണക്കാരും പോകുന്നു.)

ശ്രീധര! നൊക്കൂടി നീ ആ ക്രൂരസംരാജ്ഞിയുടെ ദാട്ടക്കൽ പോക. അവളോടു പറയണം; എന്റെ അനുരാഗം സാധാരണപോലുള്ളതല്ല, അതിശ്രേഷ്ഠമാണു്; അവളുടെ മലിമസങ്ങളായസ്വത്തുകളെയൊ ഭാഗ്യലക്ഷ്മിയെയൊ ഭ്രമിച്ചല്ല, എന്റെ പ്രേമം; ധനത്തെ തുച്ഛമാക്കുന്നവനാണു ഞാൻ; സ്രഷ്ടാവു് അവൾക്കു ഭൂഷണമായി നല്കിയിരിക്കുന്ന അലോകസാമാന്യമായ ലാവണ്യസാമ്രാജ്യമാണു് എന്റെ ഹൃദയത്തെ ആവൎജ്ജിക്കുന്നതു്; എന്നു്.

വിമല:—എന്നിട്ടും അവർ തിരുമേനിയെ സ്നേഹിക്കാൻ വഹിയാ എന്നു പറഞ്ഞാലോ?

രാജാ:—എന്നോടു് അങ്ങനെ ഉത്തരം പറയാൻ പാടില്ല.

വിമല:—തൎക്കം വേണ്ട; അങ്ങനെ പറയും ആകട്ടെ, തിരുമേനിക്കു മാലതിയുടെ നേൎക്കു തോന്നുന്നതു പോലെ, ഒരു തരുണിക്കു തിരുമേനിയോടു് അത്യന്തമായ പ്രേമം തോന്നി എന്നിരിക്കട്ടെ— അങ്ങനെ വന്നിട്ടില്ലെന്നു വിചാരിക്കേണ്ട— അവളോടു തിരുമേനിക്കു് ഇഷ്ടവുമില്ലാ, എങ്കിൽ തിരുമേനി അങ്ങനെ മറുപടി കല്പിക്കയില്ലേ?

രാജാ:—എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ കിടന്നു തുടിക്കുന്ന പ്രേമാവേശത്തിന്റെ തള്ളൽ താങ്ങാനുള്ള ശക്തി ഒരു സ്ത്രീഹൃദയത്തിനുണ്ടാകയില്ല. ഇത്രയേറെ അനുരാഗം അവരുടെ ഹൃദയത്തിൽ കൊള്ളുകയില്ല.

> തരുണികളനുരാഗം സ്വാദു ഭോജ്യത്തിനൊപ്പം
> രസമനുഭവിക്കും നാവിനാൽ, വായ്ക്കിട്ടപോലെ
> വിരസതയോടു വയറാൽ താങ്ങിടാതെ വരിച്ചി-
> ട്ടുരുഹിമഗിരിജാദ്യം പൂണ്ടു ചേഷ്ടം നിതാന്തം. ഭവ്യ

ഉള്ളിൽ തങ്ങുന്ന പ്രേമം അവക്കില്ല. അതുപോലെ അല്ല നമുക്ക്; 'സർവ്വം ഭക്ഷ്യാമി സാഗരം ഭക്ഷ്യാമി' എന്ന മട്ടിൽ ബഡവാഗ്നി പോലെ എത്രം ഉള്ളിൽ ദഹിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട്, ഒരു സ്ത്രീയ്ക്കു എന്നോടും, എനിക്കു മാലതിയോടുമുള്ള പ്രണയങ്ങൾക്കു തമ്മിൽ താരതമ്യമില്ല.

വിമല:—അതല്ല, അടിയനറിയാം—

രാജാ.—നിനക്കെന്തറിയാം?

വിമല:—സ്ത്രീകൾക്കു പുരുഷരോടുള്ള അനുരാഗത്തിന്റെ ഫലം. സത്യത്തിൽ അവൾക്കു നമ്മെപ്പോലുള്ള നിർവ്യാജസ്നേഹമുണ്ട്. എന്റെ അച്ഛന് ഒരു മകളുണ്ടായിരുന്നു; ഞാൻ പെണ്ണായിരുന്നാൽ തിരുമേനിയെ എങ്ങനെയോ, അവ്വണ്ണം അവൾ ഒരു പുരുഷനെ കാമിച്ചു.

രാജാ:—അവളുടെ കഥ എന്താണ്?

വിമല:—ശൂന്യം, പ്രഭോ! അവൾ പ്രേമം പുറത്തു കാട്ടിയില്ല. മൊട്ടിനുള്ളിലുള്ള വണ്ടിനോടൊപ്പം, അത് അ

വളുടെ മുഖാരവിന്ദസുധയെ പാനംചെയ്തിരിച്ചു; നാലംകക നാലം പ്രിയാമഗ്നയായി, രക്തശോഷത്താൽ വിളർത്തു്, ക്ഷാമപ്രതിമയെന്നോണം, സങ്കടത്തിലും പുഞ്ചിരി പൂണ്ടു് മിണ്ടാതിരുന്നു. ഇതു സ്നേഹം തന്നെയല്ലേ?

പുഷ്പങ്ങൾവെറ്റം നമ്മൾ
വിരഹതരള [illegible] ചെയ്യുന്നിപ്പാണി
[illegible] കളുകളും പൂവും
[illegible] സ്നേ [illegible]

രാജാ:—നിന്റെ സോദരി സ്നേഹം പൂണ്ടു മരിച്ചോ? കഷ്ടം!

വിമല:—എന്റെ മാതൃവിന്റെ കുടുംബത്തിൽ ഞാൻ മാത്രമാണു് ആണും പെണ്ണുമെല്ലാം ഇപ്പോൾ. എനിക്കു് മാത്ര തിട്ടം പോരാ. എന്നാണെ,തത്രഭവതയുടെ ആജ്ഞയെക്ക വിടകൊള്ളുന്നോ?

രാജാ:—വേണം, അതാണല്ലോ കാര്യം. വേഗം പോകണം; ഈ ആഭരണവും കൊടുത്തു്, ഉപേക്ഷിക്കത്തക്കതല്ല എന്റെ പ്രേമമെന്നും പറയണം.

(പുഷ്പാംഗന പോയി)

ഒന്നാം രംഗം

മോഹിനിയുടെ ആരാമം.

(ബാപ്പു നിക്കരം വിറകോടനാരും പപ്പുക്കുട്ടിയും പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ബാപ്പു:—പപ്പുക്കയ് മകളേ! എന്റെ കൂടെ വരു.

പപ്പു:—എന്താ തർക്കം, ഞാനിതാ വരുന്നു. ഈ നേരമ്പോക്കു കാണാതെയിരുന്നാൽ, വിഷാദാഗ്നിയിൽ എന്നെ ഇട്ടു നീറ്റേണ്ടിവരും.

ബാപ്പു:—ഈ ആഭാസൻ ഇരപ്പാളികളെന്നെ പരസ്യമായി നാണിപ്പിച്ചു വിട്ടതു തനിക്കും രസമല്ലേ?

പപ്പു:—ഞാൻ തുള്ളിച്ചാട്ടമല്ലോ, പണിക്കരേ! ഇയാളാണ് ഒരു പന്നിവേട്ട സംബന്ധിച്ച് കൊച്ചമ്മയ്ക്കു് എന്നോട്ടു മുഷിവുണ്ടാക്കിയതു്.

ബാപ്പു:—അയാളെ ഇഞ്ചി കടിപ്പിച്ചു് ഇനിയും പറിയാടാം, അങ്ങുമിങ്ങും വിരട്ടാം; ഇല്ലേ, വിറകോടരേ!

വിറ:—അല്ലെങ്കിൽ നാം മുഴുമടയന്മാർ തന്നെ.

ബാപ്പു:—ഇതാ വരുന്നു നമ്മുടെ ചാത്തൻ കുട്ടിമകൾ.

(മോഹിനി പ്രവേശിക്കുന്നു.)

എന്താണ് എന്റെ തങ്കക്കുടമേ!

മോഹിനി:—നിങ്ങളും മൂവരും ആ പ്ലാവിന്റെ പൊത്തിൽ ഒളിഞ്ഞിരിക്കുവിൻ. മണവാളയ്യർ ഈ വഴി നടന്നു വരുന്നുണ്ടു് അയാളിതാ, വെയിലത്തു നിന്നു നിങ്ങൾ

നോക്കി ആര മണിക്കൂറായി ആംഗികങ്ങളോ പരിശീലിക്കയാണു്. കൂത്തു കാണണമെങ്കിൽ അയാളുടെ പ്രവൃത്തികളെല്ലാം ശ്രദ്ധിച്ചു നോക്കണം; ഈ കൂത്തു് അയാളെ ചിന്താമൂഢനാക്കും, നിശ്ചയം. നിങ്ങളെ അയാൾ കാണരുതു്. (എഴുത്തു് അവിടെ ഇട്ടിട്ടു്) നീ അവിടെ കിടാ; ഇര തേടി ചൂണ്ടറിൽ അകപ്പെടാനുള്ള മീൻ ഇതാ വരുന്നു.

(പോയി)

[മണവാളയർ പ്രവേശിക്കുന്നു.]

മണ:—ഭാഗ്യംതന്നെയാണതു്; സകലവും ഭാഗ്യമാണല്ലൊ. അവൾക്കു് എന്നോടു സ്നേഹമുണ്ടെന്നു മോഹിനി ഒരിക്കൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്; ആരോടെങ്കിലും രസിക്കുന്നതു് എന്നെപ്പോലുള്ള ഒരാളോടായിരിക്കുമെന്നു് അവർ ഏതാണ്ടു് ചിലതോതുന്നതും ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ടു്; എന്നുമാത്രമല്ല, കൂടെയുള്ള മറ്റെല്ലാവരെക്കാളും അവർ എന്നോടു് അഭിമാനഭാവേന പെരുമാറുന്നുമുണ്ടു്. ഇതിനു് അർത്ഥമെന്താണു്.

ബാപ്പു:—ഇതാ വരുന്നു തണ്ടു പൂണ്ട കള്ളൻ!

പപ്പു:—അയ്യോ, മിണ്ടല്ലേ. ആലോചനയിൽ മുഴുകി തല പൊക്കിപ്പിടിച്ചു്, വിശേഷപ്പെട്ട പൂവൻകോഴിയെപ്പോലെ പൂവും വിരിച്ചുവരുന്ന ആനനടയോ! ഹാ!

വിറ:—ദൈവത്താണെ! ഈ തെമ്മാടിക്കു തൊന്നൊന്നു കൊടുക്കട്ടൊ?

ബാപ്പു:—മിണ്ടരുതെന്നല്ലേ പറഞ്ഞതു്.

മണ:—മണവാളൻ പ്രഭുവാകുമ്പോൾ!

ബാപ്പു:—ഛീ! പോക്കിരി!

വിറ:—വെടിവയ്ക്കണം അവനെ, വെടിവയ്ക്കു.

ബാപ്പു:—മിണ്ടല്ലേ, മിണ്ടല്ലേ!

മണ:—മുമ്പും ഇതുപോലെ നടന്നിട്ടുണ്ടു്; മധുരനായകി കോവിലനെ വേട്ടില്ലേ!

വിറ.—പോടാ, മണ്ടശ്ശിരോമണി!

പപ്പു:—മിണ്ടിപ്പോകരുതേ! ഇതാ അയാൾ ആകപ്പെട്ടാറായി; നോക്കു, ഊററം പൂണ്ടു വീത്തിരിക്കുന്നതു്.

മണ:—അവരെ വിവാഹം ചെയ്തു തൊണ്ണൂറുകഴിഞ്ഞതു് ഞാൻ ചപ്രമഞ്ചത്തിലിരുന്നു്—

ബാപ്പു:—അയ്യോ, ഒരു കല്ലുവില്ലില്ലല്ലൊ; എന്നാൽ കണ്ണിനൊന്നു തെററിക്കൊട്ടുക്കാമായിരുന്നു!

മണ:—കസവുപട്ടുടുത്തു്, ചാരുമെത്തയിൽ പകൽ മാലതി വിശ്രമിക്കുന്ന അവസരം നോക്കി, എന്റെ കീഴുള്ള അധികാരികളെ വിളിച്ചുവരുത്തി,—

ബാപ്പു:—ചുട്ടുകളയണം ഇവനെ.

പപ്പു:—അയ്യോ, മിണ്ടല്ലേ, മിണ്ടല്ലേ!

മണ:—സ്ഥാനത്തിനൊത്ത ഗൌരവഭാവത്തോടെ, നമ്മേ അപേക്ഷിച്ചു് അവരുടെ നില എത്രയോ താണതെന്നു ബോധമുദിപ്പിക്കുമാറു്, ഓരോരുത്തരേയും ഒന്നു നോക്കി, നമ്മുടെ ദായാദി, ബാപ്പു, എവിടെ എന്നു ചോദിക്കുമ്പോൾ—

ബാപ്പു:—പിടി, കെട്ടു്, അവനെ!

പപ്പു:—മിണ്ടല്ലേ, മിണ്ടല്ലേ, ഇതാ, ഇതാ.

മണ:—എന്റെ ആൾക്കാരിൽ ഒരുത്തർ, 'കള്ളന' എന്നു ചൊല്ലി, അന്വേഷിക്കാൻ ഓടും; അപ്പോൾ മുഷിഞ്ഞ ഭാവത്തിൽ ഞാൻ പുരികം ചുളുക്കും; ഒരുപേക്ഷ, എന്റെ ഘടികാരത്തിനു താക്കോൽ കൊടുക്കയോ, എന്റെ—അതേ, വിരൽ പിടിച്ചു മാറി പിടിച്ചു കളിക്കയോ, ചെയ്യും; അപ്പോൾ ബാപ്പു വരുന്നു; എന്നെ കുമ്പിടുന്നു,—

ബാപ്പു:—ഈ തെമ്മാടി ജീവനോടിരിക്കുമോ?

പപ്പു:—വടമിട്ടു വലിച്ചപോലെ നാവു പറയാൻ തരിക്കുന്നു. എങ്കിലും മിണ്ടാതിരിക്കണമല്ലോ.

മണ:—സഹജമായ എന്റെ പ്രസന്നത അടക്കി, അധികാരചിഹ്നമായി മുഖം കടുപ്പിച്ചു്, കൈ ഇങ്ങനെ അയാളുടെ നേരെ നീട്ടി—

ബാപ്പു:—അപ്പോൾ നിന്റെ ചെകിടത്തു ബാപ്പു ഒന്നു തരികില്ലേ?

മണ:—ബാപ്പുമാമാ! നിങ്ങളുടെ മരുമകളുമായി, എന്റെ ഭാഗ്യം നിമിത്തം, വേളിയുണ്ടാകാൻ ഇടയായതുകൊണ്ടു, ഇങ്ങനെ നിങ്ങളോടു പറയാൻ അധികാരം ലഭിച്ചു.—

ബാപ്പു:—എന്തെന്തു്?

മണ:—നിങ്ങളും ഈ കുടി നിറുത്തണം, എന്നു്.

ബാപ്പു:—പോടാ, ആഭാസ!

പപ്പു:—അയ്യോ, മിണ്ടല്ലേ; അല്ലെങ്കിൽ ഈ കൃത്തിന്റെ രസച്ചരട്ട പൊട്ടിപ്പോകുമേ!

മണ:—അതുമല്ല, നിങ്ങൾ വിലയേറിയ സമയമെല്ലാം വ്യൎത്ഥമാക്കി ഒരു ഏഭ്യൻ നായ്ക്കരോട്ടക്കൂടി,—

വിറ:—അതു ഞാനാണു്, തൎക്കമില്ല.

മണ:—വിറകോടൻ എന്നൊരാൾ—

വിറ:—ഞാനാണെന്നു് എനിക്കറിയാം; പലരും എന്നെ ഏഭ്യനെന്നു വിളിക്കാറുണ്ടു്.

മണ:—ഹാ! ഇതെന്തൊരു കാൎയ്യമാണിവിടെ? (താഴെക്കിടന്ന ഒരെഴുത്തു് എടുക്കുന്നു)

പപ്പു:—ഇതാ, കാട്ടുകോഴി വലയിൽ കുടുങ്ങാൻ പോകുന്നു.

ബാപ്പു:—മിണ്ടാതിരിക്ക, ഹേ!; എന്റെ തിരുവാഴിത്താനേ! ഇവനു് അതു് ഉറക്കെ വായിക്കാൻ തോന്നിക്കണെ!

മണ:—എന്താണൊ! ഇതു് എന്റെ കുഞ്ഞമ്മയുടെ കയ്യെഴുത്താണു്; ഇതുതന്നെയാണു് അവരുടെ ‘ക’യും, ‘ഴ’യും, ‘ത’യും; ഇങ്ങനെ തന്നെയാണു് അവർ ‘പ’ എന്ന അക്ഷരം വലിയ കുനിപ്പോടെ എഴുതാറുള്ളതു്; തൎക്കം വേണ്ട, ഇതു് അവരുടെ വടിവു തന്നെ.

വിറ:—അവളുടെ ‘ക’യും, ‘ഴ’യും, ‘ത’യും; അതെന്താ?

മണ:—‘അജ്ഞാതപ്രിയതമന്നു്’ ഇതാ, എന്റെ സ്വാഗതം. അവരുടെ വാചകം തന്നെ! അല്ലേ, മുദ്രേ!

ഞാൻ ഒന്നു പൊട്ടിക്കട്ടേ? വരട്ടേ, നോക്കട്ടേ, അവർ ഉപയോഗിക്കാറുള്ള 'ലക്ഷ്മി' അടയാളവുമുണ്ടല്ലൊ. ഇതു കുഞ്ഞമ്മയുടേതുതന്നെ. ആൎക്കായിരിക്കുമോ ഈ കാമലേഖം?

പപ്പു:—നല്ലപോലെ അകപ്പെട്ടു ഇവൻ.

മണ:—(വായിക്കുന്നു)

'അനംഗനറിയാതെൻറ
അനുരാഗം; അതാരിലോ?
അനങ്ങാനില്ല നാവേതും;
മനമാരും അറിഞ്ഞിടാ'

'മനമാരുമറിഞ്ഞിടാ;' പിന്നെയോ? വൃത്തം മാറിയിരിക്കുന്നു. 'മനമാരുമറിഞ്ഞിടാ', ഇതു നീ തന്നെ ആയെങ്കിലോ, മണവാള!

ബാപ്പു:—പോയി തുലയെടാ, പന്നിവായ!

മണ:—(വായിക്കുന്നു)

'കാമിച്ചിട്ടുണ്ടോ'ന്നെ വരുത്തി കാന്താൻ
നമസ്കരിപ്പിച്ചിട്ടുവാനെളുപ്പം;
കാമാഗ്നിയുൾത്താർ മമ ചുട്ടിടുന്നു;
ഏനാ' 'ഹാ' 'ഞാൻ' ജീവനായകരാരേൾ'.

൨൧

പപ്പു:—ഒരൎത്ഥമില്ലാത്ത കടങ്കഥ!

ബാപ്പു:—മിടുക്കത്തിയാണു പെണ്ണ്, എന്നാണു് എന്റെ പക്ഷം.

പപ്പു:—പാഷാണം ചേൎന്ന ആമിഷം വച്ചു കൊടുത്തിരിക്കുന്നല്ലൊ.

ബാപ്പു:—ഈ കഴുകൻ ചിറകുകൊണ്ടു മുറുകെ അതു പിടിച്ചു് അമർത്തി വച്ചിരിക്കുന്നല്ലൊ!

മണ:—'കാമിച്ചിട്ടുന്നോ'നെവരുത്തികാൽതാർ നമസ്കരിപ്പിച്ചിട്ടുവാനെളുപ്പം' അതിനു് എന്തു സംശയം? എന്താ, ഞാൻ ആജ്ഞാകരനല്ലെ? ഞാൻ അവരുടെ ദാസൻ; അവർ എന്റെ എജമാനത്തി; ഇതു് ഏതു സാധാരണക്കാൎക്കും മനസ്സിലാക്കാം; അവിടെ തടവൊന്നുമില്ല; പിന്നെ ഒടുവിൽ—ഈ വൎണ്ണക്രമത്തിന്റെ ഗ്രഢാൎത്ഥമെന്താണു്? എനിക്കു് അതേതെങ്കിലും ചേരാമോ,—നോക്കട്ടേ; 'മ','നോ','ഹ''രൻ',—

ബാപ്പു.—അതെ, എടാ! അതു ചെത്തുനോക്കു്: നായിക്കു മണം പററിയില്ല.

പപ്പു:—എങ്കിലും എച്ചിൽ പട്ടികൾ കിട്ടുന്നവരെ കുരയ്ക്കും.

മണ:—'മ',—മണവാളൻ—അതെ, അതു എന്റെ പേരിന്റെ ആദ്യക്ഷരമാണല്ലൊ.

പപ്പു:—ഞാൻ പറഞ്ഞില്ലേ, അവൻ മണത്തു പിടിക്കുമെന്നു്. എച്ചിൽപട്ടികൾക്കു് മററുള്ളവയെക്കാൾ അതിനു നല്ല മിടുക്കുണ്ടു്.

മണ:—'മ',—പിന്നെ ശേഷമുള്ള അക്ഷരങ്ങൾ ശരിപ്പെട്ടുന്നില്ലല്ലൊ. തല്ക്കാലം അതിരിക്കട്ടെ 'ണ', ആണു് അടുത്തു വരേണ്ടതു്; പകരം 'നോ' കാണുന്നു. ഒടുവിൽ 'രൻ',: രളയോരഭേദംകൊണ്ടു 'രൻ' 'ളൻ' തന്നെ.

പപ്പു:—ഒടുവിൽ നി ഊ'ളൻ' വിളിക്കും.

ബാപ്പു:—തക്കമെന്താ, ഞാൻ അവന്റെ തല്ലി ഊളൻ വിളിപ്പിക്കുമല്ലൊ!

മണ.—പിന്നൊരു 'നോ' കിടക്കുന്നു.

പപ്പു:—ശരി, നിനക്കു പിന്നൊരു നോക്കുമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ, മുന്നാളത്തെ ഭാഗ്യത്തെക്കാളും പിന്നാളത്തെ അവമാനം കാണുമായിരുന്നു.

മണ:—'മ','നോ','ഹ','രൻ' ഈ ഗ്രന്ഥാക്ഷരങ്ങളുടെ സൂക്ഷ്മം എളുപ്പം മനസ്സിലാകുന്നില്ല—'നോ' കൂട്ടിച്ചേർത്തെഴുതിയാൽ 'ണ'യുടെ ഒത്തിരിക്കും; 'ഹ'യുടെ ആകൃതി 'വ'യുടേതുതന്നെ; ഇങ്ങനെ തെക്കിത്തിരുത്തിയാൽ എന്റെ പേരിനുള്ള അക്ഷരങ്ങളോടു വളച്ചുചേക്കാം. അല്ലാ! ഇനി വാക്യങ്ങളുമുണ്ടല്ലൊ. (വായിക്കുന്നു) ഇതു തന്റെ കയ്യിൽ കിട്ടിയാൽ ആലോചനം ചെയ്യു. തന്റേതിനു മേലാണു എന്റെ ഭാഗ്യം; പക്ഷേ. വലിപ്പത്തെ പേടിക്കേണ്ട; ചിലർ വലിയവരായി ജനിക്കുന്നു; ചിലർ വലിപ്പം നേടുന്നു; ചിലരിൽ വലിപ്പം ഉന്തിക്കയറുന്നു. വിധിയാണു വലിപ്പം നല്കുന്നതു്; "ഉത്സാഹിനം പുരുഷസിംഹമുപൈതി ലക്ഷ്മീഃ"; ഉയന്നപദവി വരുമ്പോൾ സഹജമാകത്തക്കവണ്ണം, നീചപടങ്ങളെത്യജിച്ചു പുതുമോടിപൂണ്ടിരിക്കണം; സ്വജനങ്ങളുമായി ഇണങ്ങരുതു്; ഭൃത്യരോടു കക്കശനായിരിക്കണം; സംസാരം ഗൌരവത്തോടും കായ്യമായിട്ടുമേ പാടുള്ളു; വിശേഷമായിരി

ക്കണം വേഷം; തനിക്കുവേണ്ടി ഖേദിക്കുന്നവളുടെ ഗുണദോഷമാണിതു്: മഞ്ഞപ്പട്ടുടുത്തു യോഗവേഷ്ടിയും പൂണ്ടാലുള്ള അഴകിനെപ്പററി പുകഴ്ത്തിയതാരെന്നു് ഓൎമ്മിക്കു; നല്ലപോലെ ഓൎമ്മിക്കണം, കേട്ടോ; നോക്കു, തനിക്കുവേണമെങ്കിൽ ഭാഗ്യവാനാകാം; വേണ്ടെങ്കിൽ, ശേവുകരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഭാഗ്യലക്ഷ്മിയുടെ സ്പൎശത്തിനു പോലും അൎഹനാകാതെ ഭൃത്യനായി കിടന്നുകൊള്ളു. ക്ഷേമം എന്നു്

തനിക്കുള്ള ദാസ്യം പകരം വാങ്ങാൻ ഇച്ഛിക്കുന്ന

സൌഭാഗ്യവതി, കാമാതുര.

പകലിനും ഗംഗാജലത്തിനും ഇതിലധികം തെളിവില്ല; അത്രയും നല്ല സ്പഷ്ടമായിരിക്കുന്നു. ഞാൻ ഗൌരവം നടിക്കാം; വിദ്വാന്മാരുടെ കൃതികൾ വായിക്കാം; ബാപ്പുപ്പുണ്ണിക്കരെ പുച്ഛിക്കാം; താണതരക്കാരുമായുള്ള സംസൎഗ്ഗം കളയാം; അവൾ മോഹിക്കുന്ന പോലുള്ള പുരുഷനായി ചമയാം. അന്യഥാ ചിന്തകളെക്കൊണ്ടു മനസ്സിനെ ക്ഷീണിപ്പിച്ചു വോവലാധിപ്പെട്ടിട്ടാവശ്യമില്ല. എങ്ങനെയെല്ലാം നോക്കിയതിലും, കുഞ്ഞമ്മയ്ക്കു് എന്നോടു പ്രേമമുണ്ടെന്നു സിദ്ധം തന്നെ. ഈയിടെയല്ലേ എന്റെ മഞ്ഞപ്പട്ടിനെയും യോഗവേഷ്ടിയേയും പററി പുകഴ്ത്തിപ്പറഞ്ഞതു്; അതിൽ അവരുടെ അനുരാഗം വ്യക്തമാകുന്നതു കൂടാതെ, ആവിധം അവരുടെ ഇഷ്ടത്തിനൊത്തു നടക്കണമെന്നുകൂടി ശാസനയുമുണ്ടു്. എനിക്കു ഈ ഭാ

ഗ്യം വരുത്തിയ വിധിയെ ഞാൻ വന്ദിക്കുന്നു. താമസമെന്നിയെ ഞാൻ വിശേഷവേഷം പൂണ്ടു് മഞ്ഞപ്പട്ടുചാർത്തി യോഗവേഷ്ടിയുമിട്ടു് ഗൌരവത്തോടെ നടക്കാം; ഈശ്വരനും തലേലെഴുത്തും എനിക്കു ഭാഗ്യം തരട്ടെ! അല്ലാ! ഇതിലൊരു പുറമടക്കെഴുത്തുമുണ്ടല്ലൊ. (വായിക്കുന്നു) 'ഞാൻ ആരെന്നു തനിക്കു് അറിയാൻ മേലാതെ വരില്ല. എന്നെ സ്നേഹമുണ്ടെങ്കിൽ, ആ പുഞ്ചിരി തൂകി വെളിവാക്കണം; തന്റെ മന്ദസ്മിതങ്ങൾ എത്ര മനോഹരങ്ങളായിരിക്കുന്നു! അതുകൊണ്ടു് എന്റെമുമ്പിൽ എപ്പൊഴും പുഞ്ചിരി പൂണ്ടു നില്ക്കണേ, എന്റെ തങ്കക്കുടമേ!'

ഭഗവാനേ! ഞാൻ ഇതാ നമസ്കരിക്കുന്നു. ഞാൻ പുഞ്ചിരികൊള്ളാം; എന്തെല്ലാം നിങ്ങൾക്കു വേണമോ. അതെല്ലാം ചെയ്യാം.

(പോയി)

പാപ്പു:—എനിക്കു ലക്ഷക്കണക്കിനു് അടുത്തൂൺ തരാമെന്നു പറഞ്ഞാലും, ഞാൻ ഈ നേരമ്പോക്കു് കാണാതെ വിടുകയില്ല.

ബാപ്പു:—ഈ കൌശലം പററിച്ചതിനു് ഈ പെണ്ണിനെ ഞാൻ വേളി കഴിക്കാം.

വിറ:—ഞാനുമാകാം.

ബാപ്പു:—ഇങ്ങനെ വേറൊരു നോരമ്പോക്കു മതി എനിക്കു വരത്തുല്ക്കം.

വിറ:—അതിൽ കൂടുതൽ ഞാനും ചോദിക്കയില്ല.

പാപ്പു.—ഇതാ വരുന്നു നമ്മുടെ കേമി മൈനാക്കിളി..

[മോഹിനി തിരിച്ചുവരുന്നു.]

ബാപ്പു:—നിന്നെ ഞാൻ തോളിൽ എടുക്കട്ടെ?

വിറ:—എന്റെ തോളിൽ താങ്ങാം.

ബാപ്പു:—എന്നെ ഞാൻ നിന്റെ ദാസനായി പണയപ്പെടുത്തട്ടെ?

വിറ:—സത്യമായിട്ട ഞാനാം അതു ചെയ്യാമേ!

ബാപ്പു:—നി അവനെ നല്ല ദിവാസ്വപ്നം കാണിച്ചല്ലൊ. തെളിയുമ്പോൾ അവന്ന ഭ്രാന്തു പിടിക്കും.

മോഹിനി:—സത്യം പറയുവിൻ; അയാൾക്ക് അതു നല്ല പോലെ പററിയോ?

ബാപ്പു:—വൈദ്യന്റെ കയ്യിൽ അമൃതം കിട്ടിയ പോലെ.

മോഹിനി:—എന്നാൽ ഈ നേരമ്പോക്കിന്റെ ഫലം കാണണമെങ്കിൽ, കുഞ്ഞമ്മയുടെ അടുക്കൽ അയാൾ ആദ്യമായി വരുന്നതു നോക്കിനില്ക്കണം; അയാൾ മഞ്ഞപ്പട്ടുടുത്തു വരും; ആ നിറം അവർ വെറുക്കുന്നു; അവരെ കാണുമ്പോൾ അയാൾ മന്ദഹസിക്കും; അവരുടെ ഇപ്പോഴത്തെ അവസ്ഥയ്ക്ക് തിരെ അതു വിരുദ്ധമാണു്; എന്തെന്നാൽ അവർ സങ്കടപ്പെട്ടിരിക്കുമ്പോൾ, അതു വലുതായ അപരാധമായിത്തീരും. കൃത്തുകാണണമെങ്കിൽ എന്റെക്രൂടെ വരുവിൻ.

ബാപ്പു:—പാതാളംവരെ വേണമെങ്കിലും വരാം, എന്റെ ഫലിതക്കുക്ഷി!

വിറ:—ഞാനുമുണ്ടു ഒരാൾ കൂടി.

(എല്ലാവരും പോയി)

രണ്ടാംഅങ്കം തീൎന്നു.

മൂന്നാം അങ്കം.

ഒന്നാം രംഗം.

മാലതിയുടെ ആരാമം.

(വിമലയും തമ്പുരാനായി വിദൂഷകനും പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിമല: - തോഴരേ! മതി താനും തന്റെ പാട്ടും. തമ്പുരിലാണൊ തന്റെ ഇരിപ്പെല്ലാം?

വിദൂ:—അല്ല, ഹേ! ക്ഷേത്രസന്നിധിയിൽ.

വിമല:—എന്താ, ശാന്തിക്കാരനാണോ?

വിദൂ:—അതെന്നുമല്ല, എനിക്കു് എന്റെ വീട്ടിലാണു് ഇരിപ്പു്; വീടു ക്ഷേത്രസന്നിധിയിലാണു്.

വിമല:—അപ്പോൾ, ഒരു പാവപ്പെട്ടവന്റെ വീടു കൊട്ടാരത്തിനടുത്തുണ്ടെങ്കിൽ, രാജാവിനു് എരപ്പാളിയുടെ അടുക്കലാണു താമസമെന്നു പറയാമല്ലൊ. അതുപോലെ, തന്റെ തംബുരും ക്ഷേത്രസന്നിധിയിലാണെന്നു പറയാം.

വിദൂ:—ബഹു ശരിയാണു നിങ്ങൾ പറഞ്ഞതു്; നോക്കു, ഇക്കാലത്തെ ക്രിത്രിമം; വാക്കിനെ തിരിച്ചു മറിച്ചു് വേണ്ടാത്ത വശം തിരിച്ചു ഗോഷ്ഠി കാണിക്കാനുള്ള വശത എന്തു കേമം.

വിമല:—അതു ശരിതന്നെ; വാക്കുകളെ കൊണ്ടു കളിക്കുന്നവർക്കു് അവയെ കണ്ടാമണ്ടിയാക്കാൻ വളരെ എളുപ്പമാണു്

വിദൂ:—പ്രമാണങ്ങളല്ലേ വാക്കുകളെ കള്ളരാക്കുന്നതു്?

വിമല:—അതിനു തെളിവു് എന്തൊടോ?

വിദൂ:—തെളിവു പറയുന്നതു വാക്കുകൾ കൊണ്ടു വേണ്ടേ? അവയോ, കള്ളന്മാരാണല്ലൊ; കള്ളരെക്കൊണ്ടു സാക്ഷി പറയിക്കുന്നതു യുക്തമല്ല.

വിമല:—താനൊരു മിടുക്കനൊണല്ലൊ, ഹേ! ഒന്നും കൂട്ടാക്കേണ്ട, ഉത്സാഹം തന്നെ, അല്ലേ?

വിദൂ:—അതല്ല, എനിക്കു ചിലതെല്ലാം കൂട്ടാക്കണം; പക്ഷേ, നിങ്ങളെ ഞാൻ കൂട്ടാക്കുന്നില്ല, നിശ്ചയം. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ ഒന്നും കൂട്ടാക്കുന്നില്ലെന്നു പറകയാണെങ്കിൽ, നിങ്ങൾ ഇല്ലെന്നാകണം.

വിമല:—മാലതിക്കുഞ്ഞമ്മയുടെ വിഡ്ഢിയാണോ താൻ?

വിദൂ:—അല്ലേഅല്ല, മാലതിക്കുഞ്ഞമ്മയ്ക്കു വിഡ്ഢിത്തമൊന്നുമില്ല. വേളി കഴിയുന്നതു വരെ അവൾക്ക് വിഡ്ഢി കൂടെ ഉണ്ടാവില്ല; വിഡ്ഢികളോടൊപ്പമാണു ഭൎത്താക്കന്മാർ; ഒന്നു കുഴിയാന, മറേറതു കാട്ടാന; ഭൎത്താവാണു കുറേക്കൂടി കേമൻ; ഞാൻ അവരുടെ വിഡ്ഢിയല്ല; അവരുടെ വാക്കിന്റെ ഫലിതക്കാരൻ.

വിമല: തന്നെ ഈയിടെ ശൂരസേനരാജാവിന്റെ ഇടത്തിൽ ഞാൻ കണ്ടല്ലൊ.

വിദൂ: വിഡ്ഢികൾ സൂൎയ്യനെപ്പോലെ ലോകം ചുററി സഞ്ചരിച്ചു് ഒളിയേകും, ഹേ!, എന്റെ എജമാനത്തിയുടെ അടുത്തുള്ള പോലെ, നിങ്ങളുടെ എജമാന

ന്റെ അടുക്കലും വേണ്ടോളം എനിക്കു സാന്നിധ്യമില്ലാത്തതിൽ വ്യസനമുണ്ട്. നിങ്ങളുടെ മേധാവിത്വത്തിന് അവിടെ സാന്നിധ്യം ഞാനും കണ്ടപോലെ ഓക്കുന്നുണ്ട്.

വിമല: അല്ല, താൻ എന്റെ മേൽ ഉരുണ്ടു കയറിത്തുടങ്ങുന്നല്ലോ. മതി താനുമായുള്ള ഇടപാട്. ഇതാ, ഇ തിരിക്കട്ടെ തന്റെ ചിലവിന്

വിട്ടു: ബ്രഹ്മാവ് ഇനി രോമം സൃഷ്ടിക്കുമ്പോൾ, നിങ്ങൾക്കു ഒരു മീശയും തരട്ടെ!

വിമല: സത്യം പറഞ്ഞാൽ അതൊന്നിന് എനിക്കു കൊതിയുണ്ടേ; (ആത്മഗതം) പക്ഷേ എന്റെ താടിയിൽ വളരേണ്ട—തന്റെ കുഞ്ഞമ്മ അകത്തുണ്ടോ?

വിട്ടു: ഇതു പെട്ടുചേന്ന് പെറുകയില്ലേ? ഹേ!

വിമല: ഉവ്വ്, ഞ്ഞു ചേത്തു വളത്തിയാൽ.

വിട്ടു: ഈ ദമയന്തിക്കും നളനും ഞാൻ ഹംസമാകാം.

വിമല: എനിക്കു മനസ്സിലായി ഹേ! തന്റെ പ്രാത്ഥന കേമമായി.

വിട്ടു: ഇതിൽ വലിയ കേമത്തമൊന്നും ഞാൻ കാണുന്നില്ലല്ലോ;

"ആസ്ഥാ ലോക വിപുലമനസാമന്യസാമാന്യമത്ര്യ-
ത്യർത്ഥനത്തോപഗമവിശേഷചർത്ഥിതാഃപാതുരാണാം"

എന്നല്ലേ ഞായം? തെണ്ടി തെണ്ടിയോടു തെണ്ടുന്നതിലൊത്തു വിശേഷം എന്നു എനിക്കു മനസ്സിലാകുന്നില്ല.

എന്റെ എജമാനത്തി അകത്തുണ്ട്. നിങ്ങൾ എവിടെനിന്നു വന്നിരിക്കുന്നു എന്നു അവരെ ധരിപ്പിക്കാം; നിങ്ങൾ ആരെന്നൊ കാൎയ്യമെന്തെന്നൊ എന്നുള്ളതു് എന്റെ പരിധിയിൽ, 'തുറയിൽ' എന്നു പറഞ്ഞാൽ കുറെ ദേശ്യമായിരിക്കാം, ഉൾപ്പെട്ടതല്ല.

(പോയി)

വിമല:—ഇയാൾ വിദൂഷകനായിരിക്കാൻ തക്ക ബുദ്ധിമാനാണു്.

വേണ്ടുമ്പോൾ ഫലിതാംശമേന്തി വിരുതൻ സാധ്യനായീട്ടവൻ
തെണ്ടിപ്പക്ഷികണക്കു കണ്ടതെതിലും കൊത്തിപ്പറിച്ചാശുവരാ;
ആളും വേളയുമൊക്കെ നോക്കിയതിലീടേണം മനോഭാവവും;
കേളിക്കൊള്ളുമതു വിദ്യയല്ലതു; പരം ധീമാനു ചേരുന്നതാം ൨൨

(ബാപ്പൂപ്പണിക്കരും വിറകൊടനൊയ്യനും പ്രവേശിക്കുന്നു)

ബാപ്പൂ:—ആൎയ്യേ! സ്വാഗതം.

വിമല:—നിങ്ങൾക്കും, ഹേ!

വിറ:—ദീൎഘായുഷ്മാൻ ഭവ!

വിമല:—ഭവാനപി തഥാ സ്യാൽ, ദാസോऽസ്മ്യഹം.

വിറ:—അതേ, ദാസനാണു നിങ്ങൾ; ഞാൻ നിങ്ങളുടെയും.

ബാപ്പൂ:—എന്റെ മരുമകളുമായിട്ടാണു നിങ്ങൾ വ്യാപാരം നടത്താനാഗ്രഹിക്കുന്നതെങ്കിൽ, അകത്തു ചെല്ലാൻ അവൾ പ്രാൎത്ഥിക്കുന്നു.

വിമല:—എന്റെ സംയാത്രയിൽ നിങ്ങളുടെ മരുമകളും താവളപ്പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. ഞാൻ അവിടേക്കാണു തിരിച്ചതും.

ബാപ്പു:—എന്നാൽ കാലുകൾ അങ്ങോട്ടു തിരിച്ചുവിട്ടു നോക്കു.

വിമല:—എന്നെ എന്റെ കാലുകൾക്കു നല്ലപോലെ അറിയാം; പിന്നെ നോക്കാൻ നിങ്ങൾ പറഞ്ഞതാണു എനിക്കു മനസ്സിലാകാത്തതു്

ബാപ്പു:—നടക്കാം, പ്രവേശിക്കാം, എന്നാണു് അർത്ഥം.

വിമല:—എന്റെ നടയും പ്രവേശവും കൊണ്ടു അതിനു മറുപടി പറയാം. പക്ഷെ, അതിനു തരമില്ലാതെ തടസ്ഥപ്പെട്ടു പോയിരിക്കുന്നല്ലൊ.

(മാലതിയും മോഹിനിയും പ്രവേശിക്കുന്നു)

ഉത്തമഗുണസമ്പന്നയായ ദേവി! നിങ്ങൾക്കു ഭഗവാൻ അനുഗ്രഹപുഷ്പവൃഷ്ടി ചെയ്യട്ടേ!

വിറ:—നല്ല രാജസേവകനാണു് ആ യുവാവു്; 'അനുഗ്രഹപുഷ്പവൃഷ്ടി' ഭേഷായി.

വിമല:—അയ്യേ! എന്റെ വാൎത്ത നിങ്ങളുടെ നിശമനകാതരങ്ങളായ ശ്രവണങ്ങൾക്കു മാത്രം ലക്ഷീകരിച്ചിരിക്കുന്നതാണു്.

വിറ:—'പുഷ്പവൃഷ്ടി', 'നിശമനകാതരം', 'ലക്ഷീകരിക്ക' ഈ വാക്കുകളെല്ലാം ഉരുവിട്ടുറപ്പിച്ചു് ഉപയോഗിക്കാം.

മാലതി:—എല്ലാവരും പോകുവിൻ; ഉദ്യാനവാതിൽ അടക്കട്ടെ; ഞാൻ തനിച്ചിരുന്നു വൎത്തമാനം കേൾക്കാം.

(ബാപ്പുവും വിറകോടനും മോഹിനിയും പോയി)

ഹേ! നിങ്ങളുടെ കൈ ഒന്നു നീട്ടിത്തരിക.

വിമല:—തിരുമേനിയുടെ ദാസൻ ഇതാ വന്ദിക്കുന്നു.

മാലതി:—നിങ്ങളുടെ പേരെന്താണു്?

വിമല:—സുന്ദരി, രാജകുമാരി! തിരുമനസ്സിലെ അടിയാന്റെ പേർ ശ്രീധരനെന്നാണു്

മാലതി:—എന്റെ അടിയാനോ, ഹേ! മൎയ്യാദയ്ക്കു പകരം നീചമായ മുഖസ്തുതി അഭിമാനമായി തീൎന്നതിൽ പിന്നെ നാട്ടിനൊരിക്കലും ക്ഷേമമില്ല. നിങ്ങൾ ശൂരസേനരാജാവിന്റെ ശിഷ്യനല്ലേ, യുവാവേ!

വിമല:—അദ്ദേഹം തിരുമേനിയുടെ ദാസനാണല്ലൊ; അതുകൊണ്ടു അദ്ദേഹത്തിന്റെതെല്ലാം തിരുമേനിയുടേതായി; അപ്പോൾ തിരുമേനിയുടെ ദാസന്റെ ദാസൻ തിരുമേനിയുടെ ദാസൻ തന്നെയാണല്ലൊ.

മാലതി:—അദ്ദേഹത്തെ ഞാൻ കാംക്ഷിക്കുന്നില്ല; അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനോമുകുരം എന്നെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കാതെ ശൂന്യമായിരിക്കുന്നതാണു നന്നു്

വിമല:—അയ്യേ! അദ്ദേഹത്തിന്റെപേൎക്കു് അയക്കുന്ന തിരുമേനിയുടെ മാരശരങ്ങൾക്കു മൂൎച്ച വരുത്താനാണു് ഞാൻ വന്നിട്ടുള്ളതു്

മാലതി:—അല്ലേ, ഞാൻ നിങ്ങളോടു മുമ്പേതന്നെ പ്രാൎത്ഥിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലൊ, അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ചു് മേലാൽ എന്നോടു് ഒന്നും പറയരുതെന്നു് വേറെ എന്തെങ്കിലും കാൎയ്യം പറയാനാണു നിങ്ങൾ വന്നിരുന്നതെങ്കിൽ, പരമാനന്ദത്തോടെ ഞാൻ കേൾക്കുമായിരുന്നല്ലൊ.

വിമല:—പ്രിയപ്പെട്ട തിരുമേനി,—

മാലതി:—ഞാൻ പറയുന്നതൊന്നു കേൾക്കണേ. കഴിഞ്ഞ തവണ നിങ്ങൾ വന്നു് എന്നെ മിരട്ടിയേച്ചു പോയതിനു പിറകേ, ഞാൻ ഒരു മോതിരം കൊടുത്തയച്ചുവല്ലൊ. തന്നിമിത്തം എന്നെയും, എന്റെ ഭൃത്യനെയും, ഒരുവേള, നിങ്ങളെയും ഞാൻ അവമാനിച്ചതായി നിങ്ങൾ ഗണിക്കുന്നുണ്ടാവാം; നിങ്ങളുടെ വക അല്ലെന്നു നിങ്ങൾക്കു് അറിവുള്ളതിനെ നിങ്ങളെ പിടിച്ചേൽപ്പിക്കാൻ തുനിഞ്ഞ സാഹസത്തിനു്, നിങ്ങൾ സങ്കല്പിക്കുന്ന ദുരർത്ഥത്തിനു അടിപണിയാനല്ലാതെ എനിക്കു മാർഗ്ഗമില്ല. നിങ്ങൾക്കു് എന്തുതന്നേ തോന്നിക്കൂടാ? കഠിനഹൃദയത്തിലുദിക്കുന്ന ദുർവിചാരങ്ങളെകൊണ്ടു് എന്റെ മാനത്തെ നിങ്ങൾ പിടിച്ചുകെട്ടി ബലിനല്കിയിരിക്കയില്ലേ? നിങ്ങളേപ്പോലുള്ള ബുദ്ധിമാന്മാരോടു് ഇതിനു മേൽ വെളിവാക്കേണ്ടതില്ല; കട്ടിയായ മാവിടമല്ല, ഘനം കുറഞ്ഞ നേർത്തതാണു്, എന്റെ ഹൃദയത്തെ മറയ്ക്കുന്നതു്. നിങ്ങൾ എന്തു പറയുന്നു, കേൾക്കട്ടെ.

വിമല:—ഞാൻ അവിടത്തെ അനുശോചിക്കുന്നു.

മാലതി:—അതു സ്നേഹത്തിന്റെ പൂർവരംഗമാണു്.

വിമല:—അല്ല, ഒട്ടുമല്ല; ശത്രുക്കളോടുപോലും അനുകമ്പയുണ്ടാകാറുള്ളതു സാധാരണമാണല്ലൊ.

മാലതി:—എന്നാൽ ഇനി ചിരിക്കാനുള്ള കാലമായി.

പാവങ്ങളായുള്ളവരാണെന്നാൽ
ഭാവം നടിച്ചിട്ടു ഞെളിഞ്ഞിടുന്നോർ;
ആവാം മൃഗേന്ദ്രന്നിരയായി, നീച-
ശ്വാവിന്റെ തീററയ്ക്കിടയാവതേക്കാൾ, ൨൩

(മണി അടിക്കുന്നു)

വൃഥാ കാലം കളയുന്നതിനു മണി പോലും എന്നെ പരിഹസിക്കുന്നു. ഹേ, യുവാവേ! ഒട്ടും ഭയം വേണ്ട, നിങ്ങളെ ഞാൻ വശപ്പെടുത്തുന്നില്ല. എങ്കിലും, നിങ്ങളുടെ യൌവനവും ബുദ്ധിയും വിളഞ്ഞു പഴുക്കുമ്പോൾ, നിങ്ങളുടെ കളത്രത്തിനു നല്ലൊരു കണവനെ കൊയ്തെടുക്കാം. ഇതാ, അതിലെയാണു വഴി, നേരേ പടിഞ്ഞാറോട്ടു്.

വിമല:—ഇനി പാശ്ചാത്യഗമനമാകാം. സൌകുമാര്യവും ശാന്തഹൃദയവും തിരുമനസ്സിലേക്കു വർദ്ധിക്കട്ടെ! എന്റെ മുഖാന്തരം പ്രഭുവിനു ഒന്നും അയയ്ക്കാനില്ലല്ലൊ?

മാലതി:—നിശ്ചയം! നിങ്ങൾക്കു എന്നെപ്പററി എന്താണു് അഭിപ്രായമെന്നു പറഞ്ഞാലും.

വിമല:—നിങ്ങളുടെ അവസ്ഥ നിങ്ങളറിയുന്നില്ല എന്നാണു്

മാലതി:—എന്റെ അവസ്ഥ അതാണെങ്കിൽ, നിങ്ങളുടേതും അപ്രകാരമാണെന്നാണു് എന്റെ അഭിപ്രായം.

വിമല:—എന്നാലതു ശരിയാണു്; ഇക്കാണുന്നതല്ല ഞാൻ.

മാലതി:—എന്റെ മോഹത്തിനൊത്തു നിങ്ങളിരുന്നാൽ കൊള്ളാമായിരുന്നു!

വിമല:—എനിക്കുള്ളതിനെക്കാൾ മേലാണോ ആ സ്ഥിതി? തിരുമേനി!; എന്നാൽ കൊള്ളാം; എന്തെന്നാൽ, ഞാനിപ്പോൾ തിരുമനസ്സിലെ വിഡ്ഢിയാണല്ലൊ.

മാലതി:—അഹോ! ആക്ഷേപവും കോപവും കലർന്നു തുടിക്കുന്ന ഇയാളുടെ ഹാസ്യഭാവം പൂണ്ട ചുണ്ടിന്റെ ഭംഗി!

കൊലപാതകവും കഴിച്ചിടാം;
ഖലന്മാരുപദേശാൽ രഹസ്യമായി
പലനാൾ ഏറി മൂടിവച്ചാലും
തെളിയും: കാരണം രാത്രിയല്ല പകൽ. വര

ആശ്ചര്യശ്രീധരനേ!

മീനകേതനബാണങ്ങളാണെ! ഞാൻ,
മാനമൊന്നു സകലങ്ങളാണെ! ഞാ
കന്യകാതപവ്രതത്താണെ: നിന്നിൽ ഞാൻ
രാഗിയാകില്ലതീവ സങ്കോചം. വ൩

എന്റെ അഭിമാനത്തെയും, ബുദ്ധിയെയും, ബോധത്തെയും എല്ലാം അതിക്രമിച്ച് അങ്ങയോടുള്ള അനുരാഗം മേലിട്ടു നില്ക്കുന്നതിനാൽ മറയ്ക്കാൻ എനിക്കു സാധിക്കുന്നില്ല. ഇതിനു കാരണമെന്തെന്നു പറയാൻ സാധ്യമല്ല. ഞാൻ നിങ്ങളെ സ്നേഹിക്കുന്നു എന്നു ധരിച്ചാൽ മതിയല്ലൊ.

നിഷ്ക്കാരണമനുരാഗം
നിഷ്കർഷിച്ചെത്ര ചിന്ത ചെയ്താലും;
ഭാസ്കരനുദയം കൊള്ളും
പുഷ്ക്കരമുടനേ വിരിഞ്ഞു വാഴുന്നു, വന

രണ്ടും ചേൎത്തു ഒന്നു് ആലോചിച്ചു നോക്കുക:

തേടി വളൎത്തി പ്രേമം
നേടുന്നതു നന്മ തന്നെ; പാരതിലും
പ്രാൎത്ഥന കൂടാതെയും
സ്വാൎത്ഥതയററുള്ള കാമമെത്ര ഗുണം! ൩൭

വിമല:— നിൎവ്യാജം മാനസവും
യൌവനവും തൊട്ടു ശപഥങ്ങളുരോനാൻ,
ഹൃദയം മന്മെകതാനം,
മദധീനം, പരമസുലഭം സ്ത്രീണാം ൩൮

ആൎയ്യേ! ഞാൻ യാത്ര ചോദിക്കുന്നു. ഇനിമേൽ എന്റെ പ്രഭുവിന്റെ കണ്ണീർകൊണ്ടു തിരുമനസ്സിനെ ഖേദിപ്പിക്കയില്ല.

മാലതി: എങ്കിലും ഇനിയും വരണേ. ഇന്ന വെറുക്കുന്ന ഹൃദയത്തെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുരാഗത്തോടു രഞ്ജിപ്പിക്കാൻ നിങ്ങൾക്കു സാധിച്ചേക്കാം.

[എല്ലാവരും പോയി]

വ്യവ

രണ്ടാം രംഗം

തിയുടെ മന്ദിരം.

(ബാപ്പൂട്ടുണ്ണിക്കുറുപ്പും വിറകോടനായരും പപ്പുക്കയ്മളും പ്രവേശിക്കുന്നു.)

വിറ: ഇല്ല, വാസ്തവത്തിൽ എനിക്കു ക്ഷണനേരം പോലും താമസമില്ല.

ബാപ്പു: എന്റെ ഭഗവാനേ! കാരണം, കാരണം കേൾക്കട്ടെ.

പപ്പു: ഹേ, നായരേ! കാരണം പറഞ്ഞേ കഴിയൂ.

വിറ: മറെറാന്നുമല്ല, ആ രാജഭൃത്യനോടു നിങ്ങളുടെ മരുമകൾ എന്നോടു കാണിച്ചിട്ടില്ലാത്ത പ്രേമഭാവനകൾ നടിക്കുന്നതു ഞാൻ കണ്ടു. ആരാമത്തിൽ വച്ചാണു കണ്ടതു്.

ബാപ്പു: എന്റെ മൂപ്പിന്നോ! തന്നെ അപ്പോൾ അവൾ കണ്ടോ?

വിറ:—നിങ്ങളെ ഞാനിപ്പോൾ കാണുമ്പോലെ, സ്പഷ്ടമായിട്ടു്.

പപ്പു:—അതു കുഞ്ഞമ്മയ്ക്കു നിങ്ങളോടുള്ള അനുരാഗത്തിന്റെ പ്രധാന ലക്ഷ്യമായിരുന്നു.

വിറ:—പോവിൻ! നിങ്ങളെന്നെ കഴുതയാക്കുന്നോ?

പപ്പു:—കാൎയ്യകാരണങ്ങൾ കൊണ്ടു് എന്റെ അനുമാനം ശരിയാണെന്നു തെളിയിക്കാം, ഹേ!

ബാപ്പു:—മനുവിന്ന മൂന്നും സ്വാതന്ത്ര്യന്മാരുണ്ടായിരുന്നു.

പാപ്പു:—നിങ്ങൾ കാണാവോതന്നൊ ആ യുവാവിനോട് ആനുകൂല്യം ഭാവിച്ചതൊന്നിനെയോ, നിങ്ങളെ ഈൎഷ്യാകലുഷനാക്കി ഉറങ്ങിക്കിടന്ന ഓജസ്സിനെ ഉണൎത്തി തപിപ്പിക്കാനാം മോഹത്തെ വളൎത്താനാമായിരുന്നു. അപ്പോൾ നിങ്ങൾ നേരെ ചെന്ന് സംബോധനം ചെയ്ത്, പുത്തനായി വാദത്തിനൊത്ത നല്ല ഫലിതോക്തികളെകൊണ്ടു് ആ യുവാവിന്റെ വായടക്കേണ്ടതായിരുന്നു; നിങ്ങൾ അങ്ങനെ ചെയ്യുമെന്നു കുഞ്ഞമ്മ പ്രതീക്ഷിച്ചിരിക്കണം. അതു ചെയ്യാത്തതു മോശമായി. ഇങ്ങനെ നല്ല പൊന്നവസരം നിങ്ങൾ പാഴിലാക്കി. കുഞ്ഞമ്മയ്ക്കു നിങ്ങളോടുള്ള അഭിമാനം തന്നിമിത്തം കാശിക്കു പോയിരിക്കണം; ഇനി ധീരപ്രവൃത്തികൊണ്ടോ തന്ത്രം കൊണ്ടോ തിരിച്ചു വരുത്താത്തപക്ഷം, അതു അവിടെ കിടന്നു മരവിച്ചു നശിച്ചു പോകാനാണെളുപ്പം.

വീര:—രണ്ടിലൊന്നു മതിയെങ്കിൽ ധീരപ്രവൃത്തി കൊണ്ടാകാം; ചാണക്യതന്ത്രമൊന്നും എനിക്കില്ല, അതു വിരോധവുമാണ് 'വെട്ടൊന്നു മുറി രണ്ടെ'ന്നാണു എന്റെ മതം.

ബാപ്പു:—എന്നാൽ ധീരതകൊണ്ടു തന്റെ ഭാഗ്യത്തെ സ്ഥിരീകരിച്ചു കാണട്ടെ; ആ രാജദൂതൻ യുവാവിനോടു വാതുകുറി ദ്വന്ദ്വയുദ്ധത്തിൽ പത്തിടത്തു പരുക്ക

കൾ പാറിച്ചു വിടണം; അതു് എന്റെ മരുമകളുടെ ശ്രദ്ധയ്ക്കു വിഷയീഭവിക്കും.

വീരപ്രശസ്തിയാണല്ലോ
നാരിമാരുടെ മാനസേ
പ്രേമമേറ്റീടുവാനുററ
കാമലേപനമൻ ഭുവി. വൻ

പപ്പു: അതല്ലാതെ വഴിയില്ല, നായ്ക്കരേ!

വിറ:—നിങ്ങളിരുപേരിലാരെങ്കിലും എന്റെ വാരോല ആയാൾക്കു കൊണ്ടു കൊടുക്കുമോ?

ബാപ്പു:—പോയി, വീരയോദ്ധാവിന്റെ വടിവിൽ എഴുതു. വാചകം ഉജ്ജ്വലമായും ചുരുങ്ങിയുമിരിക്കണം; ഫലിതം പ്രയോഗിക്കുന്നതിൽ തരക്കേടില്ല; പക്ഷെ, ഭാഷയ്ക്കു ശക്തിയും കല്പനയുമുണ്ടായിരിക്കണം; വാക്കുകൊണ്ടു നല്ലപോലെ കുത്തണം; ഇടയ്ക്കിടെ 'നീ' എന്നു തട്ടിവിടുന്നതു തെററാകയില്ല; എന്തെല്ലാം കള്ളപ്പെട്ടതാമോ അതെല്ലാം ഭീമന്റെ കിടക്കക്കൊപ്പം നീണ്ടകടലാസു നിറയെ രേഖപ്പെടുത്തണം; അതിനു് ആരംഭിച്ചുകൊള്ളൂ; പൊത്തു പേനകൊണ്ടു എഴുതുന്നതായാലും, മഷിയിൽ കാണണം തന്റെ ഉള്ളിലുള്ള കറുപ്പെല്ലാം. പൊയ്ക്കൊള്ളൂ അതിനായിട്ടു്

വിറ:—നിങ്ങളെ എവിടെ കാണും?

ബാപ്പു:—ഞങ്ങൾ തന്റെ കിടക്കറയിൽ എത്തിക്കൊള്ളാം; പോകു.

[വിറകൊടനായ്ക്കർ പോയി.

പപ്പു:—ബാപ്പച്ച! ഇത്ര പ്രിയമോ നിങ്ങൾക്കു ഈ അല്പ മനുഷ്യപ്രാണിയുടെ പേരിൽ?

ബാപ്പു:—ഒരു പതിനായിരത്തിൽ പരം ഞാൻ പ്രിയമേററി അയാളെ കടപ്പെട്ടുത്തിട്ടുണ്ടു്

പപ്പു:—അവലക്ഷണമായ ഒരു കത്തെഴുതി കൊണ്ടുവരും അയാൾ. അതു നിങ്ങൾ കൊടുക്കയില്ലല്ലൊ.

ബാപ്പു:—തക്കമില്ലാതെ കൊടുക്കും; മറുപടിക്ക കഴിയുന്ന നിർബ്ബന്ധവും ചെയ്യും. വലിയ ആനച്ചങ്ങല പൂട്ടി വലിച്ചിഴച്ചാലും, അവർ തമ്മിൽ മുട്ടിപ്പിണങ്ങുമെന്നു വിചാരിക്കേണ്ട വിറകോടനെ തല്ലിച്ചതച്ചു പിഴിഞ്ഞാലും, ഈച്ചയുടെ പാററിയിരിക്കാൻപോലും വീഴ്ചയുള്ള ഒരു തുള്ളി ചോര ഉണ്ടാവില്ല.

പപ്പു:—എതിരാളി യുവാവിനും ശൌയ്യമുള്ള ലക്ഷണമൊന്നും കാണുന്നില്ല.

(മോഹിനി പ്രവേശിക്കുന്നു)

ബാപ്പു:—ഇതാ, അടക്കാക്കരുവിക്കുഞ്ഞു വരുന്നു.

മോഹിനി:—നിങ്ങൾക്ക ചിരിച്ചു ചിരിച്ചു ചാകണമെങ്കിൽ എന്റെ പിറകേ വരിൻ. ഇതാ, ആ മണ്ടശ്ശിരോമണി മണവാളരു പരിചയിച്ചിട്ടില്ലാത്ത പാണ്ടിവേഷം കെട്ടി പരിഷ്കാരപാരമ്യത്തെ പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു. ജീവപ്രാണി വിശ്വസിക്കാത്ത കാൎയ്യങ്ങൾ അയാൾ പ്രമാണമാക്കിയിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടറിയാം അയാളുടെ നീചബുദ്ധി. മഞ്ഞപ്പട്ടും ചാത്തിട്ടുണ്ടു്.

ബാപ്പു:—യോഗവേഷ്ടിയുമുണ്ടോ?

മോഹിനി:—ബഹു ജോറായിട്ട്, കേമൻ ഭട്ടാചാൎയ്യരെപ്പോലെ. കൊലപാതകയെപ്പോലെ ഞാൻ അയാളുടെ പിന്നാലെ നടന്നു വിരട്ടി. അയാളെ പറിക്കാൻ ഇട്ടിരുന്ന കത്തിന്റെ സംഗതി ഒന്നു വിടാതെ അയാൾ ആനന്ദിക്കുന്നുണ്ട്. പുഞ്ചിരികൊണ്ടു രാവണന്റെ കോട്ടയുടെ വാതകളെക്കാൾ അയാളുടെ മുഖത്തു ചുളുക്കുകളുണ്ട്. ഇങ്ങനെ ഒരു വിദ്ധ്വജ്ജീഹനെ നിങ്ങൾ മുമ്പു കണ്ടിരിക്കയില്ല. കാണുമ്പോൾ കല്ലു പെറുക്കി എറിയാൻ തോന്നും എനിക്ക്. കുഞ്ഞമ്മ അയാളെ ചെരിപ്പുകൊണ്ട് അടിപ്പിച്ചു വിടും, നിശ്ചയം. അടികിട്ടുമ്പോൾ, ആനന്ദാതിരേകത്തിന്റെ ഉത്തമലക്ഷണമായി കരുതി, അയാൾ ഒന്നുകൂടി പുഞ്ചിരിക്കും.

ബാപ്പു:—പോക. അയാളിരിക്കുന്നിടത്തു ഞങ്ങളെ കൊണ്ടു വിടു.

ഏല്ലാവരും പോയി

മൂന്നാം രംഗം

ഒരു നിരത്ത്.

(സുകുമാരനും അന്തോണിയും പ്രവേശിക്കുന്നു)

സുകുമാ:—മനസ്സാലെ ഞാൻ ഒരിക്കലും തന്നെ ശ്രമപ്പെടുത്തുകയില്ലായിരുന്നു. കഷ്ടപ്പെടുന്നതു സന്തോഷമെന്നു കരുതി പുറപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന സ്ഥിതിക്ക്, തന്നെ ഞാൻ കുററപ്പെടുത്തുന്നില്ല.

അന്തോണി:—എങ്ങനെ ഞാൻ നിങ്ങളെ വിട്ടേച്ചു നില്ക്കും? മുള്ളുകൊണ്ടു കുത്തിയാൽ കുതിര എങ്ങനെയോ, എന്നാവണ്ണം നിങ്ങളോടുള്ള സ്നേഹം എന്നെ കുത്തിച്ചു ചാടിച്ചു. നിങ്ങളെ കാണാനുള്ള കൊതികൊണ്ടു മാത്രമല്ല,—അതുമതി എത്ര ദൂരം ഓടിക്കാനും—പരിചയമൊന്നുമില്ലാത്ത ഈ ദിക്കിൽ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ, എന്തു ആപത്തു നേരിട്ടേക്കുമോ എന്നുള്ള വേവലാധിയാണു എന്നെ ഉന്തിവിട്ടതു് ഒരു ലക്കും പിടിയുമില്ലാത്ത ദിക്കിൽ നിസ്സഹായനായി നടക്കുന്ന അന്യനാട്ടുകാരനു അവലംബമോ ആതിഥ്യമോ കിട്ടാതെ വന്നുപോകാം. അപ്പോൾ ബുദ്ധിമുട്ടും. അതു പേടിച്ചാണു ഞാൻ പുറപ്പെട്ടതു്.

സുകുമാ:—എന്റെ തോഴാ, അന്തോണി! തന്റെ ഈ അനുകമ്പയ്ക്കു ആയിരം തവണ നന്ദി പറകയല്ലാതെ ഞാൻ എന്തു ചെയ്യും!

നല്ല നല്ല ഉപകാരമേററഹോ!
ചില്ലി പോല്ലുമുതകാത്ത വാക്കിനാൽ
ചൊല്ലി നന്ദിവചനങ്ങൾ കേവലം
തൊല്ല തീൎത്തു കളയുന്നതെത്രപേർ! നം

എൻെറ ഹൃദയത്തിനുള്ള പോലെ മുതലിനും ഉറപ്പുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ, ഇത്തരത്തിലായിരിക്കയില്ലായിരുന്നു എൻെറ പ്രതിഫലം. എന്താണു ഇനി ചെയ്യേണ്ടതു? ഈ നഗരത്തിലെ പഴമകൾ കാണാനിറങ്ങാമോ?

അന്തോണി:—നാളെ ആകട്ടെ അതു; ആദ്യം നമുക്കു ഇരുപ്പിടം നോക്കി ഉറയ്ക്കുയാണു വേണ്ടതു.

സുകുമാ:—എനിക്കൊട്ടും ക്ഷീണമില്ല. ഇരുട്ടാൻ നേരവുമുണ്ടു അതുകൊണ്ടു ഈ പട്ടണത്തിൽ പേരു കേട്ട കാഴ്ചകളെയും സ്മാരകങ്ങളെയും കണ്ടാനന്ദിക്കാൻ നമുക്കു പോകാം.

അന്തോണി:—എനിക്കു മാപ്പു തരണം; അപായശങ്കകൂടാതെ എനിക്കു തെരുവുകളിൽ നടക്കാൻ മേല. ഒരിക്കൽ ഈ രാജാവിൻെറ ഓടങ്ങളുമായുള്ള കടൽപോരിൽ ഞാൻ കുറെ സാഹസം പ്രവൎത്തിച്ചിട്ടുണ്ടു. പിടിത്തം കൂടിയാൽ ശരിയായി ഉത്തരം പറയാൻ നിൎവാഹമില്ലാത്തവിധം അത്ര അതിക്രമം ഞാൻ അന്നു കാണിച്ചു

സുകുമാ:—അദ്ദേഹത്തിൻെറ ആളുകളിൽ വളരെപേരെ താൻ കൊന്നൊ?

അന്തോണി:—ആ കലഹത്തിൽ കൊലപാതകമുണ്ടാകത്തക്ക വേളയും സംഗതികളുമുണ്ടായിരുന്നു.

എങ്കിലും എന്റെ അപരാധം അത്ര ഭയങ്കരമായില്ല. ഞങ്ങൾ പിടിച്ചുപറിച്ചതെല്ലാം തിരിച്ചുകൊടുത്താൽ തീരത്തക്കതായിരുന്നു. ഞങ്ങളുടെ നഗരവാസികൾ പലരും, കച്ചോടം നടക്കാൻ വേണ്ടി, അങ്ങനെ ചെയ്തതാനും. ഞാൻ മാത്രം അപ്രകാരം ചെയ്തില്ല. അതുകൊണ്ടു ചതിവായി എന്നെ ഇവിടെ പിടിത്തം കൂടിയാൽ, വലിയ പിഴ തീർക്കേണ്ടിവരും.

സുകുമാ:—എന്നാൽ താൻ പരസ്യമായി പുറത്തു നടന്നുകൂടാ.

അന്തോണി:—അതെനിക്കു പാടില്ല. ഇതാ എന്റെ മടിശ്ശീല. നഗരത്തിനു വെളിയിൽ തെക്കുഭാഗത്തു 'ഗജാനന'വിടുതിയിൽ താമസത്തിനു സുഖമാണ് അവിടെ നമുക്കു ഭക്ഷണത്തിനെല്ലാം ഞാൻ ഏർപ്പാടു ചെയ്യാം. അതിനിടെ നിങ്ങൾ പോയി, പട്ടണത്തിലുള്ള കാഴ്ചകൾ കണ്ടു രസിച്ചിട്ടു വരിക. വിടുതിയിൽ എന്നെ കാണും.

സുകുമാ:—എനിക്കു തന്റെ പണസ്സഞ്ചി എന്തിന്?

അന്തോണി:—നിങ്ങളുടെ സവാരിയിൽ പല നല്ല ചെറിയ കൌതുകസാധനങ്ങളും കടകളിൽ കണ്ടു വാങ്ങാൻ മോഹമുണ്ടാവാം. അതിനും മാത്രം നിങ്ങളുടെ പക്കൽ ഒരുക്കമില്ലെന്ന് എനിക്കറിയാം.

സുകുമാ:—എന്നാൽ തന്റെ ഖജാൻജിയായി ഞാൻ ഒരു മണിക്കൂർ പിരിഞ്ഞിരിക്കാം.

അന്തോണി:—'ഗജാനന'വിടുതിയിൽ, കേട്ടോ?

സുകുമാ: എനിക്ക് ഓർമ്മയുണ്ട്.

ഇരുപേരും പോയി

നാലാം രംഗം

മേരിയുടെ ആരാമം.

[മാലതിയും മോഹിനിയും പ്രവേശിക്കുന്നു.]

മാലതി:—ഞാൻ അയാൾക്കു് ആളയച്ചു. വരാം, എന്നു പറഞ്ഞയച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഏതുവിധം വേണം അയാൾക്ക വിരുന്നു്? എന്തു സമ്മാനിക്കണം? യുവാക്കളെ വശീകരിക്കാൻ നല്ലവാക്കും പ്രതിജ്ഞയും പോരാ; സമ്മാനങ്ങളും വേണം. ഞാൻ ഉറക്കെ പറയുന്നതു് ആരെങ്കിലും കേട്ടേക്കും. മണവാളർ എവിടെ? അയാൾ ഗൌരവത്തോടും മര്യാദയോടും പെരുമാറുന്നുണ്ടു്. എന്റെ മനസ്സിനു ചേർന്ന കാര്യസ്ഥനാണു് മണവാളർ എവിടെ?

മോഹിനി:—അദ്ദേഹം വരുന്നു, കുഞ്ഞമ്മേ! എന്തോ ഒരു വിലക്ഷണമായ വികാരം അദ്ദേഹത്തിനു കാണുന്നുണ്ടു്. വല്ല ബാധയോ മറെറാ കൂടീട്ടുണ്ടോ, ആവോ?

മാലതി:—എന്തു്? എന്താണു സംഗതി? അയാൾ പിച്ചും ഭ്രാന്തും പുറമ്പുന്നുണ്ടോ?

മോഹിനി:—ഇല്ല, കുഞ്ഞമ്മേ! എപ്പോഴും ചിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം വരുന്നെങ്കിൽ, കുഞ്ഞമ്മെ സൂക്ഷിക്കാൻ ആൾക്കാരാരും കൂടിയുണ്ടായിരുന്നാൽ കൊള്ളാം. എന്തെന്നാൽ, അദ്ദേഹത്തിനു ബുദ്ധിക്കു് എന്തോ പററിക്കേട്ടുണ്ടു്, നിശ്ചയം.

മാലതി: പോയി, അയാളെ ഇവിടെ വിളിച്ചു കൊണ്ടുവാ.

[മോഹിനി പോയി]

എനിക്കുമുണ്ട് അയാളെപ്പോലെ ഭ്രാന്ത്; ഒന്നു സന്താപം കൊണ്ട്, മറേറതു സന്തോഷംകൊണ്ട്, രണ്ടും ഒന്നുപോലെ ആണെങ്കിൽ.

[മണവാളനും ഒരമിച്ചു മോഹിനി തിരിച്ചു വരുന്നു]

എന്താണു്, മണവാളരേ!

മണവാ:—സുന്ദരി, കുഞ്ഞമ്മേ! ഹാ! ഹാ!

മാലതി:—ചിരിക്കുന്നോ താൻ? ഒരു സങ്കടകരമായ സംഗതി പറയാനാണു ഞാൻ തന്നെ ആളയച്ചത്.

മണവാ:—സങ്കടമോ, കുഞ്ഞമ്മേ! എനിക്കും സങ്കടമുണ്ട ഈ പാളത്താറുകൊണ്ട കൊടവയററുകി വിമ്മിഷ്ടം പൂണ്ടുള്ള സങ്കടം. പക്ഷേ, അതു നിസ്സാരം; അതു ഒരാളുടെ കണ്ണുകൾക്കു രസിക്കുമെങ്കിൽ, "ഏകരസം ബഹുരസം" എന്നാണു എന്റെ മതം.

മാലതി:—എടോ! തനിക്കു സുഖമില്ലയോ? എന്താണു സംഗതി?

മണവാ:—മഞ്ഞ ഉടുത്തിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, മനം മഞ്ഞളിച്ചതല്ല. അതെന്റെ കയ്യിൽ കിട്ടി. കല്പന കേൾക്കണമല്ലോ; സുകുമാരമായ ആ കയ്യക്ഷരം നമുക്കു നല്ലപോലെ അറിയാം.

മാലതി:—മണവാളരെ! താൻ പോയി കുറെ കിടക്കു.

മണവാ:—കിടക്കയോ! അങ്ങനെതന്നെ, തങ്കമേ! നിങ്ങളോടു കൂടി വരാം.

മാലതി:—ഈശ്വരോ രക്ഷതു! താൻ ഇങ്ങനെ തെരുതെരെ ചിരിക്കയും കൈ മുത്തുകയും ചെയ്യുന്നതെന്തെടോ?

മോഹിനി:—മണവാളയ്യരേ! നിങ്ങൾക്കെന്താണു്?

മണവാ:—അന്നത്തിനു കയിൽ എതിർക്രുവ്വം.

മോഹിനി:—കുഞ്ഞമ്മയുടെ തിരുമുമ്പിൽ ഇത്ര ആഭാസമായ തുനിവോടുകൂടി നിങ്ങൾ എന്താണു പുറപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു്?

മണവാ:—'വലിപ്പത്തെ പേടിക്കേണ്ട' ശരിയാണു എഴുതിയിരുന്നതു്.

മാലതി:—എന്താണു്, ആ പറഞ്ഞതിന്റെ അൎത്ഥം? മണവാളരേ!

മണവാ:—'ചിലർ വലിയവരായി ജനിക്കുന്നു'—

മാലതി:—അഹോ!

മണവാ:—'ചിലർ വലിപ്പം നേടുന്നു,'—

മാലതി:—എന്തു പറയുന്നു താൻ?

മണവാ:—'ചിലരിൽ വലിപ്പം ഉരുട്ടിക്കയററുന്നു'

മാലതി:—ഈശ്വരൻ തനിക്കു സ്വബുദ്ധി നൽകട്ടെ!

മണവാ:—'മഞ്ഞപ്പട്ടുടുത്തു'—

മാലതി:—തന്റെ മഞ്ഞപ്പട്ടോ?

മണവാ:—'യോഗവേഷ്ടിയും പൂണ്ടാലുള്ള അഴകിനെപ്പററി പുകഴ്ത്തിയതാരെന്നു് ഓൎമ്മിക്കു,

മാലതി:—യോഗവേഷ്ടിയോ!

മണവാ:—'നിനക്കു വേണമെങ്കിൽ ഭാഗ്യവാനാകാം—

മാലതി:—എനിക്കു ഭാഗ്യം ഉണ്ടാക്കിവച്ചതാണോ?

മണവാ:—'അല്ലെങ്കിൽ ശേവുകക്കാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ...ഭൃത്യനായി കിടന്നുകൊള്ളു.'

മാലതി:—തക്കമില്ല, വാവ്വ് അടുപ്പിച്ചു വരുന്ന പൈത്യം തന്നെയാണിതു്.

(ശേവുകക്കാരൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ശേവുക:—തിരുമേനി! ശൂരസേനരാജാവിന്റെ ആ യുവ ശിഷ്യൻ തിരിച്ചു വന്നിരിക്കുന്നു. തിരുമനസ്സിലെ അവസരം കാത്തു നില്ക്കുന്നു.

മാലതി:—ഞാനിതാ വരാം. [ശേവുകക്കാരൻ പോയി] സഖി മോഹിനി! ഇയാളെ വേണ്ടപോലെ നോക്കേണ്ടതുണ്ടു; ബാപ്പുമാമൻ എവിടെയാണാവോ? എന്റെ ആൾക്കാർ ചിലർ ഇയാളെ പ്രത്യേകം ശുശ്രൂഷിക്കട്ടെ. എന്റെ ധനം എന്തു ചിലവായാലും വേണ്ടില്ല, ഇയാൾക്കു ദോഷം ഒന്നും വരാതെ രക്ഷിക്കണം.

(മാലതിയും മോഹിനിയും പോയി)

മണവാ:—ഓഹോ! നീ ഇപ്പോൾ അടുത്തു വന്നുതുടങ്ങിയോ? എന്നെ നോക്കാൻ മററാരും പോരാ, ബാപ്പുപ്പണിക്കരുതന്നെ വേണം! ഇതു എഴുത്തിലുള്ളതിനോടു ഒപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു; മനഃപൂർവ്വമായിട്ടാണു് അയാളെ ആളയച്ചിരിക്കുന്നതു്; ഞാൻ അയാളോടു ഗൌരവം ഭാവിക്കാൻ; അങ്ങനെ ചെയ്യാനാണല്ലൊ അവൾ എഴുത്തിൽ നിർബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നതു്; 'നീചപാഥങ്ങളെ ത്യജിച്ചു്,' എന്നും, 'സ്വജനങ്ങളുമായി ഇണങ്ങരുതു; ഭൃത്യരോടു കർക്കശനായിരിക്കണം; സംസാരം

ഗൌരവത്തോടും കാൎയ്യമായിട്ടുമേ പാടുള്ളു; വിശേഷ മായിരിക്കണം വേഷം;' എന്നും അല്ലേ അവൾ എഴു തിട്ടുള്ളതു് നടവടിക്രമവും ഏതുവിധമെന്നും വിവ രിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ; എങ്ങനെ എന്നാൽ ഗൌരവഭാവം, വയോ വൃദ്ധന്റെ നട, സാവധാനമായ ഭാഷണം, കാൎയ്യഭാ രമേറിയ വൎത്തമാനം, എന്നെല്ലാം. ഞാൻ അവളെ വ ലയിൽ കുടുക്കിക്കഴിഞ്ഞു. ഈശ്വരന്റെ പ്രവൃത്തി അല്ലേ ഇതെല്ലാം; ഭഗവാനേ! ഞാൻ വന്ദിക്കുന്നു! ഇ താ ഇപ്പോൾ പോയപ്പോൾ തന്നെ, 'ഇയാളെ വേ ണ്ടപോലെ നോക്കേണ്ടതുണ്ടു്.' എന്നല്ലേ അവൾ പറഞ്ഞതു്? 'ഇയാളെ,' മണവാളരെ എന്നോ, ഉദ്യോ ഗപ്പേർ പറഞ്ഞോ അല്ല, 'ഇയാളെ' എന്നല്ലേ പറ ഞ്ഞതു്; എന്തിനു്, എല്ലാം ഒന്നോടൊന്നു യോജി പ്പായിത്തന്നെ ഇരിക്കുന്നു; ഒരു തുള്ളി, ഒരു ശകലം, ഒരു കടുവോളം ശങ്കയ്ക്കോ, തൎക്കത്തിനൊ, സംശയ ത്തിനൊ, തടസ്ഥത്തിനൊ സംഗതി ഒന്നും കാണു ന്നില്ല. പിന്നെ എന്തു പറയാനുള്ളു! എന്റെ മോ ഹത്തിനു പൂൎണ്ണസാഫല്യം വരാൻ ഒരു പ്രതിബന്ധ വുമില്ല. ഞാനല്ലാ, ദൈവമാണു് ഇതിന്റെ സൂത്ര ധാരൻ. അദ്ദേഹത്തെ കുമ്പിടാം.

[ബാപ്പുപ്പണിക്കരും പപ്പുക്കുട്ടിയും ഒന്നിച്ചു മോഹിനി തിരിച്ചു വരുന്നു]

ബാപ്പു:—എന്റെ ഈശ്വരാ! അയാൾ എവിടെയാണാ വോ? പാതാളത്തുള്ള സകല പിശാചുക്കളും, അയാ ളിൽ ബാധിച്ചിരിക്കയാണെങ്കിലും, ഞാനൊന്നു സമ സാരിച്ചു നോക്കാൻ ഭാവമുണ്ടു്

ബാപ്പു:—ഇതാ, ഇതാ, അയാൾ; തനിക്ക എങ്ങനെയിരിക്കുന്നു? ഛേ! എന്താണു്? ബ്രാഹ്മണാ!

മണ:—പോവിൻ ദൂരെ; നിങ്ങളെ ഞാൻ ധിക്കരിക്കുന്നു; ഞാൻ സ്വാതന്ത്ര്യം അനുഭവിക്കട്ടെ; പോവിൻ ദൂരെ!

മോഹിനി:—നോക്കുവിൻ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉള്ളിൽ കൂടിയിരിക്കുന്ന പിശാച്, പൊള്ളമുഴക്കത്തോടെയല്ലേ സംസാരിക്കുന്നതു്! ഞാൻ നിങ്ങളോടു പറഞ്ഞില്ലേ?, ബാപ്പുപ്പണിക്കരേ! നിങ്ങൾ വേണം അദ്ദേഹത്തെ പ്രത്യേകം രക്ഷിക്കേണ്ടതെന്നു കുഞ്ഞമ്മ കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

മണ:—ആഹാ! അവൾ അങ്ങനെ പറഞ്ഞോ?

ബാപ്പു:—അരുതരുതു, മിണ്ടാതിരിക്കു, പെണ്ണേ! ആയാളോട് സാവധാനം പെരുമാറാനുള്ളതാണു്; ഞാൻ മാത്രം മതി അതിനു് മണവാളരേ! എന്താണു തനിക്കു്? സുഖമുണ്ടോ? എന്തെടോ! പുരുഷനല്ലേ? പോകാൻ പറയു പിശാചിനോട്ട് ആലോചിച്ചുനോക്കു, പുരുഷവൈരിയല്ലേ പിശാചു്?

മണ:—താൻ എന്താണു പറയുന്നതെന്നു് അറിയാമോ?

മോഹിനി: കണ്ടില്ലേ, നിങ്ങൾതന്നെ? പിശാചിനെ ദൂഷിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹം എത്ര കോപിക്കുന്നു, എന്നു്? ഭഗവാനേ! അദ്ദേഹത്തിനു ബാധ ഒഴിയണേ! എന്റെ കുഞ്ഞമ്മയ്ക്കു അദ്ദേഹമില്ലാതായാൽ ഇത്രമാത്രമെന്നല്ല മനസ്താപം.

മണ:—എന്തുപറഞ്ഞു, ആട്ടേ!

മോഹിനി: അയ്യോ, ദൈവമേ!

ബാപ്പു: നോക്കു്, നീ മിണ്ടാതിരി; ഇതല്ല വഴി; കണ്ടില്ലേ, നീ അയാളെ ക്ഷോഭിപ്പിക്കുന്നതു്? നിങ്ങളാരും വേണ്ട; ഞാൻ മാത്രം മതി.

പപ്പു:—സാമോപായമേ പററു; അതും പയ്യെ പയ്യെ. ദുഷ്ടഭൂതമാണു കൂടിട്ടുള്ളതു്. ദണ്ഡിപ്പിച്ചാൽ കുറെ കൂടി തുള്ളും.

ബാപ്പു:—എന്തെടോ, എന്റെ അയ്യരേ! താൻ ഇങ്ങനെ കൂത്താടുന്നതു്?

മണ:—ഹേ!

ബാപ്പു:—അല്ലേ, കുട്ടിബ്രാഹ്മണ! എന്റെ കൂടെ വരൂ. എന്തൊരു മനുഷ്യനാണു താൻ! ദുഷ്ടപിശാചുമായി പാണ്ടികളിക്കുന്നതു ഗൌരവത്തിനു പോരാത്തതല്ലേ? ദുർഭൂതത്തെ ആട്ടിക്കളയൂ.

മോഹിനി:—എന്റെ ബാപ്പുപ്പണിക്കരേ! അദ്ദേഹത്തോടു് ഈശ്വരനാമങ്ങൾ ജപിക്കാൻ ഉപദേശിച്ചാലും.

മണ:—എടീ, ചോട്ടേ! ഞാൻ നാമം ജപിക്കാനോ?

മോഹിനി:—ഇല്ല, തർക്കം വേണ്ട, ദൈവീകമായിട്ടൊന്നും അദ്ദേഹം കേൾക്കയില്ല.

മണ:—മറയത്തു പോവിൻ നിങ്ങളൊക്കെ; പോക്കിരിപ്പരിഷകൾ! ഞാൻ നിങ്ങളുടെ നിലയിലുള്ളവനല്ല; അതു നിങ്ങൾക്കു താമസിയാതെ അറിയാം.

(പോയി)

ബാപ്പു:—ഇങ്ങനെ വരുമോ?

പപ്പു:—നാടകത്തിൽ കളിച്ചു കണ്ടാൽപോലും, ഞാൻ ഇതെന്തോ കള്ളക്കഥയെന്നു പുഛിക്കുമായിരുന്നു.

ബാപ്പു:—വച്ച പണി അയാൾക്കു നല്ല ലാക്കിനു കൊണ്ടിട്ടുണ്ടു്.

മോഹിനി:—അതെല്ലാം ശരി, പക്ഷേ, തുടൎന്നു ചെന്നു പണി മുഴപ്പിച്ചില്ലെങ്കിൽ എല്ലാം പൊളിയും.

പപ്പു:—എന്തു സംശയം, അയാളെ മുഴുഭ്രാന്തനാക്കി വിടാം.

മോഹിനി:—വീട്ടിൽ അത്രയ്ക്കും ബാധ ഒഴിയും.

ബാപ്പു:—വരു, അയാളെ ബന്ധിച്ചു് ഇരുട്ടറയിലിട്ടു പൂട്ടാം. അയാൾക്കു ഭ്രാന്തെന്നു മരുമകൾ വിശ്വസിച്ചിരിക്കയാണു്. അയാളുടെ പാപശാന്തിയും നമ്മുടെ ഉത്സാഹവും തീരുന്നതുവരെ ആ വിശ്വാസത്തെ വളൎത്താം. ഈ നേരമ്പോക്കു കണ്ടു മുഷിഞ്ഞു് ആ സാധുവിനോടു ദയ തോന്നുമ്പോൾ, സൂത്രത്തിന്റെ കള്ളി പുറത്താക്കി, ഭ്രാന്തനിയന്ത്രണമാന്ത്രികയായി നിനക്കു മകുടവും വയ്ക്കാം. പക്ഷേ, നോക്കു്, നോക്കു്!

[വിറകൊടനായ്ക്കൻ പ്രവേശിക്കുന്നു]

പപ്പു:—ഏഴാമത്തുകളിക്കു് ഇനിയും വകയുണ്ടു്

വിറ:—ഇതാ വാറോല വായിച്ചുനോക്കു അതിൽ ഇഞ്ചിയും എരുവും ധാരാളം ചേൎത്തിട്ടുണ്ടു്

പപ്പു:—അത്ര എരുവേററിട്ടുണ്ടോ അതിൽ?

വിറ:—ഉവ്വു്; ഇല്ലേ എന്നു വായിച്ചു നോക്കു.

ബാപ്പു:—തരു ഇവിടെ. (വായിക്കുന്നു) 'യുവാവേ! നീ ആരായാലും ശരി, നീ ഒരു ആഭാസനാണ്"'

പപ്പു:—ബലേ! ശൗര്യമുണ്ട്.

ബാപ്പു:—(വായിക്കുന്നു) 'താൻ മാലതികുഞ്ഞമ്മയുടെ അടുക്കൽ വരുന്നു; അവർ ഞാൻ കാണവേ തന്നെ ആദരിക്കുന്നു; എന്നാൽ നീ ഒരു കരിങ്കള്ളൻ; അതിനല്ല ഞാൻ നിന്നോട് എതിർ കൂടുന്നതു് '

പപ്പു:—ബഹു ചുരുക്കം, സാരാൎത്ഥ—മിശ്രം.

ബാപ്പു:—(വായിക്കുന്നു) 'നീ വീട്ടിലേക്കു പോകുംവഴി ഒളിച്ചിരുന്നു് ഞാൻ നിന്നെ എതിക്കും; അവിടെവച്ചു താൻ എന്നെ കൊല്ലുന്നെങ്കിൽ,'—

പപ്പു:—കൊള്ളാം.

ബാപ്പു:—(വായിക്കുന്നു) 'കള്ളനാം ദുഷ്ടനാമായി നീ എന്നെ കൊന്നതാവും.'

പപ്പു:—ചട്ടത്തിന്റെ വെളിപ്പുറം തന്നെ കാണിച്ചേക്കാമെന്നാണു്, കൊള്ളാം.

ബാപ്പു:—(വായിക്കുന്നു) 'നിന്നോടു ഇതാ യാത്ര പറയുന്നു; നമ്മളിൽ ഒരാളുടെ ജീവനു ദൈവം മോക്ഷം നൽകട്ടെ. എന്റേതിനോട് ദൈവത്തിനു കാരുണ്യമുണ്ടാവാം; എന്നാൽ ഒന്നുകൂടി കടന്നാണു് എന്റെ പ്രത്യാശ; അതുകൊണ്ടു തന്റെ കാൎയ്യം കരുതിക്കൊള്ളു. എന്നു,് താൻ ഭാവിക്കുന്നതനുസരിച്ചു്, തന്റെ സ്നേഹിതനും ബദ്ധവിരോധിയുമായ,

വിറകോടനായ്ക്കർ'

ഈ എഴുത്തു് അയാളെ ചലിപ്പിച്ചില്ലെങ്കിൽ, അയാം

ക്ക കാലനക്കാൻ മേല. ഞാൻ ഇതു് അയാൾക്ക കൊടുക്കാം.

മോഹിനി:—എന്നാൽ അതിന നല്ല അവസരമുണ്ടിപ്പോൾ അദ്ദേഹം കുഞ്ഞമ്മയുമായി സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയാണു്; താമസിയാതെ ഇതിലെ പോകും.

ബാപ്പു:—പോകു, വിറകോടരേ! ആ കൃഷിത്തോട്ടത്തിന്റെ അററത്തു ചെന്നു് വാറണ്ട ശിപായിയെപ്പോലെ പാർത്തിരിക്ക. അയാളെ കണ്ടാലുടനേ വാളൂരണം; അപ്പോൾതന്നെ ഭീമമായി ആണയുമിടണം; ഉറക്കെ അലറുന്ന വലിച്ച വീരവാദംകൊണ്ടു് പ്രവൃത്തിമൂലം ഫലിക്കുന്നതിനെക്കാൾ, ശൂരത്വം മററുള്ളവരെ ബോധിപ്പിക്കാം. പോകൂ.

വിറ:—ആണയിടാൻ എനിക്ക നല്ല വശമാണു്, സംശയം വേണ്ട.

(പോയി)

ബാപ്പു:—ഇയാളുടെ എഴുത്തു കൊടുപ്പിച്ചുകൂടാ; ആ യുവാവു് കുലീനനും വിദ്യാസമ്പന്നനുമാണെന്നു് അയാളുടെ പ്രകൃതംകൊണ്ടു് അറിയാം; എന്റെ മരുമകളും രാജാവും തമ്മിലുള്ള ദൌത്യത്തിന്നു് നിയുക്തനായിരിക്കുന്നതു് അതിനെ കുറേക്കൂടി ഉറപ്പു വരുത്തുന്നു; ഇത്രയേറെ അജ്ഞതയെ വെളിവാക്കുന്ന കത്തു് ആ യുവാവിൽ ഒട്ടും ഭയമുദിപ്പിക്കയില്ല; ഒരു മണ്ടശ്ശിരോമണി എഴുതിയതാണെന്നു ക്ഷണം അയാൾ ഗണിക്കും.

അതുകൊണ്ടു അയാളുടെ പോർവിളി ഞാൻ വാചാ അറുളാം; വിറകോടൻ അതിധീരനാണെന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞു ബോധിപ്പിക്കാം; ആ യുവാവിനു വിശ്വാസം തോന്നത്തക്കവണ്ണം അയാളുടെ കോപത്തിന്റെയും, സാമർത്ഥ്യത്തിന്റെയും, രാക്ഷസത്വത്തിന്റെയും, അവിവേകത്തിന്റെയും രൂക്ഷതയെപ്പറ്റി വർണ്ണിക്കാം; ഇതുകൊണ്ടു് അവർ ഇരുപേരും പേടിക്കും; കട്ടവയും കാടിയും പോലെ തമ്മിൽ തുറിച്ചു നോക്കി ഇരുന്നു കാലം കഴിക്കും.

(മാലതിയും വിമലയും തിരിച്ചുവരുന്നു)

പപ്പു:—ഇതാ, വരുന്നു, നിങ്ങളുടെ മരുമകൾ; അവർ കടന്നു പോകുന്നതു വരെ മാറി നില്ക്കൂ; പിന്നെ അയാളുടെ പിന്നാലെ ചെല്ലൂ.

ബാപ്പു:—അതിനിടെ പോർവിളി ഭയങ്കരമാക്കാൻ എന്തു വേണം വാക്കുകളെന്നു് ആലോചിച്ചു് ഉറയ്ക്കാം.

(ബാപ്പുവും പപ്പുവും മറഞ്ഞുനിന്നു പോയി)

മാലതി:—കഠിനഹൃദയനായ കള്ളിലയ്യോ!
ശാന്തി ഞാൻ മനമെന്നിന്നുടച്ചു;
പലതയിതു ലോകപ്രേമം: എന്നാൽ
ത്രപ വെടിയുകയില്ലുറപ്പനെന്റെ കാന്തം. നം ൧

വിമല:—പ്രേമാതിരേകംകൊണ്ടു നിങ്ങൾക്കുള്ള അവസ്ഥ തന്നെയാണു്, ദുഃഖാതിരേകംകൊണ്ടു എന്റെ എജമാനനും.

മാലതി:—ഇതാ, ഈ പണ്ടം എനിക്കു വേണ്ടി ധരിക്കണം; അതെൻെറ പടമാണു്; ധിക്കരിക്കരുതേ; നിങ്ങളെ മുഷിപ്പിക്കാൻ ആരിനി നാവില്ല; നാളെ നിങ്ങൾ ഇനിയും വരണമെന്നു ഞാൻ പ്രാൎത്ഥിക്കുന്നു; എൻെറ മാനം രക്ഷിക്കാനാക്ക വിധം നിങ്ങൾ എന്തു ചോദിച്ചാലും തരാൻ ഞാൻ ഒരുക്കമാണു്.

വിമല:—ഒന്നേ ഞാൻ ചോദിക്കുന്നുള്ളു; എൻെറ എജമാനൻെറ പേരിൽ മനഃപ്പൂൎവ്വമായ തിരുമനസ്സിലെ സ്നേഹം.

മാലതി:—ഞാൻ നിങ്ങൾക്കു തന്നുപോയതിനെ ആദ്ദേഹത്തിനു കൊടുക്കുന്നതെങ്ങനെ?

വിമല:—അതു ഞാൻ വിട്ടുതരാം.

മാലതി:—കൊള്ളാം; നാളെ ആദിയേ വരണം; ഇപ്പോൾ പിരിയാം.

തന്നൊടൊപ്പാൽ ദയയില്ലാത്ത
മന്നൻ രാക്ഷസനൊന്നുമെ
പരമാത്മാവിനെപ്പോലും
നരകത്തിലിഴച്ചിടും ൩൨

(പോയി)

(ബാപ്പുപ്പണിക്കരും പപ്പുക്കയ്മളും തിരിയെ വരുന്നു)

ബാപ്പു:—ആയ്യു! നിങ്ങളെ ഈശ്വരൻ രക്ഷിക്കട്ടെ!

വിമല:—നിങ്ങളെയും, ഹേ!

ബാപ്പു:—നിങ്ങൾ രക്ഷയ്ക്കു വേണ്ടതെല്ലാം കരുതിക്കൊൾക. നിങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടുള്ള അപരാധത്തിൻെറ സ്വ

രൂപം എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. പക്ഷേ, വഴിയിൽ തട ഞ്ഞെതിക്കാൻ നില്ക്കുന്ന ആൾ മഹാ വൈരാവിയും, നായാടിയെപ്പോലെ കൊല്ലാൻ മടിക്കാത്തവനുമാണു്; നിങ്ങളുടെ വരവു കാത്തു് കൃഷിത്തോട്ടത്തിന്റെ അ റ്റത്തു തയാറായി അയാൾ നില്പുണ്ടു്. കഠാരി ഊ രിക്കൊൾക: കൈച്ചുറുക്കും സാമർത്ഥ്യവും നല്ലപോ ലെ വേണം: നിങ്ങളുടെ ശത്രു ക്ഷിപ്രകാരിയും, സമ ർത്ഥനും, കഠിനനുമാണു്

വിമല:—ഹേ! നിങ്ങൾക്കു് എന്തോ തെററു പററീട്ടുണ്ടു് ഒരു പ്രാണിക്കും എന്നോടു ശണ്ഠയില്ലെന്നു് എനിക്കു് ഉറപ്പുണ്ടു അരുക്കും യാതൊരു ദോഷവും ചെയ്തിട്ടി ല്ലെന്നു് എന്റെ മനസ്സിൽ നല്ല നിശ്ചയവുമുണ്ടു്

ബാപ്പു:—എന്നാൽ സംഗതി മറിച്ചാണെന്നു ഞാൻ ഉറ പ്പായി പറയുന്നു. അതിനാൽ, നിങ്ങൾക്കു ജീവനെ പ്പററി ഗണനയുണ്ടെങ്കിൽ, രക്ഷയ്ക്കു കരുതിക്കൊള്ളൂ. യൌവനം, കായബലം, സാമർത്ഥ്യം, കോപം എന്നി വയെക്കൊണ്ടുണ്ടാകാവുന്ന ഗുണങ്ങളെല്ലാം നിങ്ങളുടെ എതിരാളിക്കുണ്ടു

വിമല:—അയാൾ ആരെന്നു ഞാൻ ചോദിച്ചുകൊള്ളട്ടയോ?

ബാപ്പു:—അയാൾ ഒരു നായ്കരാണു്, ആടർക്കളത്തിൽ കച്ച കെട്ടീട്ടില്ല, സ്ഥാനമുണ്ടു്; പക്ഷേ, അടിപിടിയി ലും മത്സരത്തിലും രാക്ഷസനാണു്; മൂന്നു പേരുടെ ദേ ഹവും ദേഹിയും പിരിച്ചു വിട്ടുകഴിഞ്ഞു; അയാൾക്കു് ഇപ്പോൾ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള കോപത്തിനു കയ്യും കണക്കു

No

മില്ല; ആൾക്കരുതി കൊടുത്താൽ മാത്രമേ അതടങ്ങു; ന്നെങ്കിൽ എതിരാളിയെ കൊല്ലണം, അല്ലെങ്കിൽ താൻ ചാകണം, എന്നാണു അയാളുടെ പിടി.

വിമല:—ഞാൻ മന്ദിരത്തിൽ തിരിച്ചു ചെന്നു്, ആൾക്കാരെ കൂട്ടി അയക്കണമെന്നു കുഞ്ഞമ്മയെ അറിയിക്കാം. ഞാൻ ഒരു മല്ലനല്ല. കാൎയ്യമൊന്നുമില്ലാതെ കല്പിച്ചു കൂട്ടി മററുള്ളവരുമായി ദ്വന്ദ്വയുദ്ധത്തിനു മുക്കിട്ടു കയറി ധൈൎയ്യം പരീക്ഷിക്കാൻ പുറപ്പെടുന്ന ചില കൂട്ടരുണ്ടെന്നു ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ടു് ആ തരത്തിൽ ഒരുവനായിരിക്കും ഇയാൾ.

ബാപ്പു:—അതല്ല, ഹേ! എന്തോ തക്കതായ അപരാധം നിമിത്തമുണ്ടായിട്ടുള്ള കോപമാണു്-അതിനാൽ നേരിട്ടു ചെന്നു് അയാളുടെ ഇച്ഛാനുസരണം എതിൎക്കതന്നെ വേണം; തിരികെ മന്ദിരത്തിലേക്കു്, എന്നോടു് എതിരിട്ടു സമാധാനം പറയാതെ, ഞാൻ നിങ്ങളെ വിടാൻ ഭാവമില്ല; അതിൽ ഭേദം അയാളെ നേരിടുകതന്നെയല്ലേ? അതിനാൽ ഒന്നുകിൽ മുന്നോട്ടു നടക്കു, അല്ലെങ്കിൽ വാൾ ഊരു; ഏതായാലും, ഈ കാൎയ്യത്തിനു് ഉത്തരം പറയാതെ ഒഴിഞ്ഞുപോകാൻ തരമില്ല, എന്നുള്ളതു തിട്ടം തന്നെ; അല്ലെങ്കിൽ ഭീരുത്വത്തെ സമ്മതിച്ചു്, ഇനി മേൽ അരയിൽ വാൾ ധരിക്കയില്ലെന്നു സത്യം ചെയ്യു.

വിമല:—ഈ നടവടി നിൎമ്മൎയ്യാദവും കണ്ടിട്ടില്ലാത്തതുമാണല്ലോ! ആ നായ്ക്കുക്കു ഞാൻ എന്തു് അപരാധമാണു ചെയ്തതെന്നു ചോദിച്ചു പറയാനെങ്കിലും നിങ്ങൾക്കു

മൎയ്യാദ ഉണ്ടാകണമെന്നു ഞാൻ പ്രാൎത്ഥിക്കുന്നു; അഥവാ, എന്തെങ്കിലുമുണ്ടെങ്കിൽ, അതു് എൻെറ മനഃ അപൂൎവ്വമല്ല, റിയാതെ പററിയതായിരിക്കണം.

ബാപ്പു:—അതു ഞാൻ ചെയ്യാം. പപ്പുക്കയ്മളേ! ഞാൻ തിരിച്ചുവരുന്നതു വരെ ഇയാളുടെ അടുക്കൽ നില്ക്കു.

(പോയി)

വിമല:—ഹേ! നിങ്ങൾക്കു് ഈ സംഗതിയെപ്പററി വല്ലതും അറിയാമോ?

പപ്പു:—മല്ലിട്ടു മരിച്ചാലും വേണ്ടില്ലെന്നുള്ള വിധം നായ്ക്കർ നിങ്ങളോടു ദേഷ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നു് എനിക്കു് അറിയാം; കാരണമറിഞ്ഞുകൂടാ.

വിമല:—എന്തു മാതിരി മനുഷ്യനാണു് അദ്ദേഹം എന്നു നിങ്ങൾ പറയുമോ?

പപ്പു:—ഇപ്പറഞ്ഞതപോലുള്ള പൌരുഷമൊന്നും അയാളുടെ ആകൃതിയിലോ പ്രകൃതിയിലോ നിങ്ങൾ കാണുകയില്ല; എങ്കിലും ഇല്ലൃരിക്കൽ ദേശത്തുള്ളവരിൽ ഏററവും മിടുക്കനും, ക്രൂരനും, തുനിഞ്ഞവനുമായ എതിരാളിയാണു് അയാളുടെ അടുക്കലേക്കു പോകാമോ? ഞാൻ നിങ്ങളെ തമ്മിൽ രഞ്ജിപ്പിക്കാൻ നോക്കാം.

വിമല:—അങ്ങനെ ചെയ്താൽ വലിയ ഉപകാരമായി. പോരിനു പോകാനല്ല, വേളിക്കു പോകാനാണു് എൻെറ പ്രകൃതി; എൻെറ ശൌൎയ്യം മററൊരാളെ അറിയിക്കണമെന്നും എനിക്കില്ല.

(ഇരുപേരും പോയി)

[ബാപ്പുപ്പണിക്കരും വിറകൊടനായ്ക്കരും തിരിച്ചുവരുന്നു)

ബാപ്പു:—എന്തെടോ! അയാൾ ഒരു യമഘാതകനാണ്; ഇങ്ങനെ ഒരു ക്രൂരപിശാചിനെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല; ഞാൻ വാളും പരിചയും കൊണ്ടു ഒരുവട്ടം ആടി നോക്കി. അയാളുടെ വെട്ട്വല്ലാതെ ലാക്കിനു പററി മുതി ഭയമുദിപ്പിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ളതാണ്; തടയിലും കാലിൽ നല്ല തട്ടു തന്നു ആരെയും ഉരുട്ടിയിടും; മലയാളത്തു കളരിയിൽ ഓതിരം കടകം മുതലായ അഭ്യാസങ്ങൾ ശീലിച്ചയാളാണെന്നാണു കേട്ടതു്

വിറ:—ഞാൻ അയാളോട്ട് എതിരിട്ടുകയില്ലേ.

ബാപ്പു:—അതെല്ലാം ശരി, ഇനി അയാൾ സമാധാനപ്പെടുകയില്ല; ഇതാ അവിടെ പപ്പുക്കയ്മൾ ആവതു നോക്കീട്ടും അയാളെ തടുക്കാൻ സാധിക്കുന്നില്ല.

വിറ:—മാരണമായല്ലോ ഇതു്! അയാൾ ഇത്ര ധീരനും പിടുത്തത്തിൽ മിടുക്കനുമാണെന്നു് അറിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ, എക്കേടും കെട്ടു പോകട്ടെ എന്നു വച്ചു്, ഞാൻ വാതിനു വിളിക്കയില്ലായിരുന്നു. ഈ സംഗതി അയാൾ വിട്ടേക്കുമെങ്കിൽ, എന്റെ മയിലാമട്ടത്തെ അയാൾക്കു ഞാൻ സമ്മാനിച്ചേക്കാം.

ബാപ്പു:—ഞാനൊന്നു പോയി നോക്കാം; ഇവിടെ നില്ക്കു; ഭാവത്തിലൊട്ടും കുറയ്ക്കരുതു്; ജീവനു ചേതം കൂടാതെ ഇതു കലാശിപ്പിക്കാം.

(ആത്മഗതം.) തന്നെ ഞാൻ കുതിരകേറുമ്പോലെ, തന്റെ കുതിരയുടെ മേലും കേറി ഞാൻ ഓടിയ്ക്കാം.

(പപ്പുക്കയ്യും വിമലയും തിരിച്ചു വരുന്നു)

(പപ്പുക്കയ്യോടു്) കലഹം രാജിപ്പെട്ടതാൻ എറിക്കു് അയാളുടെ കുതിരയെ സമ്മാനം കിട്ടി. യുവാവു് ഘ മഘാതകനാണെന്നു് അയാളെ ഞാൻ മിരട്ടി.

പപ്പു:—ആൾ വല്ലാതെ ഭയപ്പെട്ടു്, പിറകേ കരടി വന്നു പിടികൂടുമ്പൊഴേപ്പോലെ, വിളർത്തു കിതച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നു.

ബാപ്പു:—(വിമലയോടു) ഒരു നിവൃത്തിയുമില്ല, ഹേ!; ആണായിട്ടു പോയതിനാൽ അയാൾ നിങ്ങളുമായി മല്ലിട്ടുകതന്നെ ചെയ്യും. എങ്കിലും, പുനരായി ആലോചിച്ചതിൽ, നിങ്ങളുമായി ഈ ശണ്ഠയ്ക്കു കാരണം തുഛമെന്നു് അയാൾക്കു ബോധം വന്നിട്ടുണ്ടു്; ശപഥം നിറവേററാൻ വേണ്ടി മാത്രം വാൾ ഊരും; അയാൾ മുറിവൊന്നും ഏല്പിക്കയില്ല എന്നു് ഉറപ്പു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്.

വിമല:—(ആത്മഗതം) ഭഗവാൻ തന്നെ എന്നെ രക്ഷിക്കട്ടെ! എത്ര ക്ഷണം എനിക്കു പുരുഷത്വമില്ലെന്നു് അവൎക്കു വെളിപ്പെടും!

പപ്പു:—അയാൾ ആഞ്ഞു വരുന്ന പക്ഷം, പിറകോട്ടു മാറിക്കളയണം.

ബാപ്പു:—വരു, നായ്ക്കരേ! പ്രതിവിധി ഒന്നുമില്ല; മാനം രക്ഷിക്കാൻ വേണ്ടി, ആ യുവാവു് താനുമായി ഒരു വട്ടം ചവുട്ടാതെ വിടില്ല; ദ്വന്ദ്വയുദ്ധനിയമമനുസരിച്ചു് അത്രയെങ്കിലും കൂടിയേ കഴിയൂ; എന്നാൽ അ

യാഠം നല്ല യോദ്ധാവും യോഗ്യപുരുഷനുമായി വാദാനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്, തന്നെ മുറിപ്പെടുത്തുകയില്ലെന്നു്. വരു മുന്നോട്ടു; തുടങ്ങു.

വിററ:—ഈശ്വരോ രക്ഷതു! അയാഠം വാദാനം നിറവേററണേ!

വിമല:—എനിക്കു ഇതു തീരെ മനസ്സില്ലാത്തതാണെന്നു് ഉറപ്പായി പറയാം.

(രണ്ടുപേരും വാളൂരുന്നു)

(അന്തോണി പ്രവേശിക്കുന്നു)

അന്തോ:—ഇട്ടു, വാഠം ഉറയിൽ; ഈ യുവാവു് എന്തെങ്കിലും അപരാധം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, അതിനു് ഉത്തരവാദം ഞാൻ പറയാം. അദ്ദേഹത്തോടു നിങ്ങഠം ചെയ്യുന്നതാണെങ്കിൽ, പകരം ചോദിക്കാൻ ഞാനാണു്

ബാപ്പു:—നിങ്ങളോ, ഹേ! നിങ്ങളാരാണു്?

അന്തോ:—അദ്ദേഹത്തെപ്പററിയുള്ള സ്നേഹം നിമിത്തം നിങ്ങളോടു് അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുള്ള വിരവാദത്തിൽ കവിഞ്ഞു പ്രവത്തിക്കാൻ ഒരുമ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ആളാണു്

ബാപ്പു:—അയാഠംക്കു വേണ്ടി താൻ വരികയാണെങ്കിൽ ഞാനാണു നിങ്ങളോടു പൊരുതാൻ.

(രണ്ടുപേരും വാൾ ഊരുന്നു.

(വില്ലുശ്ശിപായിമാർ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

പപ്പു:—ഹേ, ബാപ്പുപ്പണിക്കരേ! നില്ക്കു; ഇതാ വില്ലുശ്ശിപായിമാർ വരുന്നു.

ബാപ്പു:—ഇതാ, ഇപ്പോഠം വന്നേക്കാം.

വിമല:—ഹേ! നിങ്ങടെ വാൾ ഉറയിലിടണമെന്നു ഞാൻ പ്രാത്ഥിക്കുന്നു.

വിറ:—അങ്ങനെതന്നെ; ഞാൻ നിങ്ങൾക്കു തരാമെന്നു വാഗ്ദാനം ചെയ്തിരുന്നതിനു മാററമില്ല; ജീനിയിൽ അതു നല്ല സവാരി നല്കും.

ഒന്നാം ശിപായി:—ഇതാണു് ആൾ; നിങ്ങളുടെ ഉദ്യോഗമുറ നടത്തു.

രണ്ടാമൻ:—അന്തോണി! ശൂരസേനരാജാവിന്റെ പേരിൽ നിന്നെ ഞാൻ വാറണ്ടിൽ പിടിച്ചിരിക്കുന്നു.

അന്തോ:—നിങ്ങൾ എന്നെ മാറിധരിച്ചുപോയി ഹേ!

ഒന്നാമൻ:—ഇല്ല, തീരെ ഇല്ല. നിന്റെ തലയിൽ തൊപ്പിപ്പാള ഇല്ലെങ്കിലും, എനിക്കു നിന്റെ ഛായ നല്ല പോലറിയാം; കൊണ്ടുപോക അവനെ! ആവനെ എനിക്കു നല്ല പരിചയമുണ്ടെന്നു് അവനറിയാം.

അന്തോ:—കല്പന കേൾക്കാതെ തരമില്ല. [വിമലയോടു്.] നിങ്ങളെ തേടി വന്നതിൽ പിണഞ്ഞതാണിതു്; പ്രതിവിധി ഒന്നുമില്ല; ഞാൻ ഉത്തരം പറഞ്ഞേ തീരു. എന്റെ പണസ്സഞ്ചി തിരികെ വേണമെന്നു നിങ്ങളോടു ചോദിക്കേണ്ട ആവശ്യം നേരിട്ടിരിക്കുന്നല്ലൊ; നിങ്ങൾ എങ്ങനെ കഴിച്ചുകൂട്ടും? എനിക്കു പററിയ അപകടത്തെപ്പററിയല്ല, നിങ്ങൾക്കു് ഉപകരിക്കാൻ തരമാകാതെ വന്നതിലാണു് എനിക്കു് ഏറെ വിഷാദം. എന്താ, നിങ്ങൾ അന്ധാളിച്ചു നില്ക്കുന്നതു്? സമാധാനത്തോടെ ഇരിക്കണം.

രണ്ടാമൻ:—വാ, ഇങ്ങോട്ടു്, എടാ!

അന്തോ:—അതിലുള്ള ഉറുപ്പികയിൽ കുറെ മതി എനിക്കു്.

വിമല:—എന്തുറുപ്പിക? ഹേ! നിങ്ങൾ എന്നോടു് ഇവിടെ കാണിച്ച ദയവിനു വേണ്ടിയും, പ്രത്യേകിച്ചു്, നിങ്ങൾക്കു് ഇപ്പോൾ നേരിട്ടിരിക്കുന്ന ബുദ്ധിമുട്ടു കരുതിയും, എന്റെ പക്കലുള്ള അല്പധനത്തിൽനിന്നു് എന്തെങ്കിലും കടം തരാം. എനിക്കു് അധികമൊന്നുമില്ല; ഉള്ളതിൽ പകുതി നിങ്ങൾക്കു നൽകാം. ഇതാ, വാങ്ങിക്കൊള്ളൂ; എന്റെ പക്കലുള്ളതിൽ പകുതിയാണിതു്.

അന്തോ:—ഇപ്പോൾ എന്നെ അറികയില്ല നിങ്ങൾ, ഇല്ലേ? ഞാൻ നിങ്ങൾക്കു ചെയ്ത ഉപകാരങ്ങളെല്ലാം നിഷ്പ്രയോജനമായോ? കഷ്ടമേ! എന്റെ സങ്കടാവസ്ഥയിൽ നിങ്ങൾ എന്നെ പരീക്ഷിക്കരുതു്; നിങ്ങൾക്കു ഞാൻ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഗുണങ്ങളെ ശപിക്കത്തക്ക ദുർബ്ബുദ്ധി എന്നിൽ ഉദിപ്പിക്കരുതു്

വിമല:—എനിക്കു നിങ്ങൾ യാതൊരു ഉപകാരവും ചെയ്തിട്ടുള്ളതായി അറിവില്ല; നിങ്ങളുടെ മുഖമാരായ കണ്ടിട്ടോ ശബ്ദം കേട്ടിട്ടോ പരിചിതനാണെന്നു തോന്നുന്നുമില്ല. വ്യാജം, ദംഭം, പ്രലപനം, മദ്യസേവ മുതലായി മനുഷ്യരുടെ സ്വഭാവത്തെ മലിനപ്പെടുത്തുന്ന എല്ലാ ദുർഗ്ഗുണങ്ങളിൽ വച്ചു നന്ദികേടു പോലെ വെറുപ്പു് എനിക്കു മറ്റൊന്നിനോടുമില്ല.

അന്തോ:—അയ്യോ! ദൈവം തന്നെ തുണ!

രണ്ടാമൻ:—എടാ! വാ, നട.

അന്തോ:—ഞാൻ അല്പം ഒന്നു പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ; ഇതാ ഈ കാണുന്ന യുവാവിനെ ഞാൻ അന്തകന്റെ വായിൽനിന്നു പിടിച്ചു പറിച്ചു സ്നേഹദിവ്യാമൃതം കൊണ്ടു പലത്തി,—അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുണ്യവിഗ്രഹത്തിന് അനുരൂപമായി ഭക്ത്യാദരപുരസ്സരം ഞാൻ പൂജ ചെയ്തു എന്നാണു മോഹിച്ചിരുന്നതു്

ഒന്നാമൻ:—അതിനു ഞങ്ങളെന്തു വേണം? സമയം പോകുന്നു; നട.

അന്തോ:—ഈ ദിവ്യവിഗ്രഹം എത്ര ദുഷ്ടമൂർത്തിയായിത്തീൎന്നു! കഷ്ടം! അല്ലേ, സുകുമാര! നിങ്ങളുടെ കോമളരൂപത്തിനു നിങ്ങൾ കരി തേച്ചു.

കളങ്കമൂലകിങ്കലല്ലു മനതാരിനാണഖിലകല്മഷം;
തിളങ്ങുമിന്ദ്ര നാഭി കെട്ട മനുജൻ വിനാ സകലഗന്ധം തൂകലാം.
കളേബരമനോഹരതപകഷീകൃതം പെരിയ പാപമോ
പൊളിഞ്ഞ മണിഗൃഹമടയാണു; സുകൃതം പരം സകലസുന്ദരം. ൩൩

ഒന്നാമൻ:—ഇവനു ഭ്രാന്തു പിടിച്ചിരിക്കുന്നു; കൊണ്ടുപോകാം ഇവനെ; നടക്കാനല്ലേ പറഞ്ഞതു്

അന്തോ:—എന്നെ കൊണ്ടുപോകുവിൻ.

(വിഴ്പ്പുളിപ്പായിമാർ ഒരുമിച്ചുപോയി)

വിമല:—അയാളുടെ വാക്കുകളുടെ ജീവൻ ആലോചിക്കുമ്പോൾ, മനസ്സിൽ തട്ടിയിരിക്കുന്നതാണു പറഞ്ഞതെന്നു് എനിക്കു ബോധം തോന്നുന്നുണ്ടു്. അല്ലേ! മോഹമേ! നീ സഫലമാകണേ! എന്റെ പ്രിയസോദരനാണു ഞാനെന്നു മാറിപ്പോയതാകണേ!

ബാപ്പു:—വരു, എടോ, നായ്ക്കരേ! വരൂ, പപ്പുക്കയ്മളേ! നമുക്കും ഒന്നുരണ്ടു നീതിശ്ലോകങ്ങളെ മന്ത്രിക്കാം.

വിമല:—സുകുമാരൻ എന്നു് ആയാൾ പേർ പറഞ്ഞു. എന്റെ സോദരന്റെ കണ്ണാടി തന്നെയാണു ഞാൻ എന്നു് എനിക്കറിയാം. എന്റെ ആകൃതിയും ദേഹവാക്കും തന്നെയാണു സോദരനും; ഈ കുപ്പായവും മോടിയും ആഭരണവുമെല്ലാം അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പം ധരിച്ചതാണല്ലൊ. ഈശ്വരാ! ഇതു സത്യമായി വരുന്ന പക്ഷം, കൊടുങ്കാററു് ഉററ ബന്ധുവും, ഉപ്പുവെള്ളം സ്നേഹാമൃതവുമായി!

(പോയി)

ബാപ്പു:—ഒരു അഭിമാനമില്ലാത്ത തെണ്ടിപ്പയ്യൻ; മാൻ പേടയെക്കാൾ ഭീരു; അവനു് ഉപകാരം ചെയ്തവനെ കണ്ടിട്ടും കേട്ടിട്ടുമില്ലെന്നു നടിച്ചു് ഒന്നും കൊടുക്കാതെ പോയതുകൊണ്ടുതന്നെ അവന്റെ അസത്യം വെളിപ്പെടുന്നു; അവന്റെ ഭീരുത്വമോ, പപ്പുക്കയ്മളോടു ചോദിക്ക.

പപ്പു:—ഭീരു, മഹാഭീരു, ഭീരുത്വത്തെ ആയാൾ ആരാധിക്കുന്നു.

വിമ:—അയ്യെടാ! അവന്റെ പിന്നാലെ പോയി ഒന്നു ചെകിടത്തു കൊടുത്തേച്ചു വരാം.

ബാപ്പു:—അങ്ങനെ ചെയ്യു. നല്ലപോലെ പിടിച്ചു കെട്ടണം അവനെ; വാള മാത്രം താൻ ഊരിക്കളയല്ലേ.

വിമ:—ഞാൻ അങ്ങനെ ചെയ്തില്ലെങ്കിൽ,—

പപ്പു:—വരു, നമുക്ക ചെന്നു് അതു കാണാം.

ബാപ്പു:—ഒന്നും നടക്കയില്ലെന്നേ! സംശയം തീരെ വേണ്ട. ഞാനതിന്നു് എന്തും പന്തയം വയ്ക്കാം.

(എല്ലാവരും പോയി)

മൂന്നാം അങ്കം കഴിഞ്ഞു.

നാലാം അങ്കം.

ഒന്നാം രംഗം

മാലതിയുടെ മന്ദിരത്തിൻ മുൻവശം.

(സുകുമാരനും വിദൂഷകനും പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിദൂ:—നിങ്ങളെ വിളിക്കാനല്ല എന്നെ പറഞ്ഞയച്ചിരിക്കുന്നതെന്ന് എന്നെ വിശ്വസിപ്പിക്കാമെന്നാണോ?

സുകു:—പോടോ! പോടോ! താനൊരു പൈത്ര്യാറൻ; എനിക്കു തന്നെ കാണേണ്ട.

വിദൂ:—കൊള്ളാം! നല്ല സംപ്രദായം! ഇല്ല, എന്നെ നിങ്ങൾക്ക് അറിഞ്ഞുകൂട! എന്റെ കുഞ്ഞമ്മ നിങ്ങളോടു സംസാരിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ട് എന്നെ പറഞ്ഞയച്ചതുമല്ല! നിങ്ങളുടെ പേർ ശ്രീധരനെന്നുമല്ല! ഇതെന്റെ മൂക്കല്ല! എന്നും മറവിമാണല്ലൊ, നിങ്ങളുടെ മട്ട്. ഇക്കാണുന്നതൊന്നുമല്ല സത്യം.

സുകു:—ഹേ, നോക്കു! തന്റെ ഭ്രാന്തു വില പോകുന്ന ദിക്കിലെങ്ങാനും കൊണ്ടുചെല്ലു; തനിക്ക് എന്നെ അറിഞ്ഞുകൂടാ.

വിദൂ:—എന്റെ ഭ്രാന്തു വില്ക്കയോ! ലോകമന്മാർ എന്തൊ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു കേട്ട് ഇയാൾ വിദൂഷകനോടു പറകയാണ്. എന്റെ ഭ്രാന്തു വില്ക്കയോ! അയ്യയ്യോ! ഈ പൊണ്ണത്തോഷത്തം നാട്ടിൽ പരന്നാൽ മനുഷ്യരെല്ലാം രസികക്കുഴമ്പന്മാരാകുമല്ലൊ. ഹേ! നിങ്ങളുടെ ഈ പൊങ്ങച്ചൻകോപ്പെല്ലാം അഴിച്ചു കളയു; എ

ൻെറ കുഞ്ഞമ്മയ്ക്കു് എന്തു പണ്ടം കൊണ്ടെത്തിക്കേണമെന്നു പറയു; നിങ്ങൾ വരുന്നു എന്ന വാൎത്തയെ വിതരണം ചെയ്യട്ടേ?

സുക:—പോവു! എടോ, തിരുവാഴിത്താനെ! എന്നെ വിട്ടു പോവു. ഇതാ, ധൎമ്മം തരാം. ഇനിയും നില്ക്കയാണെങ്കിൽ തരുന്നതു വേറെയാണേ.

വിദൂ:—കൈക്കു പൊലിപ്പമുണ്ടു നിങ്ങൾക്കു്, തൎക്കമില്ല. വിദൂഷകൎക്കു സമ്മാനം നല്കുന്ന വിദ്വാന്മാൎക്കുണ്ടല്ലോ— പന്തീരാണ്ടുകൊണ്ടു നേടാത്ത യശോധനം ലാഭം.

(ബാപ്പുപ്പണിക്കരും വിറകോടനായ്ക്കരും പപ്പുക്കുട്ടിയും പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിറ:—നന്നായി ഹേ! തന്നെ പിന്നെയും കണ്ടുമുട്ടിയല്ലോ. ഇതാ, ഇതിരിക്കട്ടെ, തൻെറ കരണത്തു്

സുക:—എന്തെടോ! അത്രയ്ക്കായോ? എന്നാൽ ഇതാ ഇതു തനിക്കും; ഇതാ, ഒന്നുക്കൂടി, ഒന്നുക്കൂടി. ഈ നാട്ടിൽ എല്ലാരും ഭ്രാന്തരാണൊ?

ബാപ്പു:—നിൎത്തു, ഹേ! അല്ലെങ്കിൽ തൻെറ കുറാം ഞാൻ പുറപ്പുറത്തു വലിച്ചെറിയും.

വിദൂ:—ഞാനിപ്പോൾ ഓടിപ്പോയി കുഞ്ഞമ്മയോടു് ഇതെല്ലാം അറിയിച്ചേക്കാം; നിങ്ങളുടെ ഈ വേഷം കെട്ടാൻ കാശു തന്നാലും അയ്യോ! എനിക്കു് ആവില്ലേ!

(പോയി)

ബാപ്പു:—വരു, ഹേ! മതിയാക്കു.

വിറ:—ആകട്ടെ, അയാളെ വിട്ടേക്കാം; മറെറാരു മാതിരി

അയാളുടെ നേൎക്കു നോക്കാം. ഇല്ലഴിക്കൽ നാട്ടിൽ ന്ന്യായം നടക്കുമെങ്കിൽ, കയ്യേററക്കുററത്തിനു് അയാളുടെ പേരിൽ ഞാൻ അന്ന്യായം കൊടുക്കും; ഞാനായിരിക്കാം അയാളെ ആദ്യം അടിച്ചതു്; അതത്ര സാരമില്ല.

സുകു:—വിടു, തന്റെ കൈ.

ബാപ്പു:—തന്നെ വിടുകയില്ല, ഹേ! വരു, എന്റെ കൊച്ചുപടനായരെ! താൻ നല്ലപോലെ ചൊടിച്ചിട്ടുണ്ടു്. വരു, എന്നോടു കൂടി.

സുകു:—എനിക്കു നിങ്ങളുടെ സഹായം വേണ്ട, നിങ്ങൾക്കു് എന്തുവേണം? ഇനിയും എന്നെ നിർബന്ധിക്കുന്ന പക്ഷം, ഊരു, വാൾ.

ബാപ്പു:—എന്തെന്തു്! അത്രയ്ക്കു ചാടേണ്ട; എന്നാൽ തന്റെ ദുർമ്മദമേറിയ ചോര ഒന്നുരണ്ടു തുടം കക്കിച്ചേ വിടു.

(മാലതി പ്രവേശിക്കുന്നു.)

മാലതി:—ബാപ്പുമാമാ! മതി; മതി ജീവൻ വേണമെങ്കിൽ വിരമിക്കു!

ബാപ്പു:—ആര്യേ!

മാലതി:—എപ്പോഴും ഈ തൊഴില്തന്നെയോ? നന്ദികെട്ട മൂഢ! വല്ല കാട്ടിലൊ ഗുഹയിലൊ കിടന്നു മാനാഭിമാനങ്ങൾ തീണ്ടാത്ത കാടന്മാരോടു് ഇടപെടാനുള്ള യോഗ്യതയല്ലേ അങ്ങേക്കുള്ളതു്! പോകണം, എന്റെ മുമ്പിൽനിന്നു്! അല്ലയോ ശ്രീധരനേ! ഒട്ടും മുഷിവുണ്ടാകരുതേ നിങ്ങൾക്കു്! പോക, വകതിരിവുകെട്ട കയ്യാ!

(ബാപ്പുവും വിറകോടനും പപ്പുവും പോയി)

പ്രിയസുഹൃത്തേ! ഇങ്ങനെ മര്യാദകേടായും വകതിരിവില്ലാതെയും ഉപദ്രവിച്ചതിന്ന നിങ്ങൾക്ക മുഷിവ് തോന്നരുതേ, എന്നു ഞാൻ പ്രാൎത്ഥിക്കുന്നു. നിങ്ങളുടെ ശാന്തബുദ്ധികൊണ്ടു സമാധാനപ്പെടണം. എന്റെ കൂടെ ഗൃഹത്തിലേക്ക വരിക. ഈ ദുർബുദ്ധി കാട്ടിക്കൂട്ടീട്ടുള്ള നിരൎത്ഥങ്ങളായ അനവധി വൎത്തമാനങ്ങളെ ഞാൻ പറഞ്ഞു കേൾപ്പിക്കാം. അപ്പോൾ നിങ്ങൾക്ക ചിരി വരും. എന്റെ കൂടെ വന്നേ തീരു; ഇല്ലെന്നു പറയരുത് ഈ ദുർബുദ്ധിക്ക് എങ്ങനെ ഗുണം പിടിക്കും! എന്റെ സാധുഹൃദയമൃഗത്തെ നിങ്ങളെക്കരുതി വിരട്ടിയല്ലൊ.

സുക:—എന്താണാവോ എനിക്ക് ഇതിൽ കാൎയ്യം? പുഴ എങ്ങോട്ട് ഒഴുകുന്നുവൊ?

ഭ്രാന്തെനിക്ക പിടിപെട്ടതാകുമോ?
സ്വാന്തമിന്നിഹ കിനാവു കാണ്മതോ?
ഏതിതാകിലു, മനന്തസൌഖ്യദം,
നീറിടാം മതിമയക്കമാറ്റു ഞാൻ .. ൩൪

മാലതി:—വരണമെന്നിതാ ഞാൻ ഒന്നുകൂടി പ്രാൎത്ഥിക്കുന്നു ഞാൻ പറയുന്ന പോലെ കേൾക്കണേ.

സുക:—അങ്ങനെയാകാം, ആൎയ്യേ!

മാലതി:—ഹാവു! അങ്ങനെ പറയണം, അപ്രകാരം ചെയ്യണം.

(രണ്ടു പേരും പോയി)

രണ്ടാം രംഗം.

മാലതിയുടെ മന്ദിരം.

[മോഹിനിയും വിദൂഷകനും പ്രവേശിക്കുന്നു]

മോഹിനി:—നോക്കൂ, ഈ കാഷായവും ജടയും താടിയും ധരിച്ചുകൊള്ളൂ; താപസനാണെന്നു് അയാളെ വിശ്വസിപ്പിക്കണം; അതിനിടെ ഞാൻ ബാപ്പുപ്പണിക്കരെ വിളിച്ചുകൊണ്ടുവരാം.

(പോയി)

വിദൂ:—കൊള്ളാം. ഞാനിതെല്ലാം ധരിച്ചു താപസവൎയ്യനായി ചമയാം. ഈ വേഷം പൂണ്ടവരിൽ ഞാനായാൽ കൊള്ളാമായിരുന്നു ആദ്യമായി ചതിക്കുന്നതു്. എനിക്കു വേഷത്തിനൊത്ത ഉയൎച്ചയില്ല; ജ്ഞാനിക്കു യുക്തമായ ചടപ്പുമില്ല. പക്ഷേ നേരുകാരനും നല്ല വീട്ടുകാരനുമായിരുന്നാൽ മതി വിദ്വാനും അവഹിതനമാകാൻ. ഇതാ വരുന്നല്ലൊ കൂട്ടാളികൾ.

[ബാപ്പുപ്പണിക്കരും മോഹിനിയും പ്രവേശിക്കുന്നു]

ബാപ്പു:—മാന്യതാപസവൎയ്യരേ! നമസ്കാരം.

വിദൂ:—കുശലീ ഭവ! ബാപ്പുപ്പണിക്കരേ! പണ്ടു ശങ്കരഭഗവൽപാദർ അരുളിച്ചെയ്തിട്ടില്ലേ, 'ബ്രഹ്മാഹമസ്മി' എന്നു്. അതുപോലെതന്നെ ഞാനും പറയുന്നു, 'അഹമേവാഹം' എന്നു്. ഞാൻ താപസനാണു്; താപസനാണു ഞാൻ; താപസനെന്നുവച്ചാൽ താപസൻതന്നെ; ഞാൻ എന്നാൽ ഞാൻ തന്നെ.

ബാപ്പു:—താപസശ്രേഷ്ഠ! അയാളുടെ അടുക്കലേക്കു പോകാം.

വിദൂ:—ആരാണു് ഉള്ളിൽ ഹേ!; പാറാവിൽ ശാന്തി ഭവിക്കട്ടെ!

ബാപ്പു:—പുള്ളി കൊള്ളാം; വേഷം കെട്ടിയാൽ ആടാൻ തിറമുണ്ടു്.

മണവാ:—[അകത്തു] ആരാണു വിളിക്കുന്നതു്?

വിദൂ:—താപസവൈദ്യൻ, ഭ്രാന്തൻ മണവാളയ്യരെ അന്വേഷിച്ചു എഴുന്നള്ളിയിരിക്കുന്നു.

മണവാ:—താപസവൈദ്യനൊ, താപസവൈദ്യ! കുഞ്ഞമ്മയുടെ അടുക്കൽ ചെല്ലണം.

വിദൂ:—പോ, ദൂരെ, ദുഷ്ടപിശാചേ! ഈ മനുഷ്യനെ നീ എങ്ങനെ ഉപദ്രവിക്കുന്നു! നിനക്കു പെണ്ണുങ്ങളുടെ കാര്യമല്ലാതെ മറെറാന്നുമില്ലേ പറയാൻ?

ബാപ്പു:—കല്പന നന്നായി, താപസവൈദ്യരേ!

മണവാ:—ഇങ്ങനെ ഒരു മനുഷ്യനെ മുമ്പിൽ ആരും ദ്രോഹിച്ചിട്ടില്ല. അല്ലേ, മഹാനായ താപസവൈദ്യരേ! ഞാൻ ഭ്രാന്തനാണെന്നു വിചാരിക്കരുതേ. എന്നെ അവർ ഈ ഇരുട്ടറയിൽ കൊണ്ടടച്ചിരിക്കയാണു്.

വിദൂ:—ഛീ! പോകാനല്ലേ പറഞ്ഞതു ദുഷ്ടഭൂതമേ!; നിന്നെ ഇത്രയും ചീത്തപറഞ്ഞാൽ പോരാ. ദുഷ്ടരാക്ഷസനെപ്പോലും മാര്യാദയോടെ ഭാവിക്കുന്നതാണു് എന്റെ പ്രകൃതി. ഇതു് ഇരുട്ടറയാണെന്നാണോ നീ പറയുന്നതു്?

മണവാ:—നരകംതന്നെയാണു്, താപസശ്രേഷ്ഠ!

വിദൂ:—അതിന്നു ഇരുമ്പഴി അടിച്ച കിളിവാതിലുകളുണ്ടു്; തെക്കുംവടക്കുമുള്ള മേൽജനാലകൾ കരിന്താളിപോലെ തിളങ്ങുന്നു; എന്നിട്ടും കാററും വെളിച്ചവും തടയുന്നു എന്നാണോ നീ പറയുന്നതു്?

മണവാ:—ഞാൻ ഭ്രാന്തനല്ല, ഞാൻ പറയുന്നു, ഈ മുറി ഇരുട്ടറയാണെന്നു്.

വിദൂ:—ഭ്രാന്ത! തനിക്കു തെററിപ്പോയി. അജ്ഞാനമല്ലാതെ ഇരുളില്ല. അതുകൊണ്ടു മോഹിതനായിട്ടാണു താൻ ഇരുട്ടിൽ തപ്പുന്നതു്.

മണവാ:—ഞാൻ ശപഥം ചെയ്യുന്നു, ഈ മുറി അജ്ഞാനത്തെക്കാൾ ഇരുണ്ടതാണെന്നു്; അഥവാ അജ്ഞാനം നരകംതന്നെ ആയിരുന്നാലും- എന്നുമാത്രമല്ല, ഇങ്ങനെ തെററിദ്ധരിപ്പിച്ചു ദ്രോഹിക്കപ്പെട്ടവൻ എന്നെപ്പോലെ ഒരുത്തനുമുണ്ടാവില്ല. അവിടത്തേക്കു ഭ്രാന്താണെങ്കിൽ എനിക്കുമുണ്ടു്; അല്ലാതെ എനിക്കു യാതൊരു ഭ്രാന്തുമില്ല. പരീക്ഷിക്കണമെങ്കിൽ, കാര്യമായി എന്തെങ്കിലും ചോദിച്ചുനോക്കണം.

വിദൂ:—കാട്ടുകോഴിയെപ്പററി വ്യാസർ എന്തു പറയുന്നു?

മണവാ:—നമ്മുടെ പിതൃക്കളുടെ ആത്മാവു പക്ഷിയായി പിറന്നേക്കാമെന്നു്.

വിദൂ:—ആ മതത്തെപ്പററി തന്റെ അഭിപ്രായം എന്താണു്?

മണവാ:—ആത്മാവു് എത്രയോ പരിശുദ്ധമാണു്; പക്ഷി യായി പിറക്കുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല.

വിദൂ:—നല്ലബുദ്ധിവരും വരെ താൻ ഇരുളിൽ തന്നെ കിട ക്ക. വ്യാസരുടെ അഭിപ്രായം ശരിയെന്നു തനിക്കു ബോധപ്പെട്ടു്, ഒരു കോഴിയെ ഹിംസിക്കുന്നതു പിതൃ വധതുല്യമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നതു വരെ, തനിക്കു ആ ത്മബോധം വന്നതായി ഞാൻ സമ്മതിക്കയില്ല. ത നിക്കു ക്ഷേമം ഭവിക്കട്ടെ!

മണവാ:—താപസവര്യ! താപസവര്യ!

ബാപ്പു:—മഹാമഹിമയേറിയ താപസവര്യ!

വിദൂ:—വേണ്ട വേണ്ട, ഞാൻ ഏതു കൂട്ടത്തിലും ചേരും.

മോഹിനി:—ഈ താടിയും ജടയും കൂടാതെ തനിക്കു ഇതു ചെയ്യാമായിരുന്നു. അയാൾ തന്നെ കാണുന്നില്ലല്ലൊ.

ബാപ്പു:—താൻ സ്വന്തശബ്ദത്തോടെ ചെന്നു്, അയാളുടെ സ്ഥിതി അറിഞ്ഞുവന്നു പറയു. അയാളെ ഈ കൂട പാത്രത്തിൽനിന്നു മോചിപ്പിക്കുന്നതു കൊള്ളാമെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. എന്തെന്നാൽ, മരുമകൾക്കു് എന്നോടു തോന്നീട്ടുള്ള മുഷിച്ചിൽ ഓൎമ്മിക്കുമ്പോൾ, ഈ നേരമ്പോക്കു കലാശം വരെ അപകടം കൂടാതെ പററിക്കാൻ സൌകൎയ്യപ്പെടുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. കുറേ കഴിഞ്ഞു് എന്റെ മുറിയിൽ വരു.

(ബാപ്പുവും മോഹിനിയും പോയി)

വിദൂ.—(പാടിക്കൊണ്ടു്)

'കിളിമകളേ! കിളിമകളേ!
കളമൊഴി എന്തിഹ ചെയ്യുന്നു?'

മണവാ:—വിദൂഷക!

വിദൂ:—'കളൻനാഴിക്കോ കനിവില്ലല്ലോ,'

മണവാ:—വിദൂഷക!

വിദൂ:—'കിളിമൊഴി എന്താങ്ങനെ അയ്യോ,'

മണവാ:—വിദൂഷക! തന്നെ അല്ലേ ഞാൻ വിളിക്കുന്നതു്?

വിദൂ:—'കളവാണിക്കന്യനിലിഷ്ടം'— ആരാണു വിളിക്കുന്നതു്, ഹേ!

മണവാ:—ഗുണവാനായ സ്വാസ്ഥിക! എന്നെ തനിക്കു സ്നേഹമുണ്ടെങ്കിൽ, ഒരു വെളിച്ചവും ഒരു പേനയും, കടലാസ്സും മഷിയും കൊണ്ടുതരണേ. ഞാൻ പുരുഷനാണെങ്കിൽ, അതിനു് എന്നും നന്ദിയുള്ളവനായിരിക്കും.

വിദൂ:—മണവാളയ്യരോ?

മണ:—അതേ, പ്രിയവിദൂഷക!

വിദൂ:—അയ്യോ! നിങ്ങളുടെ പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു് എന്തുപിണഞ്ഞു, ഹേ!

മണവാ:—ഇത്ര ആഭാസമായി ദ്രോഹിക്കപ്പെട്ട മനുഷ്യൻ ഈ ലോകത്തില്ല. തന്റെ ബുദ്ധി പോലെ എന്റെ ബുദ്ധിക്കും യാതൊരു പന്തികേടുമില്ല.

വിദൂ:—അങ്ങനെയാണോ? എന്നാൽ നിങ്ങൾ ഭ്രാന്തനാണു്, ഒരു വിഡ്ഢിയുടേതിനേക്കാൾ വിശേഷമില്ല നിങ്ങളുടെ ബുദ്ധിക്കെങ്കിൽ.

മണവാ:—അവർ എന്നെ ഒരു പണ്ടമാക്കിത്തീർത്തിരിക്കുന്നു. ഇരുട്ടറയിലിട്ടു പൂട്ടി, കഴുതകൾ താപസരെ

മന്ത്രവാദത്തിനയച്ച്, ഏതു വിധമെല്ലാം എനിക്കു ഭ്രാന്തു പിടിപ്പിക്കാമോ അതിനെല്ലാം തുനിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

വിദൂ:—കരുതിവേണേ സംസാരിക്കാൻ; താപസവയ്യൻ ഇവിടെയുണ്ടു് മണവാളരേ! മണവാളരെ! ദൈവം നിങ്ങളുടെ സുഖക്കേടു മാററട്ടെ! ഈ പുലമ്പക്കമെല്ലാം കളഞ്ഞു് ഉറങ്ങാൻ നോക്കു.

മണവാ:—താപസവയ്യനോ!

വിദൂ:—എടോ, സ്വാസ്തിക! അയാളുമായി വത്തമാനത്തിനൊന്നും പോകേണ്ട—ആരു്? ഞാനോ? തിരുമേനി! ഇല്ല, ഞാൻ മിണ്ടുകയില്ല. അനുഗ്രഹിക്കണേ, താപസവയ്യ!—ശുഭം ഭൂയാൽ!—ഞാൻ കല്പന പോലെ ചെയ്യാം.

മണവാ:—വിദൂഷക, വിദൂഷക, വിദൂഷക!

വിദൂ:—അയ്യോ, ഹേ! മിണ്ടാതിരിക്കണം. നിങ്ങൾക്കു എന്തു വേണം? നിങ്ങളോടു സംസാരിക്കുന്നതു പാപമാണെന്നു ഞാൻ ശപ്തനായിരിക്കുന്നു.

മണവാ:—ദയ തോന്നി, വിദൂഷക! എനിക്കു് ഒരു വെളിച്ചവും കടലാസും കൊണ്ടു തരണേ. ഈ ഇല്ലിഴിക്കൽ ദേശത്തുള്ള ഏതൊരുവനോടൊപ്പം എനിക്കു സ്വബോധമുണ്ടെന്നു ഞാൻ ഉറപ്പു പറയുന്നു.

വിദൂ:—നിങ്ങൾക്കു് അപ്രകാരമായിരുന്നെങ്കിൽ കൊള്ളാമായിരുന്നു.

മണവാ:—എന്റെ ഈശ്വരനാണെ, എനിക്കു ഭ്രാന്തൊന്നുമില്ലേ! എന്റെ വിദൂഷക! കുറെ മഷിയും കടലാസ്സും ഒരു വെളിച്ചവുംകൊണ്ടു തരിക; ഞാൻ എഴുതി തരുന്നതു് എന്റെ കുഞ്ഞമ്മയ്ക്കു കൊണ്ടു കൊടുക്കണം; അതു കൊണ്ടു നിങ്ങൾക്കുണ്ടാവുന്ന ഗുണം അനല്പമാണു്.

വിദൂ:—ആകട്ടെ, ഞാൻ കൊണ്ടുതരാം; പക്ഷെ, സത്യം പറയണം, നിങ്ങൾക്കു ഭ്രാന്തില്ലയോ, അതോ, ഭ്രാന്തു നടിക്കയാണോ?

മണവാ:—ഈശ്വരനാണെ! എനിക്കു ഭ്രാന്തില്ല; ഞാൻ പരമാൎത്ഥമാണു പറയുന്നതു്.

വിദൂ:—ഭ്രാന്തൻ പറയുന്നതു വിശ്വസിക്കണമെങ്കിൽ അവന്റെ ബുദ്ധിയുടെ പോക്കറിയണം; ഞാൻ വിളക്കും കടലാസ്സും മഷിയും കൊണ്ടുതരാം.

മണവാ:—വിദൂഷകാ! പോയി കൊണ്ടുവരണം; ഞാൻ നല്ല സമ്മാനം തരാം.

വിദൂ:—[പാടുന്നു]

പോണൂ പോണൂ പോണൂ ഹേ!
വരുണൂ വരുണൂ ഞൊടിയിൽ ഞാൻ:
കുട്ടിച്ചാത്തൻ കൊണ്ടുവരും
തട്ടിച്ചെത്തൊരു സാധനവും;
ഹാഹാ; ഹാഹാ, ഹാലാഹലമായ്
കൊണ്ടുപോ കൊണ്ടുപോ മന്ത്രവടി;
നഖമായുള്ളൊരു വാളിന്നഴം
ഗുണമേതാണ്ടു തെളിച്ചു വിടാൻ
മണിയായുള്ള പണിത്തരവും
കണി കാണിക്കാൻ കൊണ്ടുവരു.

(പോയി)

മൂന്നാം രംഗം.

മാലതിയുടെ ആരാമം.

[സുകുമാരൻ പ്രവേശിക്കുന്നു]

സുകു:— കതിരവനുടെ കാന്തിധോരണിക്കും
പതിവിനു കാററിനുമില്ല മാററമേതും;
സതി അവളിതു തന്നെതാണു മുത്തും,
മതിയിലെനിക്കൊരു ലേശമില്ല പിച്ചും. ൩൮

എല്ലാം ഞാൻ അറിയുന്നുണ്ടു്, കാണുന്നുണ്ടു്; പിന്നെ ഇതെന്തൊരു അത്ഭുതമാണു് എന്നെ ഭ്രമിപ്പിക്കുന്നതു്? അന്തോണി എവിടെ പോയോ? ഗജാനനവിട്ടതിയിൽ കണ്ടില്ല; അല്പം മുമ്പു് അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു; എന്നെ തിരഞ്ഞു് അയാൾ നഗരത്തിൽ ചുററുകയാണെന്നുള്ള വൎത്തമാനം അവിടെ മനസ്സിലായി. ഈ ആവസരത്തിൽ അയാളുടെ ഉപദേശം എനിക്കു വളരെ പ്രയോജനപ്പെട്ടും.

നന്നായിട്ടു മനസ്സിരുത്തി സകലം ചിന്തിച്ചു നോക്കീട്ടുമീ-
വന്നിട്ടുള്ളതു തെററുമൂലമല്ലവാം, ഭേപ പൂണ്ടതല്ലാ ദൃഢം;
എന്നാലും നിരുപിച്ചിടാത്തൊരു മഹാഭാഗ്യം മമായാതമാ-
യ്ത്തീൎന്നിട്ടുള്ളതു സത്യമെന്നു നിനവാൎന്നീടാൻ മടിക്കുന്നു ഞാൻ ൩൯

ഒന്നുകിൽ എനിക്കു ഭ്രാന്തുണ്ടു്; അല്ലെങ്കിൽ കുഞ്ഞമ്മയ്ക്കാണു ഭ്രാന്തു്; അവൾക്കു് അതൊട്ടുമില്ല; ഞാൻ കാണുന്നുണ്ടല്ലോ:—

ഭൃത്യന്മാരൊടു വേണ്ട കല്പന കൊടുത്തീടുന്നു, കാൎയ്യങ്ങളെ
കൃത്യത്തോടു നടത്തിടുന്നു, ഗൃഹഭാരത്തിൽ തുലോം ശേഷിയായ്
നിത്യം വന്നിടുമെത്ര സംഗതികളും കേൾക്കുന്നു, തീൎപ്പും ക്ഷണം,
സ്തുത്യൎഹം ക്ഷമയോടു നല്ല നിലയും പൂണുന്നു നാരീമണി. ൪൦

ഇതിലെന്തോ മായമുണ്ട്. ഇതാ, വരുന്നുണ്ടല്ലോ, കുഞ്ഞമ്മ.

(പുരോഹിതനുമൊരുമിച്ച മാലതി പ്രവേശിക്കുന്നു)

മാലതി:—ഈ ധിറുതികൊണ്ട് നിങ്ങൾ എന്നെ കുററപ്പെടുത്തരുതേ. നിങ്ങൾക്ക് ഉദ്ദേശശുദ്ധിയുണ്ടെങ്കിൽ, പുണ്യപുരുഷനായ ഈ പുരോഹിതനുമൊരുമിച്ച് എന്റെ കൂടെ ഈ നടയിൽ വന്ന്, നിങ്ങൾ എന്നെ വിവാഹം ചെയ്തുകൊള്ളാമെന്നു, ദേവസന്നിധിയിൽ നിന്നു സത്യം ചെയ്യണം. എന്നാൽ മാത്രമേ എന്റെ കാതരഹൃദയത്തിന് ആശ്വാസമുണ്ടാകയുള്ളു. ഈ സംഗതി നിങ്ങൾ പരസ്യപ്പെടുത്താൻ ഉറയ്ക്കുന്ന കാലംവരെ ഇദ്ദേഹം രഹസ്യമായി വച്ചുകൊള്ളും. അന്ന് എന്റെ ജാതകം നോക്കി വേളി ആഘോഷിക്കാൻ മുഹൂർത്തം നിശ്ചയിച്ചുകൊള്ളാം. എന്തു പറയുന്നു നിങ്ങൾ?

സുക:—ഈ പുണ്യപുരുഷനെ അനുഗമിച്ചു ഞാൻ നിങ്ങളോടുകൂടി വരാം.

മാലതി:—ആചാര്യവര്യരേ! നടന്നാലും; ഭഗവാന്റെ കാരുണ്യവീക്ഷണത്താൽ എന്റെ ഈ മംഗളകൃത്യം അനുഗൃഹീതമാകട്ടെ!.

(എല്ലാവരും പോയി)

നാലാം അങ്കം കഴിഞ്ഞു.

മൂന്നാം രംഗം.

മാലതിയുടെ ആരാമം.

[സൂകാരൻ പ്രവേശിക്കുന്നു]

സൂക:— കതിരവനുടെ കാന്തിധോരണിക്കും
പതിവിനു കാററിനുമില്ല മാററമേതും;
സതി അവളിതു തന്നതാണു മുത്തും,
മതിയിലെനിക്കൊരു ലേശമില്ല പിച്ചും. ൩൭

എല്ലാം ഞാൻ അറിയുന്നുണ്ടു്, കാണുന്നുണ്ടു്; പിന്നെ ഇതെന്തൊരു അത്ഭുതമാണു് എന്നെ ഭ്രമിപ്പിക്കുന്നതു്? അന്തോണി എവിടെ പോയോ? ഗജാനനവിടുതിയിൽ കണ്ടില്ല; അല്പം മുമ്പു് അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു; എന്നെ തിരഞ്ഞു് അയാൾ നഗരത്തിൽ ചുററുകയാണെന്നുള്ള വർത്തമാനം അവിടെ മനസ്സിലായി. ഈ അവസരത്തിൽ അയാളുടെ ഉപദേശം എനിക്കു വളരെ പ്രയോജനപ്പെട്ടും.

നന്നായിട്ടു മനസ്സിരുത്തി സകലം ചിന്തിച്ചു നോക്കീട്ടുമീ-
വന്നിട്ടുള്ളതു തെററുമൂലമല്ലവാം, ഭേ പൂണ്ടതല്ലാ ദൃഢം;
എന്നാലും നിരൂപിച്ചിടാത്തൊരു മഹാഭാഗ്യം സമായാതമാ-
യ്ത്തീൎന്നിട്ടുള്ളതു സത്യമെന്നു നിനവാൻ്റീടാൻ മടിക്കുന്നു ഞാൻ ൩൮

ഒന്നുകിൽ എനിക്കു ഭ്രാന്തുണ്ടു്; അല്ലെങ്കിൽ കുഞ്ഞമ്മയ്ക്കാണു ഭ്രാന്തു്; അവൾക്കു് അതൊട്ടുമില്ല; ഞാൻ കാണുന്നുണ്ടല്ലോ:—

ഭൃത്യന്മാരൊടു വേണ്ട കല്പന കൊടുത്തീടുന്നു, കാൎയ്യങ്ങളെ
കൃത്യത്തോടു നടത്തിടുന്നു, ഗൃഹഭാരത്തിൽ തുലോം ശ്രേഷ്ഠിയായ്
നിത്യം വന്നിടുമേതു സംഗതികളും കേൾക്കുന്നു, തീൎപ്പും ക്ഷണം,
സ്തുത്യർഹം ക്ഷമയോടു നല്ല നിലയും പൂണുന്നു നാരീമണി. ൩൯

ഇരിലെന്തോ മായമുണ്ടു്. ഇതാ, വരുന്നുണ്ടല്ലോ, കുഞ്ഞമ്മ.

(പുരോഹിതനുമൊരുമിച്ചു മാലതി പ്രവേശിക്കുന്നു)

മാലതി:—ഈ ധിറുതിക്കു നിങ്ങൾ എന്നെ കുററപ്പെടുത്തരുതേ. നിങ്ങൾക്കു് ഉദ്ദേശശുദ്ധിയുണ്ടെങ്കിൽ, പുണ്യപുരുഷനായ ഈ പുരോഹിതനുമൊരുമിച്ചു് എന്റെ കൂടെ ഈ നടയിൽ വന്നു്, നിങ്ങൾ എന്നെ വിവാഹം ചെയ്തുകൊള്ളാമെന്നു, ദേവസന്നിധിയിൽ നിന്നു സത്യം ചെയ്യണം. എന്നാൽ മാത്രമേ എന്റെ കാതരഹൃദയത്തിനു് ആശ്വാസമുണ്ടാകയുള്ളു. ഈ സംഗതി നിങ്ങൾ പരസ്യപ്പെടുത്താൻ ഉറയ്ക്കുന്ന കാലംവരെ ഇദ്ദേഹം രഹസ്യമായി വച്ചുകൊള്ളും. അന്നു് എന്റെ ജാതകം നോക്കി വേളി ആഘോഷിക്കാൻ മുഹൂർത്തം നിശ്ചയിച്ചുകൊള്ളാം. എന്തു പറയുന്നു നിങ്ങൾ?

സുക:—ഈ പുണ്യപുരുഷനെ അനുഗമിച്ചു ഞാൻ നിങ്ങളോടുകൂടി വരാം.

മാലതി:—ആചാര്യവര്യരേ! നടന്നാലും; ഭഗവാന്റെ കാരുണ്യവീക്ഷണത്താൽ എന്റെ ഈ മംഗളകൃത്യം അനുഗ്രഹീതമാകട്ടെ!.

(എല്ലാവരും പോയി)

നാലാം അങ്കം കഴിഞ്ഞു.

രാജാ:—നേരെ മറിച്ചല്ലേ? ഇഷ്ടരെ കൊണ്ടല്ലേ ഗുണം?

വിദൂ:—അല്ല, തിരുമേനി! ദോഷമാണു്.

രാജാ:—അതെങ്ങനെ വരും?

വിദൂ:—തിരുമേനീ! അവർ എന്നെ പുകഴ്ത്തി കഴുതയാക്കുന്നു; വിരോധികളാകട്ടെ, ഞാൻ കഴുതയാണെന്നു തുറന്നു പറയുന്നു; അപ്പോൾ ശത്രുക്കൾ സത്യം പറഞ്ഞു് എന്റെ അറിവു വൎദ്ധിപ്പിക്കുന്നു; ഇഷ്ടർ ദുഷിപ്പിക്കുന്നു. അതു നാലുംകൂടി ചേൎക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന നിൎദ്ധാരണമെന്തുപോലെ എന്നാൽ, പെട്ടച്ചേൎന്ന ചുംബനങ്ങൾ പോലെ. നാലു 'ന'കാരങ്ങൾ ചേൎന്നാൽ രണ്ടു പ്രതിജ്ഞകൾ കിട്ടുന്നില്ലയൊ? അപ്പോൾ ഇഷ്ടൎക്കു ദോഷവും ശത്രുക്കൾക്കു ഗുണവും സിദ്ധിക്കുന്നു.

രാജാ:—ബലേ! ആ യുക്തി കൊള്ളാം.

വിദൂ:—ഇല്ല, തിരുമേനി! അവിടത്തേക്കു് എന്നിൽ തിരുവിളമുണ്ടായിരുന്നാലും.

രാജാ:—എന്റെ ഇഷ്ടംകൊണ്ടു തനിക്കു ദോഷമൊന്നും വരില്ല. ഇതാ പവൻ തരാം സമ്മാനം.

വിദൂ:—ഇരുതലമൂരി ആകയില്ലെങ്കിൽ, അതു് ഇരട്ടത്തല ആക്കിയാൽ തരക്കേടില്ലായിരുന്നു, തിരുമേനി!

രാജാ:—ദുൎബ്ബുദ്ധിയാണല്ലൊ താൻ എന്നെ ഉപദേശിക്കുന്നതു്.

അഞ്ചാം അങ്കം.

ഒന്നാം രംഗം.

മാലതിയുടെ മന്ദിരം.

(വിദൂഷകനും പപ്പുക്കുട്ടിയും പ്രവേശിക്കുന്നു.)

പപ്പു:—ആകട്ടെ, എന്നെ ഇഷ്ടമുണ്ടെങ്കിൽ അയാളുടെ എഴുത്തു് എന്നെ കാണിക്കണം.

വിദൂ:—കൊള്ളാം, കയ്മളേ! ഞാനും ഒന്നു ചോദിച്ചാൽ തരുമോ?

പപ്പു:—ഏതും.

വിദൂ:—ആ എഴുത്തു കാണണമെന്നു് ആഗ്രഹിക്കരുതു്-

പപ്പു:—അതു കൊള്ളാം; ഒന്നു തന്നേച്ചു് അതുതന്നെ തിരികെ ചോദിക്കയാണല്ലൊ.

(രാജാവും വിമലയും കോരപ്പപ്പണിക്കരും മററു പ്രഭുക്കളും പ്രവേശിക്കുന്നു.)

രാജാ:—സ്നേഹിതരേ! നിങ്ങൾ മാലതികുഞ്ഞമ്മയുടെ ആളുകളാണോ?

വിദൂ:—അതേ, തിരുമേനി! ആ ദേവിയുടെ പൂഞ്ചേലയിലുള്ള തൊങ്ങലുകൾ.

രാജാ:—തന്നെ നല്ലപോലെ എനിക്കറിയാമല്ലൊ; എന്തെടോ! സുഖം തന്നെയൊ?

വിദൂ:—സത്യം പറയുന്ന പക്ഷം, തിരുമേനി! എന്റെ വിരോധികൾ എനിക്കു കൊള്ളാം, ഇഷ്ടർ ദുഷ്ടരാണു്.

രാജാ:—നേരെ മറിച്ചല്ലേ? ഇഷ്ടരെ കൊണ്ടല്ലേ ഗുണം?

വിദൂ:—അല്ല, തിരുമേനി! ദോഷമാണു്.

രാജാ:—അതെങ്ങനെ വരും?

വിദൂ:—തിരുമേനി! അവർ എന്നെ പുകഴ്ത്തി കഴുതയാക്കുന്നു; വിരോധികളാകട്ടെ, ഞാൻ കഴുതയാണെന്നു തുറന്നു പറയുന്നു; അപ്പോൾ ശത്രുക്കൾ സത്യം പറഞ്ഞു് എന്റെ അറിവു വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു; ഇഷ്ടർ ദുഷിപ്പിക്കുന്നു. അതു നാലുംകൂടി ചേർക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന നിർദ്ധാരണമെന്തുപോലെ എന്നാൽ, പെട്ടുചേർന്ന ചുംബനങ്ങൾ പോലെ. നാലു 'ന'കാരങ്ങൾ ചേർന്നാൽ രണ്ടു പ്രതിജ്ഞകൾ കിട്ടുന്നില്ലയൊ? അപ്പോൾ ഇഷ്ടർക്കു ദോഷവും ശത്രുക്കൾക്കു ഗുണവും സിദ്ധിക്കുന്നു.

രാജാ:—ബലേ! ആ യുക്തി കൊള്ളാം.

വിദൂ:—ഇല്ല, തിരുമേനി! അവിടത്തേക്കു് എന്നിൽ തിരുവിളമുണ്ടായിരുന്നാലും.

രാജാ:—എന്റെ ഇഷ്ടംകൊണ്ടു തനിക്കു ദോഷമൊന്നും വരില്ല. ഇതാ പവൻ തരാം സമ്മാനം.

വിദൂ:—ഇരുതലമൂരി ആകയില്ലെങ്കിൽ, അതു് ഇരട്ടത്തല ആക്കിയാൽ തരക്കേടില്ലായിരുന്നു, തിരുമേനി!

രാജാ:—ദുർബുദ്ധിയാണല്ലൊ താൻ എന്നെ ഉപദേശിക്കുന്നതു്.

വിദൂ:—അവിടത്തെ ദുരഭിമാനമൊന്നു മടിയിൽ മൂടിവച്ചിട്ടു്, ഒരിക്കലേക്കു് പ്രകൃതിസിദ്ധമായ തിരുമേനിയുടെ ഔദാര്യം എന്റെ ഉപദേശത്തെ അനുവൎത്തിക്കട്ടെ.

രാജാ:—കൊള്ളാം, ഇരുതലമൂരിയാകുന്നതും പോരാ, പിന്നെയും ഒരു കുററം കൂടിയോ!

വിദൂ:—ഒരു പ്രാവശ്യം, രണ്ടു പ്രാവശ്യം, മൂന്നു പ്രാവശ്യം; 'ഒന്നിൽ പാറാത്തതു മൂന്നിൽ' എന്നല്ലേ ചൂതാട്ടത്തിലെ ക്രമം? ത്രികാലഗാനങ്ങളാണല്ലോ ആടാൻ നന്നു്? അതും പോരെങ്കിൽ, സ്വപ്രശ്ലീൎഘപ്ലുതങ്ങളെന്നു മൂന്നു സ്ഥായിലല്ലേ സാമഗാനം? ഒന്നു്, രണ്ടു്, മൂന്നു്.

രാജാ:—ഈ പാശികളിയിൽ ഇതിൽ കൂടുതൽ ധനം പററിക്കാമെന്നു താൻ മോഹിക്കേണ്ട. ഞാൻ ഇവിടെ വന്നിട്ടുണ്ടെന്നു തന്റെ കുഞ്ഞമ്മയെ ധരിപ്പിച്ചു്, അവരെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരാമെങ്കിൽ, എന്റെ ദാതൃത്വത്തെ തനിക്കു് ഒന്നുകൂടി ഉണൎത്താം.

വിദൂ:—തിരുമേനി! ഞാൻ തിരിച്ചു വരുന്നതു വരെ അവിടത്തെ ഔദാര്യം ഒന്നു മയങ്ങട്ടെ. ഇതാ ഞാൻ പോകുന്നു. എന്റെ മോഹം ദുരാഗ്രഹമെന്നു തിരുമേനി കരുതരുതു് അവിടത്തെ ദാതൃത്വം ഒന്നു മയങ്ങുമ്പൊഴേക്കു് ഞാൻ വന്നു് ഉണൎത്താം.

(പോയി)

വിമല:—തിരുമേനി! ഇതാവരുന്നു എന്നെ രക്ഷിച്ച ആൾ.

(അന്തോണിയും വില്ലശ്ശിപായിമാരും പ്രവേശിക്കുന്നു.)

രാജാ:—ഈ മുഖം എനിക്കു നല്ല ഓർമ്മയുണ്ടല്ലൊ. അന്നു കണ്ടപ്പോഠം വെടിപ്പുക ഏററ കാക്കോടകന്റേതു പോലെ കറുത്തിരുന്നു. തീരെ കഴവും വലിപ്പവുമില്ലാത്ത ഒരു നിസ്സാരമായ മരക്കലത്തിന്റെ തണ്ടലായിരുന്നു ഇവൻ. അതുംകൊണ്ടു നമ്മുടെ മഹാനൌകകളുമായി പൊരുതി വളരെ നാശം വരുത്തിയതു കണ്ടിട്ടു്, എല്ലാവരും ഇവന്റെ ധീരതയെയും സാമത്ഥ്യത്തെയും അസൂയാലുക്കളായി പുകഴ്ത്തുകയുണ്ടായി. എന്താണു കാര്യം?

ഒന്നാം ശിപായി:—മഹാരാജാവേ! 'ഫല്ഗുനി'ക്കപ്പൽ യാപ്പാണത്തുനിന്നു ചരക്കു കേററി വരുംവഴി കൊള്ളചെയ്തു അന്തോണിയാണു് ഇവൻ. ഇവൻതന്നെയാണു് 'ശാർദ്ദൂല'ക്കപ്പലിൽ ബലാൽക്കാരമായി കേറി അക്രമം ചെയ്തതും, തിരുമനസ്സിലെ എളയ മരുമകൻതമ്പുരാന്റെ തൃക്കാൽ വെടിവച്ചു മുറിച്ചതും. മാനമോ മയ്യാദയൊ ഇല്ലാതെ തുനിവായി ഇവിടെ തെരുവീഥിയിൽ ആളുകളുമായി അടിപിടി കൂടിക്കൊണ്ടു നില്ക്കുമ്പൊഴാണു് അടിയങ്ങഠം ഇവനെ പിടിച്ചതു്.

വിമല:—തിരുമേനീ! എന്നെ രക്ഷിക്കാൻ വേണ്ടി ഇയാഠം എനിക്കു് ചെയ്ത ഉപകാരമാണതു്. പക്ഷേ, ഒടുവിൽ എനിക്കു ഒരു രൂപവും കിട്ടാത്ത മാതിരി ഇയാഠം എന്നോടു സംസാരിക്കാൻ തുടങ്ങി. എന്താണാവോ ഇയാഠംക്കുണ്ടായ വ്യാകുലത, എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ.

രാജാ:—പേരു കേട്ട കടൽകള്ളാ! ഉപ്പുവെള്ളത്തിലും വിശ്വസിച്ചുകൂടാത്തവനേ! അതിഘോരമായും നിഷ്ഠുരമായും ദ്രോഹിച്ച ശത്രുക്കളുടെ ദാക്ഷിണ്യത്തിന പാത്രമാക്കത്തക്കവണ്ണം, ഇവിടെ വന്ന് അകപ്പെടാൻ നിനക്ക ബുദ്ധിഹീനമായ സാഹസം തോന്നിയതു്, എന്തുകൊണ്ടു്?

അന്തോണി:—മഹിമയേറിയ പൊന്നുതമ്പുരാനേ! കല്പിച്ചരുളിയ ദുഷ്പേരുകളെ അടിയൻ ധിക്കരിക്കുന്നതിന തിരുവുള്ളമുണ്ടാകണം; അന്തോണി ഒരു കാലത്തും കടൽക്കള്ളനോ ചതിയനോ ആയിട്ടില്ല. ശൂരസേനരാജാവിൻെറ ശത്രുവാണു് അടിയൻ, എന്നു് ഏല്ക്കുന്നു. എന്തൊ ഒരു ആഭിചാരം മൂലമാണു്, അടിയൻ ഇവിടെ വരാൻ സംഗതിയായതു് തിരുമുമ്പിൽ നില്ക്കുന്ന ആ കൃതഘ്നനായ പയ്യനെ, കൊടുങ്കാറേററു നുരയും പതയുമായി കലങ്ങിമറിയുന്ന കടലിൽനിന്നു്,അടിയൻ വീണ്ടെടുത്തു. ജീവനില്ലാത്ത ശവം പോലെയാണു വന്നടിഞ്ഞതു്. പിന്നെ ഇയാൾക്കു് അടിയൻ ജീവൻ കൊടുക്ക മാത്രമല്ല ചെയ്തതു്; വാത്സല്യം നിമിത്തം കണക്കില്ലാതെ സർവ്വസ്വവും ചിലവിട്ടു് വേണ്ടതുപോലെ ശുശ്രൂഷിച്ചു. ഇയാളോടുള്ള നിഷ്കളങ്കമായ സ്നേഹം നിമിത്തം, ഇയാൾക്കു വേണ്ടി അടിയൻ ഈ വൈരിനഗരത്തിൽ വന്നു ആപത്തിൽ പെട്ടതാണു് ഇയാളെ ദ്രോഹികൾ ഉപദ്രവിക്കാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ രക്ഷിക്കാൻ വേണ്ടി വാൾ ഊരേണ്ടിവന്നു. അവിടെവച്ചാണു് അടിയനെ ഇ

വർ പിടിച്ചതു്. ഇയാളോ, മഹാകള്ളൻ; അടിയനു പററിയ ആപത്തിൽ പങ്കു കൊള്ളാതിരിക്കാൻ വേണ്ടി, ഒരു നിമിഷംകൊണ്ടു് അടിയനെ കണ്ടിട്ടും കേട്ടിട്ടുമില്ലെന്നുള്ള ഭാവം പൂണ്ടു. എന്നുമാത്രമോ? അരനാഴികകൾ മുമ്പു് ഇയാളുടെ ആവശ്യത്തിനു കൊടുത്തിരുന്ന അടിയൻെറ പണസ്സഞ്ചിപോലും ഇല്ലെന്നു മലത്തിക്കളഞ്ഞു!

വിമല:—ഇതെങ്ങനെയാണാവൊ?

രാജാ:—ഇവൻ എപ്പോൾ നഗരത്തിൽ വന്നു?

അന്തോണി:—ഇന്നു്, തമ്പുരാനെ!; കഴിഞ്ഞ മൂന്നു മാസം കാലമെല്ലാം ഒരു ക്ഷണം, ഒരു നിമിഷം, ഇടവിടാതെ രാപ്പകൽ അടിയങ്ങൾ ഇരുപേരും ഒന്നിച്ചുതന്നെ കഴിഞ്ഞുകൂടുകയായിരുന്നു.

(മാലതി സപരിവാരം പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ജാ:—ഇതാ, പ്രഭ്വി വരുന്നല്ലൊ: ലക്ഷ്മീദേവി സ്വർഗ്ഗത്തുനിന്നു ഭൂമിയിൽ അവതരിച്ചിരിക്കുന്നു! എടാ, നിൻെറ കാൎയ്യത്തിനു നീ പറയുന്നതു ഭോഷ്കാണു്; ഈ യുവാവു് മൂന്നു മാസം ആയല്ലൊ എൻെറ കൂടെ നിന്നുതുടങ്ങീട്ടു്. അതെല്ലാം പിന്നെ ആകട്ടെ; അവനെ മാററി നിറുത്തുവിൻ.

ാലതി:—പ്രഭോ! എന്താണു് അവിടന്നു് എഴുന്നള്ളിയതു്? മാലതിക്കു ചെയ്യാവുന്ന എന്തു് ഉപചാരത്തെയാണു് അവൾ അവിടേക്കു് ചെയ്യാൻ ഒരുങ്ങാത്തതു!— ശ്രീധരനേ! നിങ്ങൾ എന്നോടു ചെയ്ത വാഗ്ദാനം നിറവേററുന്നില്ലല്ലൊ.

വിമല:—ആര്യേ!

രാജാ:—സൌഭാഗ്യവതിയായ മാലതി?—

മാലതി:—നിങ്ങൾ എന്തു പറയുന്നു, ശ്രീധരനേ! പ്രഭോ!

വിമല:—എന്റെ എജമാനൻ സംസാരിക്കുമ്പോൾ എനിക്കു മിണ്ടിക്കൂടാ.

മാലതി:—പ്രഭോ! പഴയ രാഗംതന്നെ പാടാൻ തുടങ്ങുകയാണെങ്കിൽ, നല്ല പാട്ടു കേട്ടതിന്റെ ശേഷം കഴുത കരഞ്ഞതിനെപ്പോലെ കർണ്ണാരുന്തുദമാണെന്നു് അറിയിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

രാജാ:—ഇനിയും ഇത്ര കഠിനയോ?

മാലതി:—എന്നും നിഷ്ഠയുള്ളവൾ, പ്രഭോ!

രാജാ:—എന്തിൽ? ശഠതയിൽ, അല്ലേ? ഇത്ര നിർഭാഗ്യയായല്ലോ ഈ കന്യാദേവി; യാവളൊരുത്തിയുടെ നടയിൽ,

ഭക്തി പൂണ്ടു പല നാൾ ഭജിച്ചു ഞാൻ;
സക്തിയോടരുളി ഞാൻ സ്തവങ്ങളെ;
സൂക്തിമാലകളുപഹരിച്ചു ഞാൻ;
ഭക്തനിൽ ദയയുദിച്ചതില്ലഹോ! നവ

ഞാൻ എന്താണു് ഇനി ചെയ്യേണ്ടതു?

മാലതി:—അവിടത്തേക്കു് അയുക്തമല്ലാത്തതു് എന്തും പ്രവർത്തിക്കാം.

രാജാ:—പണ്ടു രാജപുത്രവീരന്മാർ പ്രാണൻ പോകുമെന്നു വരുന്ന ഘട്ടത്തിൽ, ശത്രു കൊണ്ടുപോകാതിരിക്കാൻ

വേണ്ടി, പ്രേമഭാജനത്തെ ഹനിക്കുമ്പോലെ, ഞാനും ചെയ്യാലെന്താണ്? പരപ്രേമശങ്കയ്ക്കു രാക്ഷസമായ പരിഹാരം ചിലപ്പോൾ ശ്രേഷ്ഠമായിത്തീരാം. എങ്കിലും, എനിക്ക് അതിന മനസ്സു വരുന്നില്ല. ആകട്ടെ; ഇപ്പറയുന്നതു കേട്ടുകൊൾക; എനിക്കു ന്യായമായി നിങ്ങളുടെ ഹൃദയത്തിൽ ലഭിക്കാനുള്ള സ്ഥാനം ഏതു വഴി നഴകിപ്പോയി എന്നു് ഏതാണ്ടു ഞാൻ അറിയുന്നുണ്ടു്; തന്നിമിത്തം നിങ്ങൾ എന്നാളും കഠിനഹൃദയയും ക്രൂരമതിയുമായി വർത്തിക്കട്ടെ! നിങ്ങളെ സേവ പിടിച്ച ഈ യുവാവിനോടാണ നിങ്ങൾക്കു പ്രേമമുള്ളതെന്ന എനിക്കു് മനസ്സിലായി; ഈശ്വരസാക്ഷിയായി, ഞാനും അവനെ സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ടു്; എജമാനനെ ധിക്കരിച്ചു്, ആദ്ദേഹത്തിന യുക്തമായ നിങ്ങളുടെ കടാക്ഷഭദ്രാസനത്തെ അവൻ അപഹരിച്ചിരിക്കുന്ന ഹേതുവാൽ, ബലാൽകാരമായി അവനെ ഞാൻ അവിടെനിന്ന പിടിച്ചിറക്കിക്കൊണ്ടു പോകുന്നു. വരു, കുട്ടീ! എന്റെ കൂടെ. പാപകൎമ്മത്തിനൊരുമ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്റെ ഹൃദയം; പൈങ്കിളിരൂപത്തിൽ കുടികൊള്ളുന്ന കഴുഹൃദയത്തിന്റെ ദ്രോഹത്തിനു് അമച്ചു വരുത്താൻ, എന്റെ ഓമനക്കുട്ടിയെ ബലി കൊടുക്കാം.

വിമല:—ഞാനും ഏററവും സന്തോഷത്തോടും പൂൎണ്ണമനസ്സോടും, തിരുമനസ്സിലെ ഹൃദയാശ്വാസത്തിന വേണ്ടി, ആയിരം തവണ മരിക്കാൻ തയ്യാറാണു്.

മാലതി:—ശ്രീധരനേ! എവിടെ പോകുന്നു?

വിമല:—ഞാൻ സ്നേഹിക്കുന്ന ആളിൻെറ പിറകെ; ഇക്കണ്ണുകളെക്കാളും, എൻെറ ജീവനെക്കാളും, എന്നുവേണ്ട, സൎവ്വോപരി, ഞാൻ ഒരു ഭാൎയ്യയെ സ്നേഹിക്കുന്നതിനെക്കാളും, ഇദ്ദേഹത്തെ ഞാൻ സ്നേഹിക്കുന്നു. ഞാൻ ധാർഷ്ട്യം നടിക്കയാണെങ്കിൽ, മുകളിലിരുന്നു സൎവ്വവും കാണുന്ന ആ ദൈവങ്ങൾ എൻെറ ദുഷ്ടജീവനെ ശിക്ഷിക്കട്ടെ!

മാലതി:—അയ്യോ! ദുർബുദ്ധേ! കഷ്ടമേ! ഞാൻ എത്രമാത്രം വഞ്ചിക്കപ്പെട്ടവളായി!

വിമല:—ആരു നിങ്ങളെ കബളിപ്പിക്കുന്നു? ആരു നിങ്ങൾക്കു് അപരാധം ചെയ്തു?

മാലതി:—ഇത്ര എളുപ്പം അവനവനെ നിങ്ങൾ മറന്നോ? അത്രയ്ക്കു കഴിഞ്ഞോ സമയം? ഉപാദ്ധ്യായനെ വിളിക്കട്ടെ.

രാജാ—വരു, കുട്ടി!

മാലതി:—എവിടെ? പ്രഭോ! ശ്രീധരനൊ! എൻെറ ഭൎത്താവേ! നില്ക്കണം.

രാജാ:—ഭൎത്താവോ!

മാലതി:—അതേ, ഭൎത്താവു്; അല്ലെന്നു് അദ്ദേഹം എങ്ങനെ പറയും?

രാജാ:—അവരുടെ ഭൎത്താവുമായോ, നീ? കൊള്ളാം!

വിമല:—ഇല്ല, പ്രഭോ! ഞാനല്ല.

മാലതി:—ഭയംകൊണ്ടുള്ള ഭീരുത്വം നിമിത്തം അങ്ങു മൎയ്യാദയെപ്പോലും ധിക്കരിക്കുന്നു! ശ്രീധരനേ! ഭയ

പ്പെടേണ്ട; ലഭിച്ച ഭാഗ്യത്തെ സ്വീകരിച്ചു കൊൾക; അങ്ങേക്കുള്ളതു് ഭയപ്പെടുത്തുന്ന ആളിനുള്ളതിൽ ഒട്ടും കുറവല്ല.

(പുരോഹിതൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

നമസ്കാരം ഗുരുവയ്യരെ! യഥാവസരം പരസ്യമാക്കിയാൽ മതി എന്നു വിചാരിച്ചിരുന്നതു്, മുമ്പിട്ടു തന്നേ വെളിപ്പെടുത്തത്തക്ക സംഗതികൾ ഇപ്പോൾ നേരിട്ടിരിക്കുന്നതിനാൽ, ഈ യുവാവും ഞാനുമായി അടുത്തു തന്നേ നടന്നതെല്ലാം സന്നിധാനത്തിൽ നിന്നുതന്നെ അരുളിച്ചെയ്യണമെന്നു ഞാൻ പ്രാൎത്ഥിക്കുന്നു.

പുരോ:—ആജീവനാന്തം നിങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള വൈവാഹികബന്ധത്തിനു വേണ്ടുന്ന സകല വൈദികക്രിയകളും ഞാൻ നടത്തി; അതിനു് അനുസരണമായി പാണിഗ്രഹണവും, താലികെട്ടും ശേഷഹോമവും നടക്കയും ചെയ്തു; അതിനു ഞാൻ സാക്ഷിയാണു്. ഈ സംഗതികൾ നടന്നതിന്റെ ശേഷം ഈ കിഴവനു് ആയുസ്സ് രണ്ടു മണിക്കൂർ മാത്രമേ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളു.

രാജാ:—എടാ, വരിമുറിഞ്ഞ കള്ളക്കുട്ടി! നിനക്കു മീശ കരുക്കുമ്പോളുള്ള കഥ എന്താവും? ഒരുവേള, നിന്റെ കള്ളത്തനം അതിർ കടന്നു് 'തൻവിന കാലിൽ ചുററും' എന്ന മട്ടിലായേക്കാം. എന്നോടു യാത്ര പറഞ്ഞു പോയി അവളെ സ്വീകരിച്ചോ. മേലാൽ ഞാനുമായി കണ്ടു മുട്ടത്തക്കവണ്ണം സഞ്ചരിച്ചുപോകരുതു്.

വിമല:—പ്രഭോ! ഞാൻ ഈ സംഗതികളെ എതിൎക്കുന്നു.

മാലതി:—അങ്ങ് ആണയിടുകയും മററും വേണ്ട! ഇത്ര ഭീതിയുള്ളവനു സ്നേഹവിശ്വാസം കുറവായിരിക്കും.

(വിറകോടനായ്ക്കർ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

വിറ:—ദൈവത്തെ കരുതിയെങ്കിലും, ഒരു വൈദ്യനെ അയക്കണെ! ഉടനെ അയക്കണേ, ബാപ്പുപ്പണിക്കരുടെ അടുക്കലേക്ക്.

മാലതി:—എന്താണു സംഗതി?

വിറ:—അയാൾ എന്റെ തല നടുവേ പിളന്നു; സാധുബാപ്പുപ്പണിക്കരുടെ മണ്ടയ്ക്കും വീക്കു കൊടുത്തു. പത്തു നാല്പതു ഉറുപ്പിക നേടാൻ പോയതിനെക്കാൾ വീട്ടിലിരിക്കയായിരുന്നു ഭേദം.

മാലതി:—ഇതാരു ചെയ്തു നായിക്കരേ!

വിറ:—രാജസേവകൻ ശ്രീധരനെന്ന ഒരുത്തൻ; അവൻ ഒരു ഭീരുവെന്നായിരുന്നു ഞങ്ങൾ വിചാരിച്ചിരുന്നതു്; അങ്ങനെയല്ല, ആൾ മഹാരാക്ഷസനാണു്.

രാജാ:—എന്റെ സേവകൻ ശ്രീധരനോ?

വിറ:—അയ്യോ, എന്റെ ഈശ്വരാ! ഇതാ ഇവിടെ നില്ക്കുന്നല്ലൊ, പുള്ളി! താൻ വെറുതെ എന്റെ തല തല്ലിക്കീറി; ബാപ്പുപ്പണിപ്പർ ഉന്തിത്തള്ളിവിട്ടിട്ടാണു ഞാൻ ചെയ്തതെല്ലാം.

വിമല:—നിങ്ങൾ ഇതെല്ലാം എന്തിനു് എന്നോടു പറയുന്നു? ഞാൻ നിങ്ങളെ മുറിവേല്പിച്ചില്ലല്ലൊ. നേരേ മറിച്ചു്, നിഷ്കാരണമായി നിങ്ങൾ എന്റെ നേരേ വാളൂരിക്കൊണ്ടു വന്നു; ഞാൻ അതിനു നിങ്ങളെ നല്ലവാ

ക്ക പറഞ്ഞു ശാന്തപ്പെടുത്തിയതല്ലാതെ മുറിവേല്പി ച്ചില്ലല്ലൊ.

വിറ:—ചോര വരത്തക്കവണ്ണം കീറുന്നതു മുറിവാണെങ്കിൽ, നിങ്ങൾ എന്നെ മുറിപ്പെടുത്തി; അതു മുറിവെന്നു പറയാനില്ലെന്നായിരിക്കാം നിങ്ങളുടെ ഭാവം.

(ബാപ്പുപ്പണിക്കരും വിദൂഷകനും പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ഇതാ ബാപ്പുപ്പണിക്കരു മുടന്തികൊണ്ടു വരുന്നു; മേലുള്ളതു് അദ്ദേഹം പറയും; കുടിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിൽ അദ്ദേഹം നിങ്ങളുടെ മറുപുറം തുളയ്ക്കുമായിരുന്നു.

രാജാ:—ഹേ, പണിക്കരെ! തനിക്കു എങ്ങനെ ഇരിക്കുന്നു?

ബാപ്പു:—ഒന്നും സാരമില്ല; അയാൾ എന്നെ മുറിവേല്പിച്ചു, അത്രേയുള്ളു. എടാ വിഢ്ഢി! മൂക്കൻ വൈദ്യനെ കണ്ടോ താൻ?

വിദൂ:—അയ്യോ, ബാപ്പുപ്പണിക്കരെ! അയാൾ ഒരു മണിക്കൂറിനു മുമ്പുതന്നെ കുടിച്ചു മറിഞ്ഞു കിടക്കുന്നു. രാവിലെ എട്ടു മണിക്കു മേൽ അയാളുടെ കൃഷ്ണമണി നടന്നിട്ടില്ല.

ബാപ്പു:—അയാൾ ഒരു കള്ളനേ കള്ളൻ! പിത്തലാട്ടക്കാരൻ!; കള്ളൻ കുടിയനായാൽ എനിക്കു വിരോധമാണു്.

മാലതി:—അദ്ദേഹത്തെ കൊണ്ടുപോകുവിൻ. ഇവൎക്കു് ഈ ഉപദ്രവം ചെയ്തതു് ആരാണു്?

വിറ:—ഞാൻ കൂടി താങ്ങാം, പണിക്കരെ!; നമ്മുടെ ഇരുപേരുടേയും മുറിവു് തീൎച്ചവേണമല്ലൊ കെട്ടാൻ.

ബാപ്പു:—താൻ കൂടി സഹായത്തിനൊ? ഒരു കഴുതമണ്ട നം, പൊണ്ണഭോഷനം, എമ്പോക്കിക്കള്ളനം, തീററി പ്പണ്ടാവും!

മാലതി:—അദ്ദേഹത്തെ കൊണ്ടുപോയി കിടത്തണം; മുറി വിനു വേണ്ടതെല്ലാം ചെയ്യണം.

(വിദൂഷകനും പപ്പുവും ബാപ്പുവും വിറകോടനും പോയി)

(സുകുമാരൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

സുകു: ആര്യേ! ഭവതിയുടെ ദായാദനെ മുറിവേല്പിക്കേ ണ്ടിവന്നതിൽ എനിക്കു വിഷാദമുണ്ടു് എന്റെ സഹോദരനായിരുന്നാൽ പോലും, ആത്മരക്ഷയ്ക്കു ഭംഗം വരാതെ, ഇതിലധികം കരുതി പ്രവൎത്തിക്കാൻ എനിക്കു സാദ്ധ്യമല്ല. ഭവതി എന്താണു് എന്നെ തുറിച്ചു നോക്കുന്നതു്? നിങ്ങൾക്കു മുഷിഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്നു ഞാൻ അതുകൊണ്ടു ഊഹിക്കുന്നു. പ്രിയത മേ! അല്പം മുമ്പു മാത്രം നാം തമ്മിൽ ചെയ്ത പ്രണ യപ്രതിജ്ഞകളെ ഓൎമ്മിച്ചെങ്കിലും എനിക്കു മാപ്പു തരണെ.

രാജാ:—ഒരേ മുഖം, ഒരേ ശബ്ദം, ഒരേ വേഷം; ആൾ രണ്ടു്; ഈ ഇരട്ടയിൽ ഒന്നു് ഉള്ളതും, മറേറതു് കൺ മയക്കവും!

സുകു:—അയ്യോ, എന്റെ തോഴൻ അന്തോണി! അന്തോ ണി! ഞാൻ തന്നെ കാണാഞ്ഞിട്ടു് എത്ര നേരമായി മനസ്സിനെ വേവലാധിപ്പെടുത്തി പുണ്ണാക്കുന്നു!

അന്തോണി:—സുകുമാരനാണൊ നിങ്ങൾ?

സുകു:—അത്രം സംശയത്തിലായല്ലോ അന്തോണി!

അന്തോണി:—എന്താ, നിങ്ങൾ ആളുമായി മറിഞ്ഞോ? നാളികേരം മുറിച്ചാൽ, ഇക്കാണുന്ന രണ്ടു മനുഷ്യരെപ്പോലൊപ്പം ഇരട്ടയായിരിക്കയില്ല. ഇവരിൽ ആരാണു സുകുമാരൻ?

മാലതി:—അത്യാശ്ചര്യം!

സുകു:—അവിടെയും നില്ക്കുന്നോ ഞാൻ? എനിക്ക് ഒരു സഹോദരൻ പിറന്നിട്ടില്ല; അവിടെയും ഇവിടെയും എല്ലായിടത്തും ഒരേ ക്ഷണത്തിൽ സ്ഥിതിയുണ്ടാകത്തക്ക ദിവ്യശക്തി ഈശ്വരൻ എനിക്കു തന്നിട്ടില്ല. എനിക്ക് ഒരു സോദരി ഉണ്ടായിരുന്നു; അവളെ കടൽ വിഴുങ്ങി. ഹേ! പറയണം ദയവുചെയ്ത്, തനിക്ക് എന്നോട് എന്താണു ബന്ധം? തന്റെ നാടേതു? പേരെന്ത്? അച്ഛനാര്?

വിമല:—മേലാന്തുറ ദേശം; സുകുമാരൻതമ്പിയായിരുന്നു എന്റെ അച്ഛൻ; ഇതുപോലെ സുകുമാരനായിരുന്നു എന്റെ സോദരനും; അദ്ദേഹം സമുദ്രത്തിൽ ഈ വേഷവും ആകൃതിയും പൂണ്ടാണു മുങ്ങിമരിച്ചത്; പ്രേതങ്ങൾക്ക് അതേ ആകൃതിയും വേഷവും ധരിക്കാമെങ്കിൽ, നിങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സത്വമായി ഞങ്ങളെ ഭയപ്പെടുത്താൻ വന്നിരിക്കയാണ്.

സുകു:—ഞാൻ ഒരു സത്വം തന്നെയാണ്; പക്ഷേ, അമ്മയുടെ വയററിൽ കിടന്നപ്പോൾ കിട്ടിയ ഭൗതികമായ ആകൃതിയും വേഷവും ഉടയവനാണ്. മററു

ള്ള സംഗതികൾ ഒപ്പമായിരിക്കുമ്പോലെ, അങ്ങു ഒരു സ്ത്രീ കൂടി ആയിരുന്നെങ്കിൽ, എന്റെ കവിൾതടത്തിലൂടെ കണ്ണീരൊലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് എന്റെ മുങ്ങിച്ചത്തുപോയ വിമലയ്ക്കു സഹോദരസ്വാഗതം ഞാൻ അരുളുമായിരുന്നു.

വിമല:—എന്റെ അച്ഛന്റെ പുരികത്തു് ഒരു അരിമ്പാറ ഉണ്ടായിരുന്നു.

സുക:—എന്റെ അച്ഛനുമുണ്ടായിരുന്നു.

വിമല:—വിമലയ്ക്കു പതിമ്മൂന്നാം പിറന്നാൾ തികഞ്ഞ ദിവസമാണു അദ്ദേഹം മരിച്ചതു്.

സുക.—അഹോ! ആ സംഭവം എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ഇന്നും പുത്തനായിരിക്കുന്നു. എന്റെ സോദരിക്കു പതിമ്മൂന്നു വയസ്സു തികഞ്ഞ ദിവസമാണു് അദ്ദേഹം ഇഹലോകയാത്രയെ അവസാനിപ്പിച്ചതു്

വിമല:—എന്റെ പുരുഷവേഷം മാത്രമേ നാം ഇരുപേരുടെയും ആനന്ദത്തിനു ഭംഗം വരുത്തുന്നുള്ളു എങ്കിൽ, സ്ഥലവും, കാലവും, ഭാഗ്യവും ഒന്നിച്ചു ചേർന്നു് ഞാൻ വിമലയാണെന്നു തെളിയുന്നതു വരെ, എന്നെ ആലിംഗനം ചെയ്യേണ്ട. അതു തെളിക്കാൻ ഈ നഗരത്തിലുള്ള ഒരു തണ്ടലിനെ ഞാൻ വിളിച്ചുകൊണ്ടു വരാം. അവിടെയാണു് എന്റെ കന്യാവേഷം ഇരിക്കുന്നതു്. അയാളുടെ സൌഹാർദ്ദപുരസ്സരമായ സഹായം കൊണ്ടാണു് ഈ നാട്ടുവാഴിയെ ആശ്രയിക്കാൻ ഞാൻ സുരക്ഷിതയായതു് അതിൽ പിന്നീട

ള്ള ജീവിതമെല്ലാം ഈ പ്രഭുവും ഈ കുഞ്ഞമ്മയും ഇട പെട്ടായിരുന്നു.

സുക:—(മാലതിയോടു്)ആര്യേ! നിങ്ങൾക്കു് അപ്പോൾ ഒരു കളിപ്പു പററിയല്ലൊ. പക്ഷേ, ദൈവം അതിനെ ശരിയായ വഴിക്കു ചുണ്ടിവിട്ടു. അല്ലെങ്കിൽ, ഒരു കന്യകയെ വേൾക്കാൻ നിങ്ങൾ ഉടമ്പെട്ടുമായിരുന്നു! അതിലും, ദൈവാധീനം കൊണ്ടു, നിങ്ങൾക്കു ചതി പററിയില്ല; എന്തെന്നാൽ, നിങ്ങൾക്കു് ഒരു പുരുഷനേയും സ്ത്രീയേയും ലഭിച്ചല്ലൊ.

രാജാ:—ഭവതി ഒട്ടും വിസ്മയിക്കേണ്ട. അദ്ദേഹം നല്ല പ്രഭുകുടുംബത്തിലുള്ള ആളാണു്. കണ്ണാടിയിൽ കാണുന്ന പ്രതിബിംബം പോലിരിക്കുന്ന ഈ സംഗതിയെല്ലാം യഥാൎത്ഥമാണെങ്കിൽ, കപ്പച്ചേതംകൊണ്ടു കരക്കടിഞ്ഞ ഈ ഒന്നാന്തരം പണ്ടങ്ങളിൽ പകുതിക്കു് എനിക്കു് അവകാശമുണ്ടു്.

(വിമലയോടു)കുട്ടീ! നീ ആയിരം തവണ ആണയിട്ടു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലൊ, എന്നോടുള്ള പ്രിയം പോലെ നിനക്കു ഒരു സ്ത്രീയോടില്ലെന്നു്?

വിമല:—അപ്പുറത്തതെല്ലാം ഇനിയും ആണയിട്ടു പറയാം. രാവും പകലും തമ്മിൽ ഭേദിപ്പിക്കുന്ന ആ മഹത്തായ തേജോബിംബത്തിനൊപ്പം സത്യസ്വരൂപമായി ആ ശപഥം എന്റെ മനസ്സിൽ ഉജ്ജ്വലിക്കയും ചെയ്യുന്നുണ്ടു്.

രാജാ:—നിന്റെ കൈ നീട്ടുക. നിന്നെ സ്ത്രീരൂപത്തിൽ ഞാൻ കാണട്ടെ.

വിമല:—എന്നെ കരക്കേററിയ തണ്ടലിൻെറ പക്കലാണു എൻെറ വസ്ത്രങ്ങൾ; കുഞ്ഞമ്മയുടെ കാര്യസ്ഥൻ മണവാളയ്യരുടെ ആവലാധിപ്രകാരം ആയാൾ ഇപ്പോൾ തടവിലിരിക്കുന്നു.

മാലതി:—വിടാൻ അയാളെകൊണ്ടു ഹർജി കൊടുപ്പിക്കാം; മണവാളയ്യരെ വിളിച്ചുകൊണ്ടു വരട്ടെ; അയ്യയ്യോ! ഇപ്പോഴാണു് എനിക്കു് ഓർമ്മ വരുന്നതു്, ആ സാധുവിനു് എന്തോ ബുദ്ധിക്ക പന്തികേടുണ്ടായിരുന്നല്ലോ, എന്നുള്ളതു്.

(ഒരു എഴുത്തുംകൊണ്ടു വിദൂഷകനും ചപ്പുക്കയ്യ്ളും പ്രവേശിക്കുന്നു.)

എൻെറ മനസ്സിനുണ്ടായ അതിയായ വ്യാക്ഷേപം നിമിത്തം അയാളുടെ സംഗതി തീരെ മറന്നു പോയി. എടോ! അയാൾക്കു് എങ്ങനെ ഇരിക്കുന്നു?

വിദൂ:—സത്യത്തിൽ കുഞ്ഞമ്മേ! അദ്ദേഹത്തിനു സാധിക്കുന്നപോലെ പിശാചിനെ തോട്ടിയും വളവും വച്ചു് അടക്കി നിറുത്തിയിരിക്കയാണു്; സന്നിധാനത്തിലേക്കു് ഒരു കത്തെഴുതി തന്നയച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതു് ഇന്നു നേരത്തേ തരാനുള്ളതായിരുന്നു. പക്ഷേ, ഭ്രാന്തൻെറ കത്തുകൾ വേദമന്ത്രങ്ങളൊന്നുമല്ലല്ലൊ; ഇന്നാപ്പോൾ ചെല്ലണമെന്നു നിർബന്ധം വരാനില്ല; അതുകൊണ്ടാണു് അമാന്തിച്ചതു്.

മാലതി:—അതു പൊട്ടിച്ചു വായിക്കു.

വിദൂ:—വിദൂഷകൻ ഭ്രാന്തൻെറ എഴുത്തു വായിക്കുമ്പോൾ ഭാവമറിഞ്ഞു രസിക്കുന്നതായി നടിച്ചുകൊള്ളണേ.

(വായിക്കുന്നു.)

'ഈശ്വരസാക്ഷിയാണെ, കുഞ്ഞമ്മേ'—

മാലതി:—എടോ! ഇതെന്താണ്! തനിക്കുമുണ്ടോ ഭ്രാന്ത്?

വിദ്ദു:—ഇല്ല, കുഞ്ഞമ്മേ!; ഭ്രാന്തന്റെ കത്തു വായിക്കയല്ലേ ഞാൻ? അതിന്റെ ഭാവം വേണ്ടപോലെ ഗ്രഹിക്കണമെങ്കിൽ, അയാളുടെ ഒച്ചയും സ്വരവും വേണം.

മാലതി:—വേണ്ടെടോ! മര്യാദയ്ക്കു വായിക്കൂ.

വിദ്ദു:—അതല്ലേ ഞാൻ ചെയ്യുന്നത്, കുഞ്ഞമ്മേ!, അയാളുടെ ബുദ്ധിക്കൊപ്പം വായിക്കണമെങ്കിൽ ഇങ്ങനെ വേണം; അതുകൊണ്ട്, ക്ഷമിച്ചു കേൾക്കണേ, രാജകുമാരി!

മാലതി:—(പപ്പുക്കയ്യിൽ കൊടുത്തിട്ട്) താൻ വാങ്ങി വായിക്കൂ ഹേ!

പപ്പു:—(വായിക്കുന്നു)

'ഈശ്വരസാക്ഷിയാണെ, കുഞ്ഞമ്മേ! അവിടുന്ന് എന്നെ തെററിദ്ധരിച്ചിരിക്കയാണ്; ജനങ്ങൾക്കെല്ലാം ഇതു് അറിയാനിടയാകും; എന്നെ ഇരുട്ടു മുറിയിൽ ഇട്ടടച്ചു് അവിടത്തെ കുടിയൻ അമ്മാമനെ എന്റെ മേൽവിചാരത്തിന് ആക്കിയിരുന്നാലും, സന്നിധാനത്തുള്ളപോലെതന്നെ എനിക്കും ബുദ്ധിക്കു് ഒരു കോട്ടവുമില്ല; ഈ വേഷം കെട്ടാൻ എന്നെ പ്രേരിപ്പിച്ച അവിടത്തെ സ്വന്തം കത്തു് എന്റെ പക്കലുണ്ട്; അതു കാണുമ്പോൾ, ഒന്നുകിൽ എന്റെ സത്യം, അല്ലെങ്കിൽ അവിടത്തെ മഹാപമാനം, തെളിയും; എന്നെക്കുറിച്ചു് എന്തു വേണമെങ്കിലും വിചാരിച്ചുകൊൾക. എന്റെ സങ്കടംകൊണ്ടു് സ്ഥാനത്തിന് അനു

രൂപമായ ഉപചാരങ്ങൾ കൂടാതെ എഴുതിപ്പോയതാണ്. എന്ന്,

ഭ്രാന്തനാക്കപ്പെട്ട മണവാളയ്യൻ.'

മാലതി:— ഇതു് അയാൾ എഴുതിയതാണോ?

വിദൂ:— അതേ, കുഞ്ഞമ്മേ!

രാജാ:— ഇതിൽ ഒട്ടും അയാൾക്കു ബുദ്ധിഭ്രമമുള്ളതായി കാണുന്നില്ല.

മാലതി:— പപ്പുക്കയ്മളേ! അയാളെ വിട്ടുവിച്ചു് ഇവിടെ കൊണ്ടുവരു.

[പപ്പുക്കയ്മൾ പോയി]

പ്രഭോ! ഇക്കാര്യങ്ങൾ വേണ്ടപോലെ ഒതുക്കിയ ശേഷം, ഒരു മുഹൂത്തം നിശ്ചയിച്ചു്, എന്റെ ചിലവിന്മേൽ ഇവിടെ വച്ചു്, അവിടുന്നു ഭാൎയ്യയേയും, സഹോദരിക്കു തുല്യമായി അവിടത്തെ സ്നേഹത്തിനു പാത്രമായ ഞാൻ ഭൎത്താവിനെയും, സ്വീകരിച്ചു്, അനുരൂപങ്ങളായ ആഘോഷങ്ങളോടു കൂടി, വിവാഹോത്സവം കൊണ്ടാടാൻ തിരുവുള്ളമുണ്ടാകണം.

രാജാ:— ആൎയ്യേ! ഭവതിയുടെ ഈ യുക്തമായ മോഹം സാധിപ്പിക്കാൻ ഞാൻ ഏററവും സന്നദ്ധനായിരിക്കുന്നു.

(വിമലയോടു്) നിന്റെ എജമാനൻ അനുയായിവൎഗ്ഗത്തിൽനിന്നു് നിന്നെ വിടുത്തിയിരിക്കുന്നു. നിന്റെ സ്ത്രീത്വത്തിനു് അനനുരൂപമായും, കുലീനതയ്ക്കും സൌകുമാൎയ്യത്തിനും അനനുയോജ്യമായുമുള്ള ഊഴിയം നീ എനിക്കു ചെയ്തിട്ടുള്ളതിനും, ഇതുപൎയ്യന്തം

എന്നൊ എജമാനൻ എന്ന സംബോധനം ചെയ്യാ
നാതിനും, ഇതാ എന്റെ ഹസ്തം നിനക്കായി നല്കു
ന്നു. ഇപ്പോൾ മുതൽ നിന്റെ എജമാനന്റെ എ
ജമാനത്തിയായി നീ.

മാലതി:—എനിക്കു ഒരു സോദരിയെ കിട്ടിയല്ലോ!

(മണവാളപ്പുശ്യനരൊരുങ്ങിച്ചു പപ്പുക്കുട്ടൻ തിരിച്ചുവരുന്നു.)

രാജാ:—ഇയാളാണോ ഭ്രാന്തൻ?

മാലതി:—അതേ, പ്രഭോ! ഇയാൾതന്നെ. മണവാളരേ!
എന്താണു?

മണവാ:—കുഞ്ഞമ്മേ! എന്നൊ കല്പിച്ചു ദ്രോഹിക്കയോണാ
ചെയ്തതു; കഠിനമായ ദ്രോഹം.

മാലതി:—ഞാനോ? മണവാളരേ! ഇല്ല.

മണവാ:—ഉവ്വു, കുഞ്ഞമ്മേ!; ഈ കത്തു ദയവുചെയ്തു നോ
ക്കണം. അവിടത്തെ കയ്യക്ഷരമല്ലെന്നു പറവാൻ
തരമില്ല; ഈ വടിവോ വാചകമോ മാററിഎഴുതി
കാണട്ടെ; ഇതു അവിടത്തെ മുദ്രയല്ല, ക്രിത്രിമമാണു;
എന്നൊന്നും പറയാൻ മാൎഗ്ഗമില്ല; ആതുകൊണ്ടു സ
മ്മതിക്കതന്നേ നിവ്വാഹമുള്ളു. പറയണം, അവിട
ത്തെ അഭിമാനത്തെ കരുതി, എന്തിനെന്നോ ഇതു
സ്പഷ്ടമായി അവിടത്തെ പ്രേമത്തിലേക്ക പ്രലോഭനം
ചെയ്തു? എന്തിനു മഞ്ഞപ്പട്ടു ചാൎത്തി യോഗവേഷ്ടി
യുമിട്ടു പുഞ്ചിരിപൂണ്ടു വരാനും, ബാപ്പുപ്പണിക്കരോടും
അല്പന്മാരായ കൂട്ടാളികളോടും ഗൌരവം ഭാവിക്കാനും
ആജ്ഞാപിച്ചു? കല്പന അനുസരിച്ചു മൂഢനായ
ഞാൻ പ്രവൎത്തിച്ചപ്പോൾ, കഞ്ചാപ്പുരയിൽ ഇരുട്ടിലി

ട്ട പൂട്ടി, താപസനെ പറഞ്ഞയച്ചു്, മനുഷ്യരാരും നിരൂപിക്കാത്തവിധമെല്ലാം പരസ്യമായി എന്നെ കഴുതവിരട്ടിയതു്, പറയണം, എന്തിനെന്നു്?

മാ(ധ)തി:—കഷ്ടമേ! മണവാളരേ! ഇതെന്റെ കയ്യക്ഷരമല്ല; വടിവു് അതുപോലിരിക്കുന്നു എന്നു സമ്മതിക്കാം. തക്കമില്ല, ഇതു മോഹിനിയുടെ കയ്യക്ഷരമാണു് ഇപ്പൊഴാണു് എനിക്കു് ഓൎമ്മ വരുന്നതു്; തനിക്കു ഭ്രാന്താണെന്നു് അവളാണു് എന്നോട്ടു് ആദ്യം പറഞ്ഞതു് അതു കഴിഞ്ഞു് ഉടൻ തന്നെ ഈ എഴുത്തിലുള്ള മട്ടിൽ താൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു് എത്തി. സമാധാനപ്പെടുക. ഈ കൗശലം പൂണ്ടു മനഃപൂൎവ്വമായിതന്നെകണക്കിനദ്രോഹിച്ചിരിക്കുന്നു;ആരെല്ലാംചെ. ന്നാണു ചെയ്തതെന്നും അതിനുള്ള കാരണങ്ങളും മനസ്സിലാക്കിക്കഴിഞ്ഞാൽ, ആവലാധിക്കാരനും വിധികൎത്താവും താൻതന്നെ ആയിരിക്കും.

പപ്പു:—മഹാമതിയായ തിരുമേനീ! അടിയൻ അറിയിക്കേണ്ടുന്നതു കേൾക്കണേ. അത്ഭുതങ്ങൾ സംഭവിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ സന്ദൎഭത്തെ നിചവഴക്കുകളും ശണ്ഠകളുംകൊണ്ടു അശ്രീകരമാക്കിക്കൂടാ, എന്നുള്ള പൂൎണ്ണവിശ്വാസത്തോടു കൂടി അടിയൻ ഏററു പറയുന്നു; അടിയനും ബാപ്പുപ്പണിക്കരും ചേൎന്നു്, ഈ മണവാളർ ചെയ്തതായി ഗണിച്ചിരുന്ന ചില കഠിനതകൾനിമിത്തം ധിക്കാരങ്ങൾക്കും പകവീളാൻ വച്ച സൂത്രമാണതു് ബാപ്പുപ്പണിക്കരുടെ വലിയ നിൎബന്ധം കൊണ്ടു മോഹിനി എഴുതിയതാണു കത്തു്; ആ ഉപകാര

ത്തിനു അദ്ദേഹം അവളെ വേട്ടുകഴിഞ്ഞു. ഇരുകൂട്ടക്കാരുടെയും കുററങ്ങളെ നിഷ്പക്ഷമായി തുലനം ചെയ്താൽ, പകവീളാനായി കാണിച്ച സരസമായ ഈ പ്രഹസനം ശിക്ഷയ്ക്കല്ല, ചിരിക്കാനാണു, വിഷയമാകാറുന്നതു്.

മാലതി:—സാധുവായ ഇയാളെ, കഷ്ടമേ! അവർ നന്നായി ഊശി കളിപ്പിച്ചല്ലൊ!

വിദൂ:—അതേ, 'ചിലർ വലിയവരായി ജനിക്കുന്നു; ചിലർ വലിപ്പം നേടുന്നു; ചിലരിൽ വലിപ്പം ഉരുട്ടിക്കയററുന്നു'; ഈ പ്രഹസനത്തിൽ ഞാനും ഒരു വേഷക്കാരനായിരുന്നു. ഹേ! താപസവസ്ത്രനും ഞാനമെല്ലാം ഒരാൾ തന്നെ. 'ദൈവത്താണെ, എനിക്കു ഭ്രാന്തില്ല.' പക്ഷേ, ഓർമ്മയുണ്ടോ? 'ഇത്ര പൊട്ടപ്പോക്കിരിയോട്ടു കുഞ്ഞമ്മയ്ക്കു രസം തോന്നുന്നതിൽ ഞാൻ അത്ഭുതപ്പെടുന്നു. അവിടുന്നു ചിരിച്ചു വളംവച്ചു കൊടുത്തില്ലെങ്കിൽ അയാൾക്കു് വായടഞ്ഞു;' എന്നൊല്ലാം പറഞ്ഞതു്? ഇങ്ങനെയാണു കാലചക്രതിരിപ്പിൽ പകരം കിട്ടുന്നതു്

ഞൊവാ:—ഈ ദുഷ്ടപ്പുററത്തിനെല്ലാത്തിനോടും ഞാൻ പകരം വീട്ടിയേക്കാം.

(പോയി)

മാലതി:—അയാളെ ഇവർ വളരെ കഠിനമായി ഉപദ്രവിച്ചുകളഞ്ഞു.

രാജാ:—അയാളുടെ പിന്നാലെ പോയി ക്ഷമ യാചിക്കു. ത

ണ്ടലിന്റെ കാൎയ്യമൊന്നും അയാൾ പറഞ്ഞില്ല. അ
തറിഞ്ഞിട്ട് സുമുഹൂൎത്തത്തിൽ നമ്മുടെ പ്രേമാൎദ്രഹൃ
ദയങ്ങളെ വൈവാഹികകൎമ്മംകൊണ്ടു സംഘടിപ്പി
ക്കാം; അതുവരെ, അല്ലേ, സുന്ദരിയായ സോദരി!
നാം ഇവിടെനിന്നു പോകുന്നില്ല. ശ്രീധര! വരു;
പുരുഷവേഷം മാറും വരെ ആ പേരുകൊണ്ടു നിന്നെ
സംബോധന ചെയ്യാം; മറേറ രൂപം എടുക്കുമ്പോൾ
നീ ശൂരസേനന്റെ മഹിഷിയും പ്രേഷ്ഠരാജ്ഞിയുമാ
യി ഭവിക്കും; ഇനിയും എന്തു പ്രിയത്തെയാണു ഞാൻ
ചെയ്യേണ്ടതു്?

വിദൂഷകൻ:—ഇതുകൂടി ഭവിക്കട്ടെ!

ഭരതവാക്യം.

ബാല്യത്തിൽ കേളി പൂണ്ടും, തദനു
പുരുഷപ്രാപ്തിയേററും, ക്രമത്തിൽ
കല്യാണം ചെയ്തു ഭാൎയ്യാസഹിതരഥ
രസിക്കുന്ന നാളും, പ്രജാനാം
ശല്യം നന്നായ് സഹിച്ചും ഒരുവു ഭുവിലും,
സ്ഥിരരായ് വാഴുന്നും,
കല്യാണം നല്കിടട്ടെ നടനകല
ലോകർ സാനന്ദമെന്നു

(എല്ലാവരും പോയി)

അഞ്ചാം അങ്കം കഴിഞ്ഞു.

ശുഭമസ്തു.